5 Maia 821 Medyka

Moie Dziécię!

Xiąż Dziaczkowski pisał do mnie
abym ci polecił protekcyą Pani
Piotrowskiey, za którą on miał
pisać do ciebie, obligiuię więc
abyś nie tylko starał się, oka-
zać, iż iego wstawienie się,
iest dla ciebie znaczącym, ale
abyś oraz napisał do niego,
że iego [illegible] tak ci są
ważnemi, że żadne [illegible]
wanie się nie, [illegible] wię-
szey gotowości w Tobie odnie-
sie, ibo Oyca y Jego żądania nie
iedney sami kładziesz [illegible]
kiedy ci to piszę tey samey
nocy dokonał nasz przypadek

2

Gumna zupełnie y obory z bydłem
w Gnomie stały się Pastwą
płomieni, czego można ten przy-
padek - Gumna wystawiłem
tam, iakich nigdzie nie mamy,
y te wszystkich oczy zwracały,
ły, a przez kuchnię, którąm
tam zaprowadziłem, to mienie
stało się nayulubieńszym,
moment wszystko zniszczył,
iż łamił głowę nieodża-
łowanie nie cierpiałam, y sta-
rać się będę, ile możności ucz-
poczuwać się - chciałbym aby
y na was ten przypadek nie
zrobił innego wrażenia, iak
tylko takie, iakie są godne
rostropnego człowieka - Mała

Siostrą po tysiąc razy całuię.] Jes-
żeli ci się zdawna będzie, y wol-
na do przyięcia takiego gościa,
możesz namienić, tem uważay,
że im więcey ogrodek y delikat-
ności w domierzeniu, tym więcey
zwalenia — mowiąc o podpuści-
łeś, tem dotąd pismami oczna-
tam będz — onegday był u mnie
Baworowski, wiozący lekarze
admirowanie te gmachy, dzie-
dzi niema — co nowego na-
pisz — bywaycie zdrowi y
szczęśliwi, wasz kochający
Józef.

a gdzie tez stancya wścielicie?
y co raz z aberyą dzieie —

18. 11.6.1821 11 Junij 821 Lwow 5

(2)

Kochane dziatki!

Wczoray tu stanołem w Lwowie, a niemaiąc od was zadnego listu, szemię się, martwię się – Przyiaciele tuteysi nagadali mi pełną głowę, aby niezespo- kaniłbyinego nierozwiązywać, bo to was szczęśliwemi zrobi, dla tego więc do ciebie zno- wu kołaczę, mówią albowiem iż relacyia Niebosprzysłowika niemoże tak bydz szkodliwa: że od gruntownego y dobrego przeto ziemi szczery wszystko za- leży – iż takie przeszkody iakie Niebosprzysłe przeto zyski ograniczyłyby wtedy, [illegible] [illegible] rozwinie więcey wszystko zapisano się, znaydź się,

y niezaniedbany, cobyś widział
potrzebnego — Kontrakty tu
bardzo liczne, lecz gotą, ja
za Stancyą 1 zł na tydzień
muszę płacić — dobra wciąż
niżey taxy na licytacyach
przedają — wczoray był ślub
Cecilij Fredrowny z Pn. Jabło-
nowskim tym, co kosienko
Józ. — Matkę y Siostry
zostawiłem zdrowe — 14 ye
l. m. spodziewam się Pn.
Grzegorza, który chce kupo-
wać Rożyrno — dla mnie
kontrakty obojętne, bo nic
niezebrałem, a ci co winni

nie wiele nadziei zobaczyć zapła-
cenia – Staray się tam Bach-
matiewa poznać, iak ci o tem
w pierwszym liście pisałem,
y dobrzeby go do Niedzieli za-
prosić – Jakie dla ciebie zaś
nadzieje? co się dzieje z
kontuszem? co nowego? na-
pisz – bądźcie przytem zdro-
wi y szczęśliwi – wasz kocha-
iący Oyciec Józef.

Nro 19. 15.6.1821 r. 15 Junij 822 Lwow 9

(3)

Moie dziatki!

Na twoy List gratulacyiny z daty 12 Czerwca b. r. Nro 18, ktory tu mnie doszedł w pieszcz z Rekonwersem — o Matce pisałem wam, że Bogu dzięki zdrowa, — Zubielski do tąd od niego żadnego Listu nie odebrał, a zatem niedopełniłeś obietnicy pisania na zajutrz — Pronicewskiego do tąd tu jeszcze niema — Pomimo nieprzyjaźności wypadków Loteryi, przecież wielu jeszcze kupi ... na Loteryią wyjątkowej dobra, tak to zawsze bywa, quem fuit desperatio Monarchum, widzi to samo y na kontraktach, że to nie te czasy, co bywały — więc z Lezanskim bytkiem zawsze dobrze wyszedł, bo tylko jedną odkupię wypuwałem, a teraz y Lezańsko y pieniędzy niema — Słota wiadki na Lezanicy komissarza do Sambora przeznaczony —

10

Jak zawsze wy iesteście celem tros-
kliwości moiey, tak nigdy nie spusz-
czam z oka żadney okoliczności,
ktoraby się, Was tyczyła, w czym
miałem o Sobie gwałtownie z Jed-
nym znacznym y mądrym Niem-
cem rozmowę; znachodzi on, że
to iż darmo służyć, nieprzy-
śpieszy na żaden sposob twey
pomocy, że ieżeli w niższych
Instancyach przed[illegible] praco-
wać, nie nauczysz się ani
myśleć, ani rzeczy wyrabiać,
bo wy wszystko przygotowane
odbieracie, a tak z pierwiastko-
wemi czynami, niemożecie się
kategoryie obeznać, że nawet
w Systemacie ma być, była
tych co na prowincyach nie
wprawiali się, nieprzemowowie-
dla tego i to piszę, abyś wszyst-
ko wziął na uwagę, czas iest
naydroższym skarbem, a utracona

nadaremnie naymnieysza chwila,
juz na wieki zgubiona będzie;
Pomyśl nad tem gruntownie, y
napisz mi, cobyś miał robić —
Mowiąc za przysłowiem naszym
w torbie naszych myśli będzie-
my mieli oraz zatopienia się —
Z rozyi nieboszczki familii,
zapewniał mnie ieden, że z
ust Nieboszczyka słyszał, że
dopoki on żyie, nic z tego
nie będzie, teraz juz go niema,
może więc i przy sprawiedliwości
da się co zrobić, kiedy twórz wie-
rzy następca może tem samym
duchem, nie zostanie zrażony.
Powyższy wzmiankowany Niemiec
zapewniał mnie, że gdyby Stoło-
wnicki był tu został, to prędzey
byłby wyszedł na kompania.
— Kontentem co się dzieje, niech
piszesz mi, radbym wiedział
kiedy

12.

examina, y kiedy będę mogł, was
to oglądać? Bernhard kiedy
tam stanął y czy dobrze? oś-
wiadcz mu oraz odemnie
ukłon — a nadewszystko zmi-
łuy się, nie traw tam nada-
remnie czasu, —
Na kontraktach bardzo mało
pieniędzy, y lubo kiedyś zu-
pełnie upadł, przecież ludzie
trzymaią, y kilka dóbr prze-
danych — całuię was przy-
tem nayserdeczniey, z serca
kochaiący Oyciec
Józef —

Tobie należałoby życzyć z Panem
twego Stefa y szczerze
w względem przyszłości pogadać,
ia go mam za poczciwego
człowieka, on szczerze ci
wyzna wszystko —

18.7.1821

Dnia 18 Lipca 821 Medyka 13

(4)

Kochane moie Dziatki!

Z Racyi odiazdu matki waszey, gdy sami sobie
zostawieni będziecie, należałoby mi dużo y
bardzo dużo z wami pogadać, lecz gdy jeszcze
słaby y nie do dobrze wyzdrowienia iestem, spo-
dziewam się, że acz krótko mówiącego Oyca, lecz
ki tylko affektem dziecinnym przyimować ze-
chcecie, tak iako mnie zrozumiecie — Względem ciebie
Jgnacie, upokoji mnie doyrzalszy twóy wiek,
częstsze doświadczenia, y sprawowanie się do-
tąd twoie, mam w Bogu nadzieię, iż na do-
bre, na którą wstąpiłeś, przy applikacyi, wy-
trwałości y mowie, oraz zabieganiu y skrom-
ni sobie Przyjaciół w krótce postąpisz y
wyżey, nieprzypuszczay tylko nigdy z oczu celu
tego, któryś sobie zamierzył, lecz konstanty
bez doświadczenia, przy Jmaginacyi bujney y
ulotney wieku żywego y lepszego Mentora iak
w Tobie Ojcze swoim znaleść, dla tego proszę
wać na miłość Oyca kochaycie się bez prze-
rwy, pomagaycie wspólnie sobie w waszym
wzaiemnym uprzyjemnieniu, zachęcaycie się
do pracy, ćwiczeń, cnoty, udoskonalenia

Bądźcie względem siebie, szczeremi, łagodnemi, y
delikatnemi, dawane rady niech wam będą w
tonie Nauczyciela, lecz szczerego Przyjaciela,
niepodeymuycie nic, szczególnie poprzednio
nienaradziwszy, a to nawet do zawarcia nowych
~~znajo~~ znajomości, do wyjścia z domu, lub wybiera-
nia kompanii, ma się rozumieć, bo nieraz
krok jeden źle uczyniony, na całe życie
rzuci zmazę lub podejrzenie — nadewszystko
zachowaycie się od namiętności, które honor,
Zdrowie wszelkie wyniszcza, a nawet z Towa-
rzystwa uczciwego wyłącza — tobyście mieli
naytaiemnieyszego? pouffaycie się mnie, ja
pewnie was nie zawiodę, y do śmierci nay-
szczerszym przyjacielem zostanę — te słowa
słabego teraz ojca utkwijcie na zawsze w
waszey pamięci, y bywaycie zdrowi y szczę-
śliwi — Józef.
Popisałem wszystkie sprawunki JPanu Kozłowskiemu,
a zatem, dopomóż mu do uiszczenia.
Papiery Polskie, kiedy mówimasz że u Mona-
chii nie wyszukany, oddaj na powrót
dla podania o przewiezieniu — o Twoich
wydatkach tracz się Malfalego, koszta rachuy
na mnie, a bądźcie zdrowi, bo ia w was
y dla was tylko żyję —

Moim Synom Kochanym

Gwalbertowi y Konstantemu

Pawlikowskim

w

Wiedniu —

2.8.1821 17

2da Augusti 821 Wiedeń

(5)

Moie dziecie!

Niespodziewaiąc się, aby list moy
przez Matkę zostal, obracam pió-
ro moie do ciebie, y pytam
iak się obadwa macie? y iak
wam się powodzi? —
Dziś wysyłam Delikantem 200 f
tą co pierwszą drze Kawerego,
mowi abyś mu za nie kapo-
tę kupił podwoyną do mia-
ta zrobioną na moię, ksztal-
tnie y pięknie oraz z pę-
tełkami teraz w zwyczaiu
kolos Labera niema być ani
żołty ani popielaty, więc wy-
bieray iakiby mógł być nay-

18

naymodnieyszy — uważ przytym
aby ze wszystkim nic więcey
iak coś kosztowało, to iest
z transportem aż tu, on tu
na twą oczkami będzie, y po-
trzebuią go do Petersburga
na procent, pewnym będąc
że mu to wiele pomoże,
trzeba mięć y z transpor-
tem spieszyć, y gorliwie
tem się zaiąć, bo to mało
iego stanowić — kontentuy
nieco w listach twoich,
swoie zatęczka, y donoś nie
tylko z Edwardem, ale y o po-
stępowaniu swoim, oraz coby
mogł

mieć interessującego — wiele
wam Matka zostawiła sta-
pieczie, y zawsze wszczepić
o pieniądze zgłaszającej,
abyście zawsze mogli mieć
zapas od potrzeby nieprze-
widzianej — całuję was
najserdeczniej, zgadzajcie
się y kochajcie się, bo
was y was Ojciec kocha
Józef —

Co 14 dni żądbym miał wiado-
mości od was —

Koloru ciemnego także sobie
nie życzę.

20

11/8.

2.8.1821

Medyka. 2 Augusti 821 Medyka

Moie Dziecie!

Listem dziś na pocztę pisanym uwiadomiłem cię, że wyszlę 200 zł na karetę dla Xawerego, oraz napisałem, iak ma być kareta, y aby wszystkie koszta na nią 200 zł nieprzechodziły — teraz odbierzesz te 200 zł, y o odebraniu napisz mi, oraz y o was obudwuch, całuię was nayserdeczniey, was kochaiący

Oyciec Józef Pawlikowski

Karetę by trzeba nim nayprędzey wyszukać, bo Xawery na niey [illegible]

22

pieniędzy te co transport kosz-
towali będzie, zatrzymay
u siebie, tylko napisz wiele,
a za ten transport zastępie-
nastę opisać dobrze y
wszystko wypłacić oraz
którzy zapieczętowali, y
Furmanom. Daj List —

24

14 gr.
―――
8.

25.8.1821

25 Augusti 821 Medyka

25

7

Lube dziatki!

Listy wasze z daty 15go t. m. wczoraj odebrałem,
Wu Xawerowi załączone pismo dziś odsyłam,
bawi w Brzeżanach od momentu wstąpienia
swego w ten kray — do Mamy będącey w Wied-
niu pisałem, aby wam 2000 Złp. w. zostawiła
była, niechciałbym abyście w odległych bawią-
stronach mogli być bez zapasu, choroba y
nieprzewidziane przypadki zawsze tey ostrożności
wymagają, dziś już z Matką, która bawi w
Krzywczy, niemogę się w tem przedmiocie poro-
zumieć, wszakże na wszelki przypadek w
krótce odeszlę wam parę tysięcy Reyns.
oszczędzaycie ile można, bo czas ciężki, y
utrzymuycie porządny z tego wszystkiego
[illegible] nad tą pensyą wydawać się będzie
Rachunek — ja już pisałem ile mniemałem
być potrzebą wyznaczenia dla Konrada,
tego podobno za mało to uznaiecie,
napisz mi więc z wyszczególnieniem przy-
czyn, ile by mu wyznaczyć wypadało.
Chcąc aby brat mi sprawiedliwszego, lecz
y w tem uwaga y rozsądek powinny
decydować krokowi — mówiła mi Matka

iż cierpisz

26

cierpisz na wątrobę, co bardzo mnie martwi,
a iescze bardziey żale twoie umieszczone
w liście nad niedolą twoią, dla czegoż
cierpienia twoie zachlepiasz przed Oyczem,
który w was tylko swe szczęście zakła-
da; coż ci iest takiego, pytam, to do cier-
pieni ciała, radź się Doktorow, staray się
o polepszenie zdrowia mnie tak interes-
suiącego, ieźdź na koniu, y o skutkach
polepszenia w każdym liście donoś dla
spokoyności moiey, ex pono wszelką ia
chętnie zaszczypię, byłeś mi tylko zdrów był;
ieżeli zaś cierpienia twoie, są cierpieniami
Duszy! na to w rozumie tylko szukay le-
karstwa, ia nieznam przypadku, ażeby ten
naydroższy dar opatrzności niemogł ule-
czyć, przyzwij tylko na przykład tyle
wielkich męzow, którzy takowe dolegli-
wości wszystko pokonali; ten y tryumfowa-
li; — Zatrzelbym sądzić iż powołanie
twoie rządzić się zaczyna; to y w tem
wybór zostawiam twey woli, ia tylko się
do publiczności obawiam się, która bezli-
tości, niemogłaby przebaczyć, zapędzenia
się a niedoyścia mety — wszakże ieżeli o prze-

konaniu

kochaniu twym upoważniam tylko przyszłości widzisz,
do złoś jak ci się podoba, mnie jednak zdanie
podobno za małą masz śmiałości w zmianami Fran-
zia — o fortepian porzucy odpiszę, — Mama ko-
cha 147 [illegible] zdrowa, tak samo y wszyscy — Kon-
stanty [illegible] zamorza do twych listów swoje załą-
cza, y niech mi wszystko także o sobie pi-
szę, bo ja wszystko chcę wiedzieć, dołączam
także co tylko można z publicznych wiado-
mości y wydarzeń — na wiosnę przyszłą mo-
że będę mógł was odwiedzić, — Pomagaj-
cie sobie y kochajcie się jak najczulej
a nigdy nie spuszczajcie z oczu zamiaru
który by was do przyszłego szczęścia mógł
sposobić y prowadzić — całuję was
najserdeczniej z serca kochający Ojciec

Józef —

In Carl Gerold'schen Buchhandlung am Stephansplatz № 625.
F. Pohl möglichst vollständiges Handbuch der [illegible]
5 f 40 x WW.
In Franz ~~[illegible] Buchhandlung auf dem Michaeler-~~ [illegible] in dem [illegible] Gasse neben dem [illegible]
~~platz bey 3 [illegible] № 250.~~ James Hogg's des
Ettrick Schäfers Praktischer Unterricht über die
Krankheiten der Schafe. 1 f ~~[illegible]~~ [illegible]: te obadwie
książki proszę kupić y przysłać —
Pytam się za [illegible] masz płacić? kiedy
[illegible] [illegible] [illegible]

Crechinie

An Seinen
des k. k. Hofconcipisten
Herrn Gwalbert
v. Pawlikowski
Wohlgeboren

Wollner Strasse
No 267.

Wien

4.9.1821 4 7bris 821 Medyka 29 (8)

Kochane Dzieci!

Listy wasze daty 25 Augusta r.c. doszły, Kareta Jed-
nak do tąd nieprzyszła, — Kotły o których
piszesz, myim zdaniem niepowinny by być
złe, lecz trzebaby osobliwie Kondyktorski stawić,
a może słuszna, mierzanie za wyjątkiem,
niezłeby jednak było poznać się lepiey z
tem mechanizmem, a ieżeliby wypadło no-
wy gdzie Browar stawić, dobrzeby było, z
tey wiadomości profitować. — Martwi mnie
bardzo, twoia y Konstantego słabość, pro-
szę was staraycie się, y szanuycie zdro-
wie swoie, naybardziey strzedź się za-
ziębienia, o agitacyi potrzebney ciała
niezapominać, w potrzebie radzić się Dok-
tora, wszakże nieprzyzwyczajać się do
Lekarstw, gdy konieczney potrzeby niebę-
dzie, — ~~[illegible]~~ młodości Konstantego
radą, y opieką pomagay, a co do sie-
bie, gdybyś uważał, że siedzący twoy
sposób życia y sedentarya miały być
szkodliwemi zdrowiu, to lepiey za naradze-

niem się

30

ze mną, zawsze zdumienie go, iakby miał
zdrowiem twoim opłacać nadzieję, wolę się
mieć zdrowym, iak chcesz u swego nay-
wyższych honorów widzieć, y w ustawiczney
obawie o twe zdrowie zostawać. — Naucz
staray się zawsze dobrą zachować, y nie-
pominay że filozofija ~~iest~~ iedynym po-
winna bydź w wszystkich działaniach
prawidłem — Zubielskiego List załączam.
Matka z
zrób, y odpisz co wypadnie — do
Siostry miałeś na Pocztę Jaworzanowską do
ciebie pisać. — w Piątek następny przyszły
to iest 7go t. m. wyszlę Deliberantem do
Was 2000 zł, proszę participatory Regestr
szczegółowy expens y percepty prowadzić —
mowią tu że wygrana Lanckorońskiego
y Piotrowskiey nieziściło się; dla czego
mi tabie uwiadomić nie raczycie? donoście
mi często o sobie, y bywaycie zdrowi y
szczęśliwi, życzy wasz kochający Ociec
Józef.

Jak examina kosztowała przeszły?

8 7bris 821 Medyka 31

Kochane dzieci!

Żądając pieniędzy Rf ww czyli
15 Sztuk [illegible] Rzymiono
a Rf 100 sztuka posyłam
wam, - o potrzebie dalszey
wcześnie donoście - miałem
y tam więcey posłać, ale
nieprzewidziane wydatki
wstrzymały mnie - odpiszcie
na listy y bywaycie zdrowi
y szczęśliwi, wasz kocha-
jący oyciec

[illegible]

321

34

6/21

An Seine

des k. k. Hofconcipisten

Ritter v. Pawlikowski

Wohlgeboren

bey der vereinigten

böhmisch österreichi-

schen Hofkanzley

Wien

22.9.1821

22 7bris 821. Międzyrz.

35

(10)

Lube Dziatki!

List daty 31 Sierpnia t. r. odebrałem w Brzeżanach,
gdzieście z Matką y Siostrami waszemi kilka dni
bawili, drugi List daty 12 7bra. powróciwszy z Lwowa
zastałem, na obadwa odpisuję wam — Ja do was pi-
sałem dnia 25 Aug., 4go 7bra, y 8go t. m. oraz prze-
słałem wam 1500 fl. w. niepoymuię więc dlacze-
go tak żalisz się na zaniedbanie was, kiedy
mnie y o was szczęściu y do was pisać nay-
milszy iest — Cieszę się mocno, że zdrowo przyiechał,
starayże się tylko ciągle to zdrowie utrzymywać,
bo to iest nayniezbędnym dobrem na świecie, za-
chowasz zawsze myśl wolną y humor wesoły,
bądź wyższym nad wszelkie przeciwności, toż
samo y Konstantemu wpajay, a będziecie po-
mnie szczęśliwi — Kiedy w powołaniu twoim po-
dobałeś sobie, więc zdawałoby mi się, abyś się
podał na Sekretarza, który przeszło 8 lat da-
temnie, zachowuie się pilnie y potrzebnie
nie są to małe zasługi, tem bardziey wszyst-
du zasługujące, iż za y Rządowi na tem
zależy rodakom nauczyć popychać, a prze-
to do ukształcenia się Służby publiczney po-
święcać, — od promocyi twoiey zawisło y po-
stanowienie twoie, przy teraźnieyszey sza-
cie y znaczeniu iey, postanowienie twoie
dla połowicy, ktoreyś przyiąłbyś szukać, mniema-
łoby powabów, lecz gdy posłuchasz y zalety
twoie

36

y zalety twoie osobiste, y mayątek y ranga,
ułatwią ci wszelkie trudności, tak wyniosszy twe-
dzenia, iak być może stać się, przestrzegam —
że się w lata zapędzasz, to y ta uwaga iest-
niezbanowi potrzeby spieszenia, bo daypewniey że-n
nić się po 30 latach nie będzie pozno, y zaw-
sze lepiey pozno, a dobrze, iak wcześnie, a źle,
te same uwagi y mnie w małoletności płaka-
ty, z doświadczenia więc mowi y radzi oyciec,
ktory nad wszystko, wasze szczęśliwości naywy-
żey ceni — Poznałem w Lwowie Lanckorońskie-go,
bardzo dobrze mowił o tobie, y dodał że mnie,
tez nawet dobrze się wspomina, umar więc, czy
li w kuszeniu się, o poznaniu się wyższey,
wiesmiałości y skromności niezatrzymuie
cie? — Gubernator także pytał się o ciebie,
Salamon kazał ci kłaniać — tez samo Bem-
bard — Konstantemu iżeby wyznaczyć wypła-
cało? napisz mi wyraźnie — niepoymuię dla
czego tak drogo stancya pojedyncza, kiedy
Matka za 100 fl mogła mieć tak obszerna,
Zdaie mi się żebyście dłużey byli lepiey wysz-
li, gdybyście razem byli mieszkali, wspolna
usługa, wspolny opał y mieszkanie, zaś to
w rachunku wielkie korzyści, Konstanty chwiał
się Architektury uczyć, y ia iestem bardzo
za tem, niemogę iednak nieradzić, aby nad
dewszystko kunszt powołania swego przekła-
dał

dał, — Matka z dziećmi ~~u~~ bawiący mieszka, ucię-
cy Dzieci y weseli, żegnię Niemka zaprzyjaźn-
y pirwiem co z tego dalej będzie — za wiadomości
tobie y Konstantemu bardzo obowiązany iestem.
Dębski zamiast złota gruby iak uważam przy-
walutę 35 Złp — tu teraz w obiegu iest awan-
tura Grabi Pawłowskiego który iakemuś Pan-
Ankwiczowi Ossolińskiemu 100 kijów wyli-
czyć głowę ogolić, y w areszcie trzymać miał
wszakże znając tego postępowanie rostropnie.
wnioskuiemy że tu wieś, niżeli się wziął-
ni — u nas wiąż złoty, nawet ciężko potrze-
to dotychczas zapomniano —
całuję was nayserdeczniey, bywajcie Dzieci
y szczęśliwi, was z serca kochający
Ojciec — Józef —

38

Credsimia en Galicie

a Monsieur

Monsieur de Pawlikowski

Concepiste Aulique de Sa Majes

L'Empereur d'Autriche

a

abzugeben bey der
k. vereinigten Böhmisch
Oesterreichischen Hof
Canzley

Vienne

18.10.1821

~~19~~ 8bra 821 Lwów

~~25~~/10

39

(11)

Lube Dzieci!

Ja dla seymu już od 13. t. m. tu bawię, a niespokojny będąc,
iż od Was tak dawno nie nie mam; mniemając, że przy z
czasu od [illegible] wolnego korzystać, jak gdy się wyśla
y przecie do Was przemówię — Seym zamyka się w sobotę
15 t. m., a w wigilię będąc u Gubernatora zpozna-
łem się z Lanckorońskim, który mnie na Obiad zapra-
szając, wiele o Twoim kochaniu gwałtownie dobrego mó-
wił, y prosił, że gdy będę do siebie pisał, abym mu Je-
go pamięć o Tobie oświadczył, ponieważ poznałem
się z Janem Krasickim, który także najlepiej o Tobie
mówił — [illegible] tak wiele takie oddalenia mo-
je momenta, stanęły się, co już dalej w tem zawodzie
potrzeba, abyś mnie radził, Twojemu pomoc, a Tobie ko-
[illegible] y korzyści moje przypomni — w Poniedziałek odwo-
łał się seym, Lanck: zagaił go mową [illegible], a któ-
ra do cnoty y obywatelskości zachęcała, przecież co mógł
na było mówić, wszystko powiedziano — oddano potem
postulata, y te [illegible] do prywatnego narodzenia
się odłożono, potrzebny dawał obiad Lanck: w sali
[illegible], na którym powinno wszystkich oppo-
[illegible] stanowić, wszystkie także władze [illegible]
znajdowały się, jedli y pili [illegible] do [illegible], y
wszyscy dopiero sedli y pili, chwalili — 16 t. m. był
Obiad u [illegible] [illegible] jak mowa [illegible]
wczoraj zaś był wielki obiad u [illegible], na któ-
rym byłem, a wieczór z Paniami u Gubernatora,
[illegible] persony, niemogłem być, bo mi tak
zapadł na [illegible] y w takiej gorączce, iż aż [illegible]
poszła [illegible] — na [illegible] przywalony [illegible]
[illegible] [illegible] był y ten, aby prosić [illegible]
[illegible] z [illegible] zatoczonego
[illegible], by [illegible] [illegible]
[illegible] pozwolił wybić [illegible], [illegible]
bo tem, iż niektórzy byli tacy, co [illegible]
tego, aż do [illegible] uniesienia dziatu, odłożony
każdej chwili, niebożem, że ten [illegible]
tylko.

40

tylko obiecywać nam może ustanie swojego choroby, a potrzeba
obawiać się aby w niezgodności, że iego Leib Chirurgus uprze
dlatowania, niemogła by mu być obojętna, z tem wszystko
decyzya nastąpiła prawie cu projektem, a Doktory te wszystkie
Medycyna Wolanda bardzo podobne, podzielone potrzeb,
a choroba bez znajomości rzeczy, bez należytego zgłębie
nia się, nie iako wychodzą, iednak kiedy swoie tabakę
po wniesieniu swoim, zważszy do góry głowę z uśmie
chem oddali się, iakoby przemawiali, znaycie co ia
umiem! Krewnego Dzieciątki: nie iako Kowinek będzie
iest opinija, a prawie niemogę być mniey prawdo
bywam, y wyznać muszę, że bo on tylko wszystko
to mi głowę y nogi — Do kompaniy ale rozmawiał
bywa Zaproszony Angielski Xiążę, który wracał
do Petersburga księżnej, ten wszedszy do Kazy
Kazimierzey, gdzie kompaniję wieczorem przednię
mowa rozmawiała się, y gdzie y ia bywam, przez
którą Partya ministeryalna i która opozycyjna
rozmie, rozmi to postępowanie iego uwielbiają, a
ia ten nie więcey niewiedzę, iak tylko co rozumiem, y
wiadomości zasięgać — Reszta przedmiotów rozmowy
będzie ci pewnie interesowała, bo ten tylko tkwi w
Cawrosie ogromne obszary y tam oddawszy się do tego
przystępuję do wzmiankowania mi więcey.
Najpierwsze co mi się mówię y co u was słyszę
my Boga dzięki zdrowi wszyscy dla stołu uchwalić
były uprzedzone prawie dostać, y Sedwice wiec gotowe
twoiey strony tego, co się zwykło siać żywności, dosię
nąć niebędzie, a zgoła tego owsy y kłosów po
wszystkiey Rzeszy w pole zgniły —
Przyrzeka się o tobie tęsknię, a Lucuś powiadał
mi też niemiło, nawet dobrze się wspominać, czy
niemożeby się tak namyśleć, aby prawie sami spo
sób zmalowi, którego od pędzlu iak najlepszym spo
sobem pozwała, miałżeby to szczególniejsza uprzejmość
y ten kunszt

y tak długie bezpotrzebne służenie będź darmowieni?
wszakże kiedy y przy poznawaniu się, niebędziesz
żądał pomocy, niemożesz się wystawić na podej-
rzenie interessowności, niezadając tak poznawa-
nia, byłoby to samo, zapoznawać swoie usługi
y wartość, na poparcie twoiego żądania mogłbym
uczynić y to wspomnieć, że tylko dostałem twego
Oyca, niemniey mu okazać iż nakłady iego nie
są darmowemi, będąc jednak pewny, że ta usługa
dla moyego serca zawsze obca będzie, bo oddziałaś
dla siebie przy twoim zachowaniu się iest dla mnie
rozkoszą. – z Konstantynem co się dzieie, czyli zdaie
iak pożądawał examina? iak przechodzi waka-
cye, y iakie na czas wakacyi wybrał sobie
materye do poznania się z niemi, napisz, y
on niech napisze – Niewiedzy iak wam tylko
zawsze przestawać, wszczerze napiszcie, umiar-
kowanie potrzeby wydatków twoich correspondencyi
oddaię – Alexya iezdzi na koniu dość śmiało.
Stolnikowski bywa tu często przedmiotem wspomnienia
iakie wartości prawdziwa człowieka przynosi
zwyczay, Matka oddała na swoie święto wia-
nce iego, im więcey poznaię tego człowieka,
tem więcey go poważam, a że umiemaią nam
iż do Galicyi powrocić, przeto proszę go aby
przejeżdżaiąc wstąpił do mnie, y mnie spra-
wił ukontentowanie poznania go osobiście.
bywaycie zdrowi y szczęśliwi y niezapominaycie
nigdy celu waszego tam bawienia – wasz kocha-
iący oyciec Jozef.

21.10.1821

N° 2. Medyka 31 8bris 827.

43

(12)

Moie Dziecię!

Oddaię z powrotem z Lwowa zastałem dwa listy
twoie, a to N. 2. et 3° prosząc cię nieuważ
iąc mi nigdy opieszałości w pisaniu, bo ia
[illegible] wiesz będziesz względem nich, interessa,
i zdrowie iest większey cenie, niżbym mógł-
chwała Bogu żeś stanął na miescu, staray
się tylko aby pobyt tam twóy był czynnym
i nie daremnym, i abyś zarobił na imi-
łość przełożonych, i stanę w [illegible], — nie-
dziwi mnie, że niewiele masz wiadomo-
ści z Lwowa, bo i ia odebrawszy się z [illegible]
[illegible] i kapitanem doświadczyłem [illegible]
[illegible] i odrażającego postępowania, daley
by Nieba, abyś zapomniał [illegible] tych związ-
ków, które do niczego dobrego prowadzić
nie mogą, i starał się o [illegible] większą
i ku lepszey przyszłości dorze — konstan-
ty pisał do Bernharda, koniem wyrobienia
mu uczniów, aby mógł examina zrobić,
napełnił swoy list [illegible], na których
pomnąc się, a [illegible] kończenia szkół
po 26 Roku życia, aby był w [illegible]
praktykantem, smieszniejszym tylko iest —

44

z Markowiczów y Wołynieckich uczniów, zostali
wszyscy – Ja w Lwowie w Instytucie Stauropi-
gii mi niemogłem zrobić, Piotra żądania
są twarde, uparte, y więcey przestać, naro-
żił sobie familiją takim postępowaniem
stracił uznanie, y ten postępek daje mi
wiele do myślenia – Wszystko co zaważa
niemieckie, starają się powszechnie bez-
skutecznemi robić przez nadzwyczayne środ-
ki – ta część dla słuchaczy, część dla po-
czytywanego kształcenia się. Sposobem
14 wieku, niezastałem na seymie, do
nowego kształcenia się wielkie były
zatrzymania z woli Chefa, tere ini bardziey
termin zbliżał się, tem bardziey cofano
ten zamiar, przed wyjazdem mym już
mówiono, iż ani Commisarz, ani księża
nie będą ukostiumowani, dalej mówiono,
iż tylko na prywatnych obiadach
pokażą się w innych strojach, teraz
piszą Piotr, że tylko dwaj studenci
Mańiey Arafidni, Waxilewicz, y Kiąż ze Ho-
rych na pierwszey Sessyi, po polsku bę-
dą – Piotr znalazł ważną potrzebę, że
stał w Lwowie na seymie – byłem u

księcia

teraz postanowiłem następnie, bez koniecznej
potrzeby nie bywać, szczególnie za gorzemny
miany ten Pan, coś musi mieć do mnie-
szym ~~ten~~ bardzo biernym, zwłaszcza z Mazu-
rów y mnieyszey części Przemyskiego —
u Księcia spotkałem się z D. Merveaux, który
z uczuciem pytał się o ciebie — Zastałem
tu Lassy, w Starzawie strasznie się pa-
liło, y już kilka set morgów spaliło
się, pastuchy nakielskie zapalili u nie-
bie stoła, z tamtąd do Starzawy prze-
szedł ogień, przecież Stenosta przed moim
przyjazdem postrzegłszy ten wielkan
ognia, wysłał Oppenberga, a wczoraj
około 1000 ludzi, było sam dla zapobie-
żenia dalszey kommunikacyi, Ja dotąd
nie przyięty jestem, y moja część mnie tak
daleko pobudzie, iż na nią następić nie
mogę — Rusnaki wdrzwyczayni do łąk
towayer, wszelki powymykały, a większy
aż z Gródka do Przemyśla woza —
wczoraj w nocy było trochę deszczu,
a dziś znowu na pogodę wybrało się —
Dobrzeby było, abyś o Intressie familiynym
pamiętał, może iakaś okazyia wydarzy się

46

i wszystkie z niej przysyłać, — w Interesie ka-
ssy kazano sprzedawać oddanie mi ka-
pitalnicy, podobno tu teraz wybierają się do
Swedana — Krasińska /: która jest ciepła-
cą/ wraz z Rosją, całuję cię najgorę-
cej — tu ten list do Ciebie od jakiegoś
agenta, w interesie Sieniawskiego. Star-
aj się Debetem, unikaj od Interesów
przez nieprotokolną korespondencyi
kosztu sobie [illegible] — całuję cię najgorę-
cej, Ciebie kochający Ojciec
Józef.

Mamy w Sandomierzu [illegible] zerpanowany
[illegible] dla niedostatku wody, Bóg wie kiedy
zaczną palić! —

Śmiej
Piotrkowski
Metternicha [illegible]
Krzyży pustane.

25.10.1821   25 8bra 821 Andzelin   47

13

2

Lube Dzieci!

Z powrotem moim z Lwowa zastałem wasze listy z daty
6go t. m. – Choroba twoia kochany Gwalbercie niewymówno
nie mnie martwi, w kwiecie wieku, którego wiosna
do ciebie uśmiechać się powinna, a ty tyle cierpie-
niom podlegasz, sobie wszelkie okoliczności życia
twego, zastanów się, iak nayczęściey y uważay czy
sam nie dajesz sobie przyczyny? może znaydziesz
co w życiu twoim do odmienienia, może żadą
lekarzów potrzebę coś, czego ty nieuważasz, a
tak zdrowie twoie zabezpieczać y konserwować
potrafisz, dopóki jeszcze twa Matka była przy
nosi iey troskliwości poświęcania się dla was,
spokoynieyszym mnie robiło, a teraz zostawie-
ni losowi, za każdym cierpieni waszym donie-
sieniem, przeraża mnie strachem y niespo-
koynością, starayże się przynaymniey sami mieć
o sobie wspólną pieczołowitość, y doglądaynie
ieden drugiego, wzaiemnie pomagaiąc sobie, a moie
kochane dzieci! – Ja mniemam abyś się starał o
sekretarstwo nadworne – ubieganie się twoie, mo-
że opisuię, że sobie niepasz, a gdyby ci nawet
odmówiono, to przynaymniey na powrocie zrobio-
ne wrażenie że od tak dawna starasz się, przy
czey umiesz dobrem skutkiem twoie starania –
niemogę nigdy dopuścić, aby szeptanie poważ-
ne się, niedawało iakichś przeszkody, niepodobna
aby.

aby y nacyonalizm twoy (: w twardszym stopniu
rzeczy :) nieciągnął uwagi, zastanow się tylko do-
brze, przecież wśród w pozwolonych attencyach stan
rzeczy, przy Kimitka, Joessa, y których znaydziesz,
może też nadarzy się y taki protektor, ia sądzę,
że y to będzie pomocniczą, gdy powiesz, iż
interessem twoim iest, Oyca przekonani przez posu-
nienie się o twey applikacyi, sądzę nawet że
stąd tem łatwieysza będzie, aby y innych środ-
ków do posunienia się w twe ślady, zaciągnął —
Chciałbym konstantemu mogł wyznaczenie zrobić, chcę
wśród wiedziec iako iego mogą być potrzeby, u. p.
odzienie, książki, nauka ~~[illegible]~~ lekcye, kon[illegible],
zabawy etc: stosownie do tych umiarkowaci ~~[illegible]~~ wydatkó-
~~by~~, lecz mieć oraz baczność y na moie finanse,
które teraz znacznie upadły — co do niego, nieraz
niespokoynym bywam z racyi iego temperamentu,
lękam się aby przy swey żywości nieuległ na-
miętności, którąby zdrowie iego nadwerężała, niech
się stara zawsze o zatrudnienie użyteczne,
niech się podniesie do wyższych y bar stano-
wiących zabaw, y niech pamięta, że namiętność
nietylko zdrowie niszczy, ale nawet pamięci y
umysł przytępia, będzie oraz ieszcze użyć świa-
ta, a użycie nawet same przy umiarkowaniu
przyiemnieyszym będzie, kto piie z kieliszka roz-
koszy, niepowinien nigdy potrzebać miarki, przy-
go na stoyu, y miłość dla mnie, niech go
nigdy rozum nieodstępuie, niech oraz zwiedzi
Szpitale, gdzie namiętność złość swoią wywarszy,
kryią straszli bytych iszkorzenikow, nierazby było
gorą-

y na Gitarze, cokolwiek się uczył —
Jeżeli codzień potrzebujesz na obiad 3 zł. Summa na
miesiąc 41 zł 30 x to już te dwa artykuły wynosiłyby
na rok 1628 zł w. naturalnie więc 3000 złr na rok wy-
starczać ci niemoże, ale to powinieneś był wprzód prze-
widzieć y wyrachować, wszakże gdybyś w traktyer-
niach niejadał, to możebyś coś zaoszczędził, ale za to częściej
większe nudy dokuczać ci będą, y stracisz na kon-
wersacyi, znajomościach, y wiadomościach, którychbyś
przez obcowanie z ludźmi mógł nabywać, uważ
więc dobrze co masz robić, y tak zarządź sobą
jak lepiej sądzisz, ja od zaspokojenia twoich potrzeb
iakie przychodzić będą, nieodbiegam, wszakże należy
ci y na mnie uważać — Awantura Sarnowskiego (?)
nieszczęsny sprawdza się, bez gorzej jeszcze tego ja(?) tego podob-
no berhanie (?) wywinie się — za wiadomości widzenia(?)
dziękuję ci, donoś mi zawsze co będziesz miał nowego,
względem Kabil: co wypadnie, żadnym naypierwszy wie-
dział — Seym 20 I. m. zaczął się, dla słabości mey
niebyłem jeszcze na nim, ani nawet uczestniczyłem bale
u Gubernatora, y obiadu Lamskoi: który na konkluzyę
dawał, niemogąc się dosyć nagadać o wspaniałości
obchodzenia tych uczt, — sterbaty (?) niemam, starać się
będę o nią, a iak tylko dostanę, doliczaniem przeiter-
pomiędzy na fortepian także przeszlę w początku Gbur(?)
o Interessie familiynym zupełnie już zapomniałeś, może
przy takiey okazyi, kiedy szukasz takie zordawić, mo-
głoby się to zrobić, wszakże niebyłoby potrzeby, już
tu jest opuszczona pozytai(?), kiedy tam już iest, tak
podchlebna opinia za nami — ja tu znowu ode-
brałem pochwały, za utrzymanie bezpłatnie ojcowa
w czasie Zupfzullt-qnit(?), a to z nadworney woyenney
kancellaryi przez Gubernium — kiedy iestem w cią-
gu pisania tego listu, wieść iest w obiegu, iż Ignacy
Hrabia ... w Lwowie umarł, — Zubielska mnie
prosiła

50

abym iey za pomocą twą w wiadomi materyi włościaney
na kanapy abtapowey czarney kupił, przyznam ci się, iż
mi także komisya niepodobaią, bo y ciebie ambarasu-
ią y czasem trudno dogodzić, przytem zdaie mi się
że te materye z Lipska przychodzą, odpisz więc sło-
sownie — Xawery odiechał dobrze pamiętamy od X.
Grzegorza, a o ponowienie transportu koszlów, y
delikatności niewypadało mi przypominać się — od
Stryja czyli miałeś iaki list, y pamiętay pi-
sywać do niego — o rezultatach zdanego przez
Konstantego examinu, czekam doniesienia —
do Xięcia Lotaryngskiego będę pisał, którego imie-
niny 4 grudnia przypadaią — donieś mi o Apolinarym
iak teraz się ma ten godny kreton, y czy często go
widuiesz — Łoś mówił mi, iż przez Wysłowskie-
go odebrał od ciebie korrespondencyą, ale rzadko
piszemy do niego, ten człowiek zawsze będzie
powszechnym, y zważaj uwagę na siebie, przy-
tem twoy Przyjaciel, niemaszy go uszczęśliwi
U nas przyszłość niebardzo pomyślnej za wszyst-
kie urodzaiów spodziewać się można, sądzym
więc wiedział iuż tam co do tego punktu szcze-
gółów, y iaka cena zboża — odpisz mi o wszyst-
ko y co będziesz miał nowego, korrespondency
niech także piszą, całuię was przytem zaw-
sze serdeczniey z serca kochaiący Oyciec Józef.

31.10.1821 prs. 11/XI 31 8bra 821 Medyka 51

(14)

Lube dziatki!

Lit z daty 18go t. m. odebrałem – przez Dobrzanu, któ-
ry 3go 9bra z tąd wyjedzie wyszlę 1000 fl. dico ty-
siąc Reynskich Konwencyonalną monetą, czyli bank
notami – z tych (: gdy Matka dała na zadatek
fortepiano 150 fl. w. w. za 140 # zgodzonego;) zapła-
cisz reszty Mayerowi 127 # a rachując dukat
a 4 f 30 x 571 f 30 x w. S. wyniesie, zostanie ci
więc jeszcze a przynaymniey więcey 428
f 30 x w srebrze albo 1081 f 15 x na expens
y też weź na swoją percepte, – w Rachunku
mi przesłanym postrzegam expensa, które gdy
pensye pobierasz, do osobnych expens na-
leżeć by niepowinny, także lekcye generała
Bassa mając już będzie nigdy nieskończonemi,
albo to Konstanty niemógłby szkoły już
sam dochodzić? piszesz że suknie jego prze-
szło 300 f w: kosztować będą, takie expensa
są na czas za wielkie, bo moda się odmie-
nia, y powinny do jego expensy należeć.
Które trzeba aby miarkował ile możności,
bo ja niemam niewyczerpanych źrzodeł, nie-
jestem ja wprawdzie przeciwko temu, abyście się
przyzwoicie utrzymywały, ale nawet aby twoi
Dore Staboszi na potrzebney niezbywało wam
pieniędzy, lecz można jestem także y za oszczędnością,

y chciałbym aby Konstanty nietylko za pomocą
mistrzow uczył się, ale aby wielu rzeczy początki
sam sobie dochodził. Herbatę także przez ten
Deliżans przysłał ci, niemogłem na żaden sposób
dostać iey, oboz P. Gorczyn swoią offiarował, któ-
remu abyś podziękował, potrzeba — czytałem w
Liście do Matki troskliwość twoią, y obawę czyli
Xięgi czego nieupuszcza się, iak z iedney strony
czułość twoia chwalebna iest, tak z drugiey stro-
ny nieumieniem naznaczyć przyczyny tego Xięgow-
skiego zaniedbania, które y dla mnie nie iest
obojętnym, by wszelako zostało zawsze z cnotą
applikacyą, piszę do niego, y umartwienie two-
ie przełożę mu w czułych wyrazach, przekładaj-
ąc, iż to umartwienie nie z interessu, tylko
z czułości pochodzi chociaż ia sądzę że to zaniedba-
nie iest owocem oziębłości bo on natychmiast co
mu się nawinęło, dosyć względny, dał tego dowo-
dy y na P. Xawerym, podobne obecnie przed-
mioty więcey uważenia sobą — napisz także
y o Kołtki, y o rzędzie który się umika —
Pisałem ci dawniey z racyi twego zdrowia, abyś
na koniu czasem iezdził, ia przyimę expens, na
to niedopisałeś mi nawet, możeby kąpiele przy-
iemnieysze ci były, lecz o tey porze można się reu-
matyzmem nabawić, dla tego powtarzam, abyś nie-

nieopuszczał, coby dla twoiego zdrowia użytecznym
było — o Seymie pisałem ci, niemożna się tęskić aby
nieliczonym być, popular, iest zawsze popular-
Opisz mi o nowym Konsyliarzu, a nayprzód co
się z tamtym stało, jaka przyczyna odmiany, y
kto iest ten nowy? iabym kontentnieyszy był
gdybyś do innego biura był się dostał, dla poz-
nania toku y innych Przedmiotow — Rozumie-
nie się twoie, miey w pamięci, y staray się odważ-
nieyszym — familiyiny zaś niszczey sób w tenczas, gdy
będziesz pewny skutku, y tego że to się tam zro-
bi, inni za Ustawą po tylu po parset Ludzie
na utworzenie ich dali, podostawali order, za
Jeden tylko, za tyle patryotycznych poświęceń
się, bez nadgrody zostaie — Względem owiec
na zimę już niemogę y myśleć, bo u nas tako
zle urodzaj iest że to było co mamy, trudno bę-
dzie wyżymować, wszelako na wiosnę może-
bym o tem pomyśleć, albo na przyszłą iesień,
iednakże aby z pewnością w tey mierze postąpić
radbym poprzednio wiedzieć — co naszę pasie.
wiesz iuż od pani że u nas owce żyią słomą
iako to Krzemienianka, Żylinianka, Jęczmienianka,
Grochowianka, ubogim tylko lub wymłoconym
latah siana zruca się, wszystkim zaś obok raz
co miesiąc, kwertya wieś P[an] Bry na takey pa-
szy przecłana Bankierowie, Dz. Ile tem czytaniu
co go

54

do dozoru z swey strony dayę y bez ktorego nie można się obeyść, usilnie kosztowai będzie.

3° Ja będę miał ugorow na 600 morgow tu tylko po drugich wsiach przeszło 1000 więc iżby na tych ugorach paść można sztuk tatem. 4° Za przypadek nic z mey przyczyny, abym nie był odpowiedalny. 5° Gatunek owiec aby był z naylepszych y starych by wydawano – 6° Jle może powiększenie iedney owcy czynić w pieniądzach dla mnie a ile dla Bankiera. 7 Przychowek do kogo należeć ma, 8 Kontrakt na iak długi czas, o po skończeniu iaka cena owiec, gdyby mi się podobało zapłacić je. 9. czyli brakie mi dawać wolno – 10 czyli głębiey leżące Parlowiska a niemokrotne uzyteczne będą – 11 gdy czas Budynkow na owce dostatecznych nie mam, więc wypadałoby ich w lecie stawić, a zatem do brzeby wiedzieć iakie te Budynki mają być wszystko wprzod wiedzieć należy, bo ci radzę że Panowie Bankiery nie pewnych lokacyi mają za sob, ale chcą większego zysku a zatem lepiey by było mi kupić owce, oni zaś gdy się odwarzają w owcach dawać kapitał, tez sama ufność y pewność byłaby y w pieniądzach – Jostepian pamiętay aby dobrze sprakowali, by szkody niebyło, wprzod iednak poznay się z nim, czy dobry y znał tylko pieniędzy. do kiejna pieniądzem – bywaycie zdrowi y szczęśliwi wasz kochaiący Jan

2. 11. 1821

55

(15)

2° 9bris 821 Międzyka

Kochany Gwalbercie!

Tysiąc Reynskich Bank notami czyli 2500 złp posyłam, oraz pudełko z ziołkami, z pieniędzmi postrzępi się podług przedostat-niego Listu mego daty 30 8bra t. r.

y napisz mi zaraz, jak oboie od-bierzesz — całuję was obadwoch nay-serdeczniey, kochający Oyciec

Jozef Dawrikowicz

O Fortepianie pamiętay aby żadnego przypadku niebyło —

A: 100 Banknotow a 10 Złr ofs 1000 zł C. M.

Pudełko zapieczętowane.

a Monsieur

Monsieur le Chevalier

de Pawlikowski

Conceptiste Aulique de Sa

Majesté L'Empereur d'Au-

triche.

Bey der kaiserlichen

Königlich Galizischen

Hofkanzley

a

pres: 13. / XI.

Vienne.

89

13.11.1821

13 9bri 821 Korzyczna

59

16

Luba Dziatki!

List wasz daty 26go 8bra, dnia 5go 9bra odebrałem,
naypierwey uwiadomiam cię Gwalbercie że na dniu
3go t. m. posłałem dyliżansem wodołazy k. m. y
pudełko herbaty – trzeba mi donieść kiedy y
iako odebrałeś to – Niepoymuię dla czego Konstan-
ty examinow w zwykłym czasie niezdawał, to iest
przy końcu roku szkolnego? zwłoka ta prawdziwie
niepodoba mi się, bo dowodzi iuż wcześnie swe-
go powołania, niedbałości y braku zamiłowania
porządku, bez którego nic na świecie nieudaie się,
radbym aby nad tem uchybieniem dobrze zastano-
wił się, y ciebie obliguię, abyś mu to należycie
przełożył, zastanawiaiąc się nad iego edukacyą,
uważam, że iako niewiele umiał po łacinie, tak
y to, co umiał, zapomnieć może – Język łaciń-
ski czyli to w rzędzie literatury, czyli w rzę-
dzie prawnictwa, koniecznie potrzebny, w na-
szym zaś kraiu gdzie wszystkie dawnieysze
dokumenta w tem języku pisane, a dotąd na-
wet wszystkie processa w tem języku agi-
tuią się, obeyść się nawet bez niego niemożna,
kto go nieumie, ani kroku, ani sobie radzić
niepotrafi y staie się pastwą intryg adwo-
katów – Dla tego radbym aby koniecznie Konstan-
ty w tem języku ćwiczył się, y zalecam mu to ko-
niecznie y nieodstępnie – Co do ciebie zaś, niewiem

czyli nieśmiałości, lub nieusposobieniu się przypisuię
mam, że omijasz się w zdaniu — ieżeli pierwsze
to przyznam ci się, iż uczynek twoia, iakoby w przypad-
ku niedania się, jaiby lub prędko niemożna
powtórnie się dusić, niekonwinkuje niniey, bo przy-
czyna pomnieyszymi podaniem niedałoś się, to iesz
cześć dłuższey pomniey szukać by trzeba, z którymi
szczęścia tam podania miałbyś foo na czasie, iż się
dzieo przybym za gładko z korzyścią ktorey wielom
ci, iest gładki na delikatnemu teyże nietamey, y ...
tego przekonanie świeżo w słowie z tego, co to żąda
dziwowskim szeperowat — ieżeli druga część, to ...
wałbym nawet rozpromoszna, y w takim razie
nie miałbym już namawiać się, y za to ...
bym nawet żalu, bo wiem, że robisz co można,
a ad impossibile nemo obligatur, ... pre-
szę się, abyś zdrowie nieczysłał, y o tem nayba-
cznieyszy pamiętał — w tych dniach bawił tu ...
Godny x Archanioł nasz Żabiełski całym 6 dni;
zawsze iest taki, mieliśmy polowanie y świad-
łowne z tego wszystkiego — w poufałości powiadał mi
dla czego Bronikowskiemu wydania swey córki za Gorcz-
skiego odmówił, a w niey tego dziedzictwa moyszy
z pewnością, ... iż dziedziczenie byłoby za tobą
Pannę znasz, mnie ... iest 28 lat na swoie dzieci,
Jak ci się więc zdaje? pyszny twego serca, ...
nego ... niechcę mieć w tajemnice, powiedz
mi szczerze y otworzysz iak byś myślał, bo zadzie
że będę pytany, abym umiał odpowiedzieć —
kto chcesz twego biorą? iak ci się powodzi
y konstantynowi? y iak się mam, y co robisz
... iak ... zdał examina, iednym więc
Rożnet

widział — nowego tu nic niema, JW Staniecowa
córka Byt. powiła szczęśliwie córkę, stary
Pieszka umarł — od kilku dni mamy piękne
pogody — bawię tu u mamy od wczoray, ślu-
ściey Zdrowa, wszystkie serdecznie ~~...~~ całuię
was obadwoch — niepiszę do was, bo leniwe
y dziś miały do swego kilku, załatwię swoie,
ale gdy skończytem moy, iescze niebyło go-
towe, wszakże mama świadczy że już kilka
razy pisała do was — całuię was przytem
nayserdeczniey, bywaycie zdrowi y szczęśliwi
y pamiętaycie o przyszłości — wasz kochaią-
cy oyciec Józef —

Co do propozycyi ci zrobioney, iescze dodać
muszę ci, że Panny nieznam, y szczerze
niewiem, że przyiąć zrobioną ~~niem~~
~~ciebie~~ iest tylko namowioną, y że tylko
iey wola bez żadnego uprzedzenia stano-
wi będzie dalsze kroki — może znaydziesz
co lepszego —
Encyklopedyą Erscha y Grubera prenumero-
wałem zaleceń, dziecko to drogie, a gdybyś ku-
pił Encyklopedyą Krynica u antykwaryu-
szów, cena, iaką czytałem w Gazetach
widzeńskich, kosztuie daniey przyszło, y tam
ta encyklopedya zdaie mi się będzie uży-
teczniejsza —

ꝑ 25/XI

ex 2/XII

22

Crochmie

a Monsieur

Monsieur de Pawlikowski

Concipiste aulique de Sa Maj.

L'Empereur d'Autriche

bey der vereinigten

Böhmisch Galizischen

Hofkanzley

a

Vienne

14

11

62

24.11.1821

24 9bra 821 Międzyrz.

63

17

Luba Dziatki!

Otoż odpowiedź y na listy wasze z daty 9go t. m. — Czułość
twoia z racyi oświadczenia się z rodziną, iak charakteryzuie
tak z drugiey strony lękam się, aby nie była ona nie-
wierciuchowstwem, gdyż wiele szkodzimy w każdey stronie
świata, y w każdym położeniu powinien się starać
umieć się znaleść y umieć wystarczyć samemu so-
bie, dobre są wspomnienia przeszłości, lecz niepo-
miiać o przyszłości, y w obecnych okolicznościach
ulegać dalszemi więcey, dowodzi małości umysłu —
miałbym z tey racyi wiele do powiedzenia, lecz
wolę zostawić wybiór y zastanowienie się w tey
materyi tobie samemu — wszakże niemogę nie zwró-
waczey uwagi na to, abyście w czasie bawienia tam
waszego starali się robić znajomości z tamteyszemi
tu mieszkańcami krajowemi, robiąc zaś, niech wybór
pada na ludzi światłem, cnotą, zdolnością, y na-
dzieją znakomitszych, ta czynność nietylko uszla-
chetniać będzie, ale gdy do swego kraju powró-
cie, zostawi wam przyiaciół, a może y protektorów,
mam racyę to pisać, bo doświadczałem, że łączą się
tylko z swoiemi, tamteyszych negliżuiących, a prze-
cież gdy dozrzałey zastanowić się nad tym, przekonać
się, że potrzeba tego połączenia nieodzowną iest, a
waszym obowiązkiem, starać się przekonać, iż warteście
ich większego zaufania — pamiętaiąc, że przyiaźń od kole-
bki nayważnieysza iest, y starać się o tem koniecznie,
tego przekonać, a w wyborze zawsze na przyszłość
uważać — Że Konstanty dobrze umiarkowany, bardzo
się tem cieszę, lecz martwi mnie mocno, iż examina
dopiero 12go 9bra zdawać miał, niemogąc z tego oporzą-
dnia niewnioskować tego zaniedbania się, dwuch lat szkoł,
ny

zaczął się, a on dopiero z pierwszego popisu sobie, –
proszę cię, abyś mu bardzo dał uczuć moie nieukon-
tentowanie z tego względu, y moie życzenie, byście
lepiey examina w przyzwoitym czasie zdawał,
dodaj albowiem ieszcze to mu[illegible], że szkolne nau-
ki głównym są iego powołaniem y powinnością –
Względem porozumienia się twego wyżey, zostawiam
ci woli własney, moiey troskliwości nie[illegible]
sobie przeciwnie, obawiałem się, aby ci nie brakło
potrzebney gorliwości, y chciałem cię podniecić, bo mi
się wydawie niemieckie, aby przy tych zaletach,
które ci dają, y bezpłatney służbie, mogły tak
tępo iść rzeczy, przecież proszę cię, czuway,
abyś y z wpływu przyjaciół, y może wydarzo-
ney nieprzewidzianey okazyi, korzystał, a gdy-
byś dalekiemi rzeczy widział, czy nie wypadało by,
abyś mianey y lepiey sobą zarządził a w takim
razie, nim się zdecydujesz, pozwól, abym mógł
być twoim radcą – w interessie familii przez,
ny utorzyli byli aby y o mnieysze prosić, y nato
masz moie Listy, ta tylko była kondycya *sine
qua non*, aby to tak się stało, by to już tu
pro opinione niepowracało, bo kiedy tuteysze
zwierzchności za wszystkim opinować, dlaczego-
by bez ich opinii już z mnieyszego dostąpić nie
można, a ty przecie o to mnie pytasz, co
już zdecydowaliśmy – zobacz prośbą tamteyszą,
w nim, negacyi to było przyczyna, iżkolwiek za
te zasługi, konsyliarskiem był wynadgrodzony, a
przecież z aktami y dał pokazać się, że te zasługi
są pośmieysze, y nie z urzędowania mego, tylko

z sobą pochodzą, bo moie usposobowanie już 80ty
Roku ustało, przy dnowiczyzym zaś podaniu na
wet atterstatu oyca niebyło — wszcie dla was
to bardziey iak dla mnie potrzebne — wszakże
y relacya z całey procesu mego, korzystna za
mną dana, y ieżeli nieprzeprzczeniu coś dać chcieli,
zaraz przeprzczeniu tego by niedali; kiedy w mniemaniu
że nic mi nienależy, coś dać chcieli — lecz szczęście
ti panna! — od Xiężia odebrałem szepow, piszę
że na wiosnę tu będzie, oświadcz mu więc że
bardzo się tem ~~cieszę~~, tem się tylko smucę,
że pomimo iego ożenienia skutki wieku, wszyst
kie listy już są podwoyne — zasmuca
mnie także wiadomość o osobistości, na którey
wiek tyle dziata, szkoda nieodżałowana będzie
tego wielkiego męża — u nas nic nowego nie ma
od kilku dni strasznie panuią wiatry, a przy
tem y ognie, Kraniskey pogorzała obora z
Żydem, a Maciejowej Jarzewskey gumna, co
noc widać ognie, y to sobie nam brzemienne
noc — Matka y siostry zdrowe, radzie że piszę
do ciebie — względem Stryjaszka bądź spokoyny,
y dopełniay swey powinności iako dobry Syn,
więc tez samo niech sobie y konstanty Stryia
trzeba niekiedy coś odmienia się, a podobno obe
nosi tylko naywięcey go zaymuje, a kto bezwzg
lędnie dziata, zawsze takie rezultata —
pisząc do niego y przez skutek attencyi, y nowi
ny iakie masz donoście — Żeby tez wiecey
dziat, co tam nowego, oraz o was wszystkie

by naymnieysze

szczęsoty — bywayście zdrowi y szczęśliwi y pamiętayście zawsze, iż tam po to iesteście abyście sobie szczęśliwą zbudowali przyszłość, a nam w tem smutnym życiu przynieśli uszczęślowanie — całuię was nayserdeczniey z serca kochaiący oyciec Józef.

Pieniędzy y herbatę czy odebraliście? napisz.

10.12.1821 10 Xbra 821 Międzyrz

67

18

Lube Dziatki!

Na listy wasze z daty 20 9bra, ktore dopiero 30 t. m. tu
stanęły, nim odpowiem, muszę ci Kochany gwałtow-
nie przypomnieć: iż na wiele artykułow poprzed-
nieych listow moich, winien mi iesteś odpowiedzieć
y o te dopominam się, — co zaś do listu twoiego
ostatniego donoszę, że fortepian wczoray iescze
ku Kadrzeckt, lecz iescze nieoglądałem, y niezapako-
wany, bo tak iak iest, przyszedł do Krzywicy. Mat-
ka utrzymuie y tak ma w rachunkach swoich,
że mie 100 złp lecz 150 złp data na zadatek, na
co kwit ma być w ręku Konstantego, ty zaś
tylko 100 złp zadatkowych policzyłeś, a zatem wy-
pada iescze o 50 złp upomnieć się. — Co się tyczę
expens, ktore mi przedawały się, Antersi, do oso-
bnych wydatkow, rozumiałem expensa Konstante-
go, lecz pogodziemy się o to, na to iednak
niema rady, iż on examina nie w swoim cza-
sie składa, a wytrzymawszy aż do drugiego ro-
ku, razem na pierwszą tylko klassę zarobił
sobie, to postępowanie y matkowi mnie y
wszelkie podczyrenie wymiana o iego opuszcza-
niu się, — piękna kariatka zdobić go mogą,
lecz wartości prawdziwey nie nadaią, iak ty-
ko nauki wyższe, może ty przez delikat-
ność tak pisz przedemną iego wad, lecz pamiętay
że takie postępowanie ciebie samego krzywdzi

68

sowai będzie, y kiedy względem obowiązków Oyca
y Rodzeństwa winnych usprawiedliwione będzie się
może — Żądam więc od ciebie Czułego y sta-
tecznego Brata względem swey Rodziny godnego
wyjaśnienia — Jeżeli kupiec dla zdrowia twoiego
wytłumaczeni się, to nieruszaybyś ich, ia koszta
zastąpię — o nowym Chefie Biura piszesz, a
o tem co się z przeszłym stało, nic nie wspomi-
nasz — Uwaga twoia z tego względu, abyś zastępu-
cy Sekretarza na iakiś czas dla zebrania zasług
pozostał, iest gruntowna y wypadaia mnie,
tob co ci się zdawać będzie, wszakże masz
już swoie zdanie, nieopuszczay tylko okazyi,
y owszem poszukay iey, y pamiętay że stem
ci opisam powiadamiam — W interesie familiynym
trzebaby coś robić, mnie by się zawsze dyrekcie tego
zdawało, wszakże kondycya sine qua non, abyś to
ci nieprzychodziło, mnie się zdaje, że gdy już tam
iest Relacya za nami, iż mogą na tamtey po-
przestać, wypadałoby tylko ci sprzeciwić się po-
wóz, bo tam w sprawie wielki y akton per-
ciwny argument, iakobym za nie zasługi Uku-
tem nie dawnym był wynadgrodzony, wszakże
też wszystkie zasługi są pomnieysze, same
Stany tylko tycie ... kopiowały, a attestadu
Księga, które są bardzo ważnemi mówiąc na-
wet w ten czas niebyło, posłowały Dolnej
pomnieyszy przyszłym dyliżansem przyślę, y
przemnożę wam, bo się lękam abyście bez zez-
passu niebyli — Matka ma teraz postać

u przeciadła

firanki
y chciałaby abyś iey (do firanek do okien 100 łokci
polskich a ważących 80 kupił, Pokoy szpalero-
wany niebiesko, a sztuk ciemno żółty, ale
niebieski kolor pełznie, więc firanki do ciemno
żółtego wpadaiącego w pompadour możnaby sło-
sowi, także trzebaby abyś Pająka kryształowego
pięknego tez niebardzo drogiego y niewielkie-
go do teyże pokoju kupił, na Salę zaś bemo
Lampę lakierowaną którąby zamiast Pająka
na Sali wisiała, y dosyć oświecała Salę, o
Pokoiki Matki dość przyzwoycie umeblowa-
ne, oboz trzeba, aby wszystkie odpowiadały
temuż czasem opałowy, aby to y modne y piękne
było, a gdy pieniądze nadeydą kupisz, y dy-
lizansem przyślesz — Pisałem do Böhma z in-
stancya, za pewnym Żydem Lutegoryn, w odpi-
sie na list moy, pisze mi z panegirykami
naybardziey zalecaiącemi ciebie, o czymbym wiedział
co to za rozkosz dla Oyca! pewnieby tem zar-
tym co ci, oddał się, uczciwy, wszelako z
nieodpisuie na ten list Böhmowi, bo chcia-
łbym, abym drogiego mu czasu niezabierał, o-
świadcz mu tylko moy ukłon oraz y od
całego domu naszego, także Arbterom y
Otolewom, co się zaś z tem Żydem stanie
radbym wierniey wiedzieć — iakbieleś
te mi daje dowody swey Przyiaźni, teraz
przypomniał się względem z Mosiężnikiem wyiątkiem
dla tego radbym aby choć przez nasze przyięte
w swym interesie, pierwszą od nas odebrał wia-
domość

70

Wasz szanowny Wiktor y sędek pro Opolnicki
tak się ma, interessuie mnie niezmiernie
ten godny mąż, dla tego radbym zawsze wie-
dział, co się z nim dzieie — Magdalena co
się Matka z Wiednia przywiozła swym postę-
powaniem y kaprysami zamiła, że się Mat-
ka z nią rozstać musiała, mówią, że teraz
w Lwowie należy do miłosiernych nowych
Panienek — z resztą co masz nowego, iak
się obadwa macie, iakie są zatrudnienia
Konstantego, y co się z wami dzieie, napisz
mi, całuię was przytem nayserdeczniey
z serca kochaiący Oyciec Józef

Siostry pasą się y tyią, wrąż, a Matka
w Korytowey bawią, maią do was pisać
osobno — z Lwowa piszą mi teraz że
Gubernator na zdrowiu zapada, a iednak
tego coraz bardziey lepiey, z racyi Imie-
nin Szymona dawał obiad który wszystkie
dotąd tu znane przechodzi, dawał także
z tey okazyi Książe Karol, a teraz Kawalerzyna
Kotoniecwskiego było kilka obiadów zwyczay-
szumnych, w Lwowie lepiey się bawią
iak za dobrych czasów, wszystkie dnie
tygodnia kompaniami zaięte, ten to zbytki
od tych pochodzą, którzy z zagranicy swe
dochody czerpaią

14.12.1821

14 Xbri 821 [illegible]

71

(19)

Kochane Dzieci!

List osobny dziś do Ciebie pisałem, przez te raz expedyjuję posyłam ci tysiąc [illegible] na expens a osobliwie [illegible] z pien, [illegible] z Zatarzewa od [illegible] odebrał, tak odbierz resz, zaraz napisz —

Wasz kochający ojciec

[illegible]

Konsygnacya pieniędzy w drugiey stronie

verte

72

3 Bankoty	po 25 Rę	etc.	valuta	187 ƒ 30.
1 d° —	po 10 Rę	"	valuta	25.
1 d° —	po 5 Rę	"	"	12 ƒ 30.
6 Szt. Bankocetli	a 100 ƒ w.w.	etc.		600 ƒ.
6 " "	a 20 Rę	etc.		120 ƒ.
15 " "	a 10 Rę	"		50 ƒ.
1 " — "	a 5 ƒ Rę	— —		5 ƒ

Suma Waluty 1000 ƒ Rę

Dico tysiąc ƒ Rę valuta —

26/XII 2 f. w. d.

14.12.1821

14 Xbra 821 Medyka

75

(20)

Kochany Synu!

Kiedy jeszcze wiele punktów Listów moich nie
zaspokoiłeś, odbieram List twoy z daty 2go
Grudnia b. r. y pominąwszy niejako kategoryą
w których w Listach naszych zgodne myśli,
niespokoić by się powinna, przystępuię do waż-
nieyszego punktu przyszłości twoiey — a gdy
oświadczone zamiary twoie z całej szczer-
ości, iakoś kolwiek zapewniają mnie, że przy
tym sposobie myślenia; niepowinienbyś ze
fałszywego sobie kroku, muszę się zapy-
tać, idzie o pewność, a przynaymniey wiaro-
podobne masz pozory, iż Panna byłaby
za tobą? to wiadomość koniecznie mi jest
potrzebna, kiedyby przyszło do badania
Rodziców, czyli na to zezwolą — żądam y
proszę abyś wszystkie tajemnice swe, lub
okoliczności mogące zbliżyć twe żądania
na łono prawdziwie kochającego cię Ojca
wyłożył, niebędzie moia szczera, co tylko mo-
ku, zrobię dla uszczęśliwienia twego —
a nawet gdzyby osoba która ci się podobała
uboższą była od projektowaney partyi, to
y tu zgodziłbym się z wolą twoią, wszakże

muszę

76

z mey strony zwrocić na to uwagę twoią, iż iedyny
sposob takiego wywiedzenia się mogłem mieć z
pośrednictwa naszego Przyiaciela Xa. Z. on zaś
przez podanie myśli względem swey [illegible]
stał się nikorespondującym, y możeby źle to przy-
iął, a nawet niewiem co mu powiedzieć, gdy
go zobaczę, przebiegałem iuż wszystkich moy-
ch znaiomych mi, lecz wszystkie niezdaią
mi się, żebym mniemał, że ieżeli pewny
iesteś Panny, a wiem iż w częstości byłeś z
Bratem, czy niedobrze by to było przez Prałato-
wą, a ieżeli znasz go ieśli wielkiem utrzymuie-
za coż niemiałbyś się iako dobry [illegible] przy-
torzyć do tego, co iego wielce szczęśliwą zo-
stać będzie, że twoy maiątek ieżeli niezawodny do-
więcey, charakter potrzebny, ieżeliby mi pan-
ny miały tamże, ktoś, to lepiey dowiedzieć
się w domu, iako przez obcych, pewnyś nad
tym, y starayże się korespondencyi z Bratem
gdy by do tego miało przyiść dać koniecznie,
aby obowiązuiąc Brata, iego szlachetność mogła
ci ręczyć, że niezrobi z tego tradycyi, a to zaś
wszystko pokonać może — z resztą gdy nasz
tak wielkiego Przyiaciela naszego niezdawało
daka, czy niewypadłoby się iemu poufać, może
on iaki kamat znaydzie, może do którego na-
pisze, iż gdy znam ciebie y ręczyć może za twoy
sposob myślenia y wie Za iakiemi sentymen-
tami dla Panny iesteś, coż przysłałbyś ci [illegible]
nie

wanie się, ieżeli to z wolą Rodziców zgadza się,
Mąż ten mądry, pewnie to lepiey zrobi niżeli my
obadwa myśleć zdołamy, może w sercie to przez
kogo w Lwowie zrobić — ia po nowym roku w
Lwowie będę, dla tego chciałbym abym przedtem
wiem całkiem miał odpis — co do Konstantego
niemogę się przekonać, aby zgorszony examen u-
z iego winy wypływał, ileż to biedaków bez
kompetytorow bywa examina? a ileż to, dla
tego kompetytorow obowiązki przyimuiąc, aby
byli tylko w stanie urzędu? ia znam tego do-
świadczeniem, a on z temi talentami tak
brzydko zabrnął, y tyle zmartwienia ani przy-
nosi, a ktoż to sprzeczał, aby wszystkie lekcye
także tylko biorę, zwłaszcze tylko przy urzędach
lub kompetytorach, ia rozumię, że to tylko w
początkach potrzebne, a później sam powinien
dochodzić, nie zaś bezustannie oyca kieszeni
szlamować, dowyplamiła się, co to się znaczy;
o to kunszta piękne bawią go, więc teraz cię
oddaię, powołanie zaś właściwe iego, fabry-
kuię myśl, iest sądzę y bez powabów
w początku, lecz niech tylko raz zagłębi się
y pozna się, prawnie przeniesie, nad niem
ten przedmiot — coż może być szlachetnieyszego
iak umieć rozdawać sprawiedliwość zgłębiać
dzierżeć, stanie y całe prawa, wchodzić w przy-
czyny prawodawstwa, wspierać anyzamodzianie
naypięknieyszy

78

bydź w sposobności bronienia siebie, udzielania są-
siadom, kłaniając y grzeczności, a gdyby tego potrze-
ba, przez poświęcenie się służbie publiczney, służ-
żąc towarzystwu wszystkiemu, czyż sława większa
człowiekowi nie zostawa? — Kompanka pełna z wielkiemi
staraj się [illegible]szytkiemu, wszystkiemu zaś, y szczęśli-
białogłowie podniosłość myśl, bawiąc y sobie najważ-
niejszym towarzystwa członkiem — Nostanowi-
postaw się, y staray się nadgrodzić ubliżenia
jeżeli dotąd mnie było miłym, w towarzy-
stwie ważnym, y sobie samemu szczęśliwym,
a dla familii szczęśliwym — Pięć razy pisałem
do siebie między innemi przedmiotami o pienią-
dze dla Matki do Franek o pożyczka y Kampe-
jalto Delirenfem przez tydzień. Przeciwnie
ta y wiadomo wszystkie — to nowego domu
się y starajcie się, abyście dla siebie
drogę do szczęścia, a dla mnie w krót-
kim tym czasie do pociechy budowali
wasz z serca kochający Ojciec Józef.

Niedbym powiedział że kompanka pełna bawi y
przyjemnym w posiedzeniu sobie, wszelakoż
nauki powołania pierwszości należy, dla tego
spodziewam się że oddawszy się powołaniu,
niebędzie y to, czego ci już nabyło, za-
niedbanym —

Poniedziałek 79

21

Moie Dzieci!

Kiedy już tam iesteś, nieszczęśz.
Oczy [illegible] twego z oko-
aby go można coś dopatrzyć
i doprowadzić — dopóki iestem
[illegible] [illegible] na twoie
pomyślności patrzeć — wiem
mi, że taka przeszkoda niko-
mu niemoże być z obojętną,
powtarzam, iż [illegible] wiecz-
[illegible] już w [illegible]
młodości, a w życiu cięż-
[illegible], Oraz tylko iedem
bez powoli upływa —
Pa Kajetana powitam
bez

bez miary, lecz kiedy temu
godnemu Mężowi niezdą-
ne zatrudnienie są na
przeszkodzie, za co y
bez mego w dobrey y
sprawiedliwey sprawie nie-
mogliby i my się, y same
porozumieć –

JW. Morskiey oświadcz
odemnie ukłony, dobrą
Henryetą oświadczay nay-
serdeczniey y bywaj
zdrów y szczęśliwy!

Życzy Oyciec

Józef.

...нни
...
...а
...у
...
...ніе.
...
...
...ъ
...
...нау.
...
...!

82

Kochanemu
Synowi

4 Januarii 822 Krzywcu 83

(22)

Lube Dziatki!

Cierpię na ból zębów y fluxyę, y niewiem co mam z sobą robić? trzy zęby są zdziurawe, dwa zmiałei popsowane, gdyby to wszystko wyj-wać, zostałbym bez zębów, przysiadałbym nastę-dzia do życia, a zatem y dorhamiania, szczelec bez zębów, iowaje twarz oblęta, nie-mity wdole patrzącym, czytam też w księ-gach, iż z wiekiem ból tego rodzaju po-zmnieyszyłuś się, a ja już niemłody, więc nadzieja zmnieyszenia bolu – pytasz więc mądrego dentysty – cierpieć? lub powyrywać mam? y ta to przyczyna dla którey opóźniłem moy respons na list z 10go Grudnia No. 13 y list z 23 Grudnia No. 15 oznaczony – a naprzód pytam gdy daty bliższe listów twoich, a No. 13 y 15 dayą do zrozumienia, że Numer 14 lub zginął, lub w numerowaniu omyłka nastąpiła? przeto napisz mi, który z tych omył-ków iest bardziey trafiającym?

w Interesie familiynym rób iak się lepiey zdawać będzie, wszakże nad wszystkiemi gruntow-nie zastanawiay się, iż z Sukcessantami poda-tem ci wielkie papiery, iesli iako to oczeka-nie Wincklera y Józefa do układu na którą za powrotem do [illegible] przystąp, atoli tedy też ci podatkowe płacę, tu wydaie niechcą y niemogą bo teraz podatki zostaiące y dominikalne za-ceny może tam znaydziesz, iakie przed urbarium płaciły się, bo teraz więcey [illegible] wszakże tam [illegible] Kameralnego mniej się to znaydowie –

84

ta i iesrze y więcey tego rodzaju papierow
maiąc żadnak [illegible] uważaniem, uwalniałeś od po-
winności [illegible] tak wielkiego [illegible], y uwal-
niałeś od nieprzyjaciela [illegible]; przy [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]... azeby [illegible] po-
winnaty [illegible], niewiedząc w tem nic dobrego, [illegible]
[illegible] [illegible] się przeprosiny, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] się, aby [illegible] [illegible] [illegible] nieprzychodziły
co do twego postanowienia niewiem, [illegible] [illegible] pi-
sał, żadbym [illegible] będę w Lwowie —
Konstantego opisywania się tam bardziey [illegible]
[illegible] [illegible] więcey [illegible] w nim [illegible],
[illegible] się [illegible] [illegible] [illegible], y [illegible]
[illegible] tak w [illegible] było —
Pozwoliłeś sobie [illegible] mi uwagę, ci od punktu
do punktu [illegible] listy odpisuiąc, [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] za to [illegible] się odwo-
łać na przekonanie, że wiele opisywania
iak mi się zdaie, a gdy wszystkiego co
piszę do ciebie, pamiętać niemogę, [illegible]
[illegible] który pisał wszystkiem [illegible] się
[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~, w [illegible]
[illegible] [illegible] do [illegible] [illegible], [illegible]
dowodem iak się [illegible] może —
Ściskam moie [illegible] bo ciągle, Panie
Boga [illegible] [illegible] y [illegible] [illegible] z
[illegible] [illegible] Ociec — Józef.

16.1.1822

16 Januar 822 Medyka

85

(23)

Odeb: 28 [illegible]

Lube Dzieci!

Od Listu z daty 28go grudnia p. r. niemam od
was żadnego uwiadomienia — o Boże, na iakie
torturę wystawiacie biednego Oyca! czekam
więc iak nayprędszego doniesienia co się z
Wami dzieje y iak się macie? Konradek
czy już po examinie y iak go zdał?
Względem do konsyliarstwa Gubernialnego kwa-
lifikowania się, czekam twego uwiadomienia
a iak będę w Lwowie, to się poradzę
iak by to zrobić, y napiszę ci, może trze-
ba będzie na konkurencyi y twego podpisu,
przekonywowszy się, że moy projekt którym
ci dawniey robił był do rzeczy a ty
przecie tyle trudności znachodziłeś, a
teraz sam proponujesz — w familijnym
interesie mam dawne zaświadczenia
podatkow, mam korespondencyą Józefa,
ieżeli trzeba, to ci ie poślę — na

święto

86

Panu Onufra radbym dać mu iakieś wiązanie;
otoż trzebaby iakieś Lampę kupić piękną
za kilka dukatow, z szkłami y gnotami
y z szeroką lub szkłem ciemnieyszym
kup więc to y przyślij Delizansem,
oraz gdyby można było, przyślij y
parę barankow — o Frendzle y Pająka
przypominam — w Domu nic niema
nowego, po naypięknieyszych y wios
nianych prawie pogodach, od 27 t. m.
padają śniegi y zima —
bywaycie zdrowi y szczęśliwi, wraz z
serca kochający Oyciec Józef —

przed Imieninami Onufra, piszcie obadwa
do niego — można podobną Lampę
kupić iak Matka ma, tylko inney dez
seni y kolor, y oby tańsza była, Żukow
cenił mi po 6 fl dość piękną.

89

Cracovie

à Monsieur

Monsieur de Pawlikowski

Concepiste Aulique de Sa Majesté

L'Empereur d'Autriche

bey den k.k. vereinigten Hof Kanzley

à Vienne.

14



19.1.1822

19go Stycznia 822 Medyka
odebrałem 28.

89

(24)

Moie dzieci.

Od 23go Grudnia p. r. dziś dopiero odbieram od ciebie List z daty 8go t. m. Nro 20 naznaczony, a zatem blisko miesiąc zostawiałeś nas bez żadnego doniesienia o was — ile twoiey zamieszania y dostatecznego smutku nam sprawiliście? niech wam to twoy niepamięta, lecz gorsza iescze co do porządku listowania twego niedocieczona nawiiaią mi się zagadki, naprzód a/ niemogę wierzyć aby list twoy był daty 8go t. m. bo teyże daty list od Bohma, odebrałem przed dwoma dniami b/ list z daty teyże naznaczyłeś Numerem 20, a ów z daty 23 grudnia naznaczony był Numerem 15. wypadałoby więc wnosić że cztery Numera zginęły, wszelako niemogę się tego nawet spodziewać, bo 1o) termin też byłby za krótki do napisania 4 Listów, a ty zwykle w czasie około 14 dni pisywałeś 2/ z osnowy y spoienia listów, nawet domyślać się niemożna, aby co było w Listach niedoszłych umieszczonego, oprócz powyższe niezostawiałoby wątku, 3/ właśnie wyrazy odebranych pieniędzy Gierczki y Pająka zapewniaią mnie, że to są odpowiedzi na ostatnie listy 4/ Jaryszewski odbiera co tydzień listy od iakiegoś Adoratora, kiedy więc tamte dochodzą, zaczby twoie niedochodziły? — i takież to postępowanie miałoby być skutkiem owych sentymentów romansowanych wyrażanych w twoich listach do mnie y do Matki? Non verbis sed opere trzeba być czynnym, za coż niemam tego ukontentowania

sturyć ci za wszo — przypominam sobie że w początku
nazamiatałeś mi, że do ciebie niepiszę, niesłusznie
cię przekonywać o ponyłce twojej, lecz ponieważ sam
tego grzechu winnym się staiesz, wypada nam się
porachować, od czasu odjazdu Matki z Wiednia pisa-
łem do ciebie. 1mo 25 aug. 2/4to 7bri 3tio 8vo 7bri, 4to 22 7bri, 5to
18 8bri, 6to 25 8bri, 7mo 30 8bri 8vo 2 9bri 9no 13 9bri 10mo 24 9bri
11mo 9 Xbri 12mo 14 Xbri 13tio 4 Janu. 14. 15 Janu. y dziś —
Od ciebie zaś odebrałem 1mo 15 aug. 2do 23 aug. 3tio 31 aug.
4to 12 7bri 5to 6 8bri 6to 18 8bri N-8. 7mo 26 8bri N-9. 8vo
9 9bri, ~~7~~ N-10. 9no 20 9bri N 11 10mo 2 Xbri N-12. 11mo 11 Xbri
N-13. 12mo 23 Xbri N-15. y dzisieyszy N-20 zaś 14. 16
17. 18 y 19. wcale nieodebrałem y mam przyczynę o
istnieniu ich wątpienia — teraz więc sądź cobym
miał z tego wnosić!! a jeżeli troskliwość biednego oy-
ca y sprawione mu zgryzoty niedoyrzałemi twemi
zaspokoić odwoływaniami się, łzy się bym z tego postę-
powania twego, y o innych które się tak ~~[illegible]~~ cale-
ciłyś niebrał miary!!! — Gwałtownie! ci ku mnie po [illegible]
dzenie, wszystkie momenta przeplatane są kłopotami
y poświęceniem się dla was, y te trawią zdrowie mo-
ie y jedyną nadzieję, a ty już pociechą zaczynałeś
bydź moją a teraz... lecz przerywam te smutne
me rozdzierające wspomnienia, przystępuję do dalszej
treści listu twego — dobrze zrobił żeś drążka y fajki
niekupił, zdaje się, że z tamtąd przechodzące wszystkim
powinny bydź tańsze, ja za drążka w Medyce dałem 15
zł y spodziewałem się że tam takie pająk taniej będzie
pisałem do ciebie w ostatnim liście byś dla Dr. [illegible]
na wiązanie lampę kupił na stół — lampy morowane
y bronzowane szukasz z kłopotami, szukałem na wiecie
z [illegible] do [illegible] y [illegible] po 6 zł cenił, więc żądał
bym abyś mi tako y bronzowe pare ich przysłał
wcześnie

przed iego zmianami – Konstantego przyiechaniem bio-
rę za rzecz, niech go tylko P. Bóg w iego chęciach
wspiera, y niech pisze do mnie, ale żadnym sposobem wie-
dzieć iakąś wiadomość dostał – Mama Bogu dzięki zdrowa
y siostry, spodziewam się, iak ty do tych chwil, –
Matka milczeniem twoim tak długim teraz zbytecznie
zmartwiona była – nierozumiem dla czego do niey przez
dotąd nie napisałeś pocztą, kiedy iak sama twierdzi,
ta z Jarosławiem niema żadnych stosunków, aby
się listy dochodzić mogły – Księżnie Lanckorońskiey
y Ossolińskiemu podziękuy za tak dawną pamięć – a
sam tak iak Szymanka wybieray, iak ci tych Panów
twoich może być uczciwym? – Nasz szanowny
Przyjaciel godny stanu Kr. Z. ma dolegliwości, ...
Hrabia Łączyński w dziedzictwie umarł, żona niebezpiecz-
nie chora, żadnym go odwiedzić, lecz dla słabości
moiey z domu wyiechać niemogę – Pomyśl, że partyą
którą ci proponowałem, ... ma 28 wsi, ia widziałem
się skromną y dobrze uchowaną Panienkę, niezdaje mi
się aby zabiegać A. H. W. mogł stosownie do niey za-
stosować, wszakże przez tę uwagę moią niezaniecha-
łam ci konieczności postępienia tak lub inaczey,
bo zawsze względem tey partyi, iak owey córki na
niemit niepodobna coś przedsiębrać, dopoki sytuacyi
twoiey niewytłumaczę – Za Kasztelanką Ziemi nigdy ci
nie mawiam, wszakże y to nie będzie stanowczym,
gdy osobistey twey wartości niechcesz – a tem
czasem dzień po dniu upływa – może interes fa-
milijny także pomogłby co zrobić? ia powta-
rzam, iż nie dla siebie, ale dla was żądnym
widzieć cię zrobionym, ieżeli mnie możesz za to pomoc,
Bohmowi stanowi się nayszczerszy odnaw, y niech
Szczęście naszkic napisać, co się z tym stanie? bolegn

Bad

września zaraz pierwszy obiecane mu 500 Zł. w. a gdy żydzi
zawsze są żydami, życzam się aby żyd potem nie ustąpił,
Zawisła Rewolucya Rznie na nas wszystkich po...
a jeżeli rząd skuteczniejszych nie użyje środków, to ca-
tem krajowi zdaje się potrzeba nayokropnieyszych
wypadków, nie można albowiem niepostrzegać, iż ca-
ły między chłopami, to co przeważnieysze, zdaje się po-
chodzić z jakiegoś niedobrego nabuntowania, przez
niewątpliwa że podatki dla chłopów y Panów są
uciążliwe, lecz przecież w wypłacaniu mniejszą
w Panach tey łaskawości, co w chłopach, pozwalają
licytować ostatecznie fanty swoie, a potem ie od
kupuiących, odkupują, chłopi iednak na to wszy-
tko są niebaczni, y wszystkie na Panów skargi
nayznacznieysze traktuią, Panów zaś skargi na chłopów
w niepamięci przechodzą — a większa powaga zwierzch-
ności miejscowey całkiem ustała, a wszystkie podania ze
strony zwierzchności uważane są tylko iak Rima
kowy przywileie — Donoście o sobie częściey, y co
by nowego było napiszcie, oraz niech wam zawsze
przyjście przed oczyma stoi — bywaycie zdrowi y
szczęśliwi was kochający Oyciec Józef —
Małgorzaty dobrze zrobił, że się tak ożenił, ale czyli
Panna dobrze zrobiła? wielka kwestya — tem iest
większa przyczyna zastanowienia się, y zastosowa-
nia możności położeniem swego stanu, gdy tak
rozumnie działa.

17 Lutego 822 Międzyrz

Moie dziecie!

Widzę więc iednakowo popsuieszsię, znowu od dnia 8 Jnnu do piero dziś 17 Lutego list twoy odbieram, rachowałem na [illegible] kiedy odebrany tylko co 14 dni — od ósmego więc do 22 drugiego upłynęło 14, na pocztę zaliczę 7 dni, więc 29 powinienem był mieć odezwę od ciebie, z tem sposobem przynaymniey co tydzień odbierać — niewiem więc co i kto temu winien, który tak niemiłosiernie wo-dziemięszcze gdybyś wiedział, ile zmartwienia każdey minuty kosztuie mnie! lecz na próżno i wiedzieć moie zmartwienia, gubię się do w Lubartowie dowiadywać a niemogę niewinnie, że [illegible] podobno ciebie [illegible] i [illegible] zmartwi, gdybyś tylko na moie listy odpisywał zaraz, przecież spokoyniejszym być mogę mnie robić — z [illegible] [illegible] powiedziała i w [illegible] wparł, powinnaby się [illegible]

94

kto z nas w korespondencyi pil-
nieyszy? Matka z siostrą zdrowa,
bawiłyś tu u mnie 9 dni, matka
częstsze a czasem wesołość młoda.
Siostry wielu przychodzi iey, y to
o częstszych zdrowiu zapewnia
mnie, iż lepiey się mam kie-
dyś mi się wiele czasu y układ
pisać, Machina co raz bardziey
się psuie, regularnieysza być więcey,
a ciemnu wszystkie ktoreby się za-
pewnić, wasze tylko porozdrowienia
y pocieszenia mogłoby mi życia
przyczynić — recepty ktore mi przy-
słał, będę używał, — w istocie za-
miary postępuy z ostrożnością —
na naypomnieysze liczy odpisz mi,
a mianowicie względem twoiey kwali-
fikacyi na konsyliarza stanowego,
abyś nie kosztow na Sztople y utrzyma-
niu domu pienajobić, — exspektancya
twoia, względem [illegible] niezięcia
spokoiony, — o owe niezapłaty daley,
już iak tu sobie miastem udzieł

może y w naszym nieszczęściu pomocnym
będzie, mowa [illegible] Dziecko
w gabinecie — Żubiel: obligowant
mnie, abym [illegible] jego życia ktore
ma z kamienia, a ktorzy z prokura-
tory ten przyjdzie miał na oku,
a gdyby wypadało co tobie, byś do-
niósł, bo wolno nam temu jednemu
Mężowi nie odmówić, a przytem
y widoki wiadomo te radzę, może
y ta partya nie będzie do pogardze-
nia, będzie dobrze mówię o tem.
y na przypadek gdyby się jedno
nie udało, dobrze mieć drugie,
w zanadrze [illegible] [illegible] że dopiero
mogłabyś sobie wyboru, jak się
uda ta nieszczęsni w rzeczy o
ktorey piszę — [illegible] [illegible] nie
mam, [illegible] [illegible] wyglądali [illegible]
[illegible] 10go dzień przeniósł się
do wieczności, jako [illegible] przez
ptyłkość Żdanie lekarzowi, y [illegible]
[illegible] pare tygodni [illegible] [illegible] zabiał,
pewnie
Żałuję go, słuszał mi się [illegible]
sąsiadem, — [illegible] od [illegible] [illegible] mo-
ży

w interesie naszym z Potomkim o [illegible]
chciano twoi kompromis, nasz starca
Stanowczy y Sędziów Brzeciany, ale
pożnieyszy niewadło wielkim miło-
śnikiem prawdy pokazał się, y iżle
w naszym dawnieyszym tak y teraz
nieyszym w interesie lisem był,
wszakże niemasz nic cenię iego
rzadkich talentow — o przemądre
gdy potrzebowani będziecie w rzeczach
mojej, bywaj. Zdrow szczęśliwy
oyczyzny y więcey pisać bo y
Z serca kochający oyciec
Józef —

12 feb 822 Wrzyście

Kochane Dzieci!

List datty 28 Stycznia r. c. na dniu 6tym Lutego odebrany, utwierdził do mego przekonania, żem oddaleczyło tłumaczenie może być zgodne z uwagą, ani też przyczyną, iakież kołwiek na usprawiedliwienie twego zaniedbania mógłbyś naydokładniey wyrażać? pojmuję, matkowstwo na niewiarnie a odtąd częściey piszay, — a byłbym ią zaraz odpisał, lecz dolegał mi ten przypadek, który zaszedł nasze momenta, zmowi w Wedze obórz podpalona, y ta z wszystkim zapotowa Bydło ogniem spłonęła — oczywiście się już w zgodności, bądźcie y wy spokojni — Opatrzność która nas dotknęła, ta nas y pocieszy — W interesie familijnym poszperaj z rozłożnością, nierozmiedbały, lecz na niepewność nieprzestawaj się, że ten z dokumentów kii niemam, tylko dawne zaświadczenie ks[iędza] ale podatkiem świetnym — ieżeli potrzebne, to y to przyślę — napisz całe ci będzie potrzebne Attestatum Rzym.-y. Dłuży fasyjkami, to zrobię natenczas kwarantanną na ciebie y te szczebie, y przekaz — Lampy dla Wujaszka czekam, a Baranków na tak często czas nieprzysyłaj już — Pytay się tam pomału o iaką Guwernantkę, lub Damę kompanią na mieście fancyeński, bo ta mi

Zwyczlei

w wiedzeniu, dla którego po całym prawie wyjeżdża-
kto trzebaby oświeceńszey y ucywilizowańszey
życia więcey edukacyi mającey kobiety miałby
starając byłeś, jak francuzki — donieś mi więc p-
kę o sobie, kto cię uczy? czy poznał Krosa-
ta? jak mu się podobuią Warszawiaczki Małe-
wsi Panki? y czy od lekcyi do lekcyi gotowi
bywacie zdrowi y przezłości, a starajcie
się tak applikować, aby wam na potem
dobrze było — tak radzi wasz kochający Oyciec
Józef.

Matka y siostra zdrowe całuią was serdecz-
nie —

Matka mniema że nie damy koniecznie wszystko
kto tam tylko znaydziesz kobiecie być bywa
znaney moralności, kto wątpi ie potrzebuie
matczyney staranności bo y pod tey bytności
niedoszły przypatrywać się do tego, wszakże
to tyczy się twojey siostry — rozumie się że
Języki włoski francuzki y Niemiecki ma
posiadać, y być wolną od przesądów —

3/III. 21 feb 822 Medyka

Lube Dzieci!

Wstrzymałam się z odpisem na list twoy daty 6/7. l. m. N° 19 więcey częścią zatrudnieniem z racji pogorzelnika, częścią zatrudnieniami niespodziewanemi Władzy tameteczney donoszę wam, żeśmy Bogu dzięki zdrowi, lecz ojciec ten niespokoynemi nas sobi, bo w Krotce spalili Woyta w Ozanowie. y niewiedzieć iak na przyszłość zapobiedz temu złemu, tay gdne postepowania, rozmaityn zaraz, sprawiedliwość nayczulszy na nie się niedrzadza, kiedy ogólna prawie rozprzężenie nastąpiło, y chłop wie, że zapomniany ztego popełnionego, przy go od kazy uwalnia - a Dominia

zadney

prawie Twoiey rzetelności nie maią —
wam gruntowne powody domyślać
się, że u niego zwlekanie ukoń-
czenia komissyi tego nieszczęścia
przyczyną, chłopi w mniemaniu
za iego zwłoką y przedłużeniem
zwłoką, te dziełem, albo nikt
bardziey iak ci ukończeniu pra-
gnąłem, iakoż po ogniu kłamow-
ski kazał na komissyą ziechać
coż za skutki tego? o to chłopi
mowią, iak nas zakurzyły, tak
y komissya. takowo więc osno-
dziszy, iak ... nieukończy y nie
umieią poznać dworu chłopskiego
a przetorzeniem Pana, nieposzano-
waią, uważać względnego Pańskiego,
Boy wie co daley będzie; - u nie
zwłokanego niektorych, nie ma
przystępu sprawiedliwość, mo-
wią że doszła w kobelnicy tak,
że spalili — Porzuchania zys-
kanie

w Monarchij tak wymierzony, aby z
wszystkie okoliczności, y humor
na świat za sobą — a aby z świat
mówić, należy się przygotować,
aby cel mowy trafić do serca
y przekonania = Jak najpierwszy wy-
starałem się o kwalifikacyą
[illegible]
to przyspieszać — na zapowiadanie
był u nas Stryjaszek w Krzywczy,
y ten mnie odprowadziwszy jesz-
cze do Piter bawi, y cieszy się nay-
serdeczniey, — o Konsyliarza swego
wszystkim, nieprzerwanie starając
ale y Wiedz: Rób ... — korzystać
usiłuję, y wiele piszę o sobie
o postępie w naukach y o mate-
ryach Redacyi teraz przedmiotem
nauk jego? napiszcie mi także
iż to mu teraz jeszcze potrzeba
do uczęszczenia nauk szkolnych.
oraz w czym teraz najwięcej ćwi-
czy się? — co słychać nowego? Jak
się macie? jak zapusty przepędzi-
liście? chciałbym wiedzieć — Bolo
mowi

102

Podziękuy za doniesienie o woli
samebym sam odpisał, lecz lękam
się drogi nie raz pracom pozwią-
lony zabierać, toż samo y Jey od
nas wszystkich ich. tak ambitnie
y ochotnie oświadcz, całuję was
nayserdeczniey, bywayże zdrowi y
szczęśliwi, tak życzę wam kochają-
cy oyciec Józef.

Czy nie wiedział ten co, o odmia-
nach iakich mających nastąpić w
tuteyszym wielkorządztwie co do
osób [illegible] mają iakie pre-
tekstu zaprowadzić:

Jak pierwszey trzeba będzie, wtedy
mi napisz.

Polecimy kubat oddanie cię całuję.

Księżnej Stanisławy, y powiedz że
tey można cieszyć obiecanym
tu iego na wiosnę przybyciem.

1.3.1822

1a Mar 822 Międzyrz

103

(28)

Moie dzieci!

Na dwa Listy wasze z daty 15 Lutego
1. i. N. 20, z ktorey daty osobno y
od Konstantego był List, drugi z
daty 20 feb N. 21, razem odpisuię,
Pieniędzy tem czasem tylko 500 Rz.
[illegible] delikatnie wszystkim,
iak zbiorę, poszlę więcey — Kon-
stanty niech swe bilety do two-
ich załącza, dla oszczędzenia
poczty. — upatruiący oraz, sta-
ray się już rozpocząć interes
familiiny, wszakże takty po-
stępowanie naturalnie wybierać,
aby wszelkie okoliczności zamia-
rom odpowiadały moiemu — gdybyś
zaś niepodobieństwo widział, to
lepiey nic nie robić — Ja teraz się
męczę z memi Kommissyami,
zabiegam aby ię już skończyć,
bo już ma przemawiać

do

104

Do Samboru, – z Kościuszki deklara-
cyi bardzo kontent iestem, y trzy-
mam go za słowo, więc nie
tylko własne iego dobro, ale y
honor obowiązuią go do dopeł-
nienia tego, co przyrzekł, – Pod-
palacz moy odbywa się, y także
wszelkie przeciwko niemu zapo-
dobieństwa y dowody, prawie za
krótko turbowac prawa, może bez
karnym go puszcza, zdaie się
że znaczna część Gromady, o tem
wiedziała, y podobno trudno już
kiedy zyskać spokoyność –
Że szczerze y serdecznie dziękuiesz,
day Boże abyś był szczęśliwszym
iak ia! a twoie szczęście moym
szczęściem będzie, gotowe słucha-
kow Stryapskowi oddzielny, iako też
Dobiergi Matce, która z dziećmi
Bogu Dzięki zdrowa, – Żyd wzglę-
dem Boli ma chciał się podobno
przez rzecz swoy od zapłaty
uwolnić, martwi mnie to cem

się udał. — Stanie się iednak będę
abym co można, wyszukał od
wiecy — u ale nie nowego niema
zbora niema pokupu — Ubóstwo
prawie powszechne — Dziw dziwny
się, iest dziwem nayprzęknieyszey
wiosny, y sprawiedliwie uważony
iest, iż niespokojne wraszy todoro
brzydkie lato, zimno, y wszyst-
nam przyniosły — Widzym to pi-
sat wypakowano rzeczy, ale wszy-
stko potłuczone y popsute, szkło
od Lampy Kryształka stłuczone, szy-
zania przetarta, blachina po-
gięta, na drugiey Lampie kube-
łasty szkiełki połamane, szkło
potłuczone, sandaczki obarte,
niema co pozytać szlugasz-
kowi, w kuchni, pieniądze
wyrzucone, tako to robota,
nieche ci Bóg niepamięta,
iak widzę rzecz, się wszystko
z przypadku, y zbrania
baczności — bywaj zdrów y

przyjaciel, Konstantego cię, uściskay –

Dziwna nawet Tobie y
przyjaciel wyjazdu –
a drugie postawione, – zostało
tey niemałto się, kto
będzie ostrożnieyszy. przy
okazyi odeszłą naród, może
obci tam zbiegaią – [illegible]
nie wprzęż się o większa w
wszystkim na przyszłości odwo-
łani gdybyś uważał tymczasie
Celiczna ani [illegible] [illegible]
przyjął, tobyś niepowinien był
Tomowi oddawać, a w czasie w gło-
bie pali umieie należało cichą
w osobne bęgze –

4.3.1822

7 Mar. 822 Przedzylec

107

29

Kochane dzieci!

17 l. m. wysłałem wam 500 Zł w. y pi-
sałem List, teraz na List z daty
22go Lutego 18.22 odpisuię — Nieszczę-
ścia moie tworzą mnie y spo-
koyność [illegible], bo lękam się mu-
szę żeby nowe nie dotknęły mnie
ciosy — Podziwiam moy [illegible],
y twoi wszystko iest przeciwko
niemu y ia przekonany iestem,
iż nie kto inny mnie [illegible],
przecież gdy [illegible] [illegible],
a ten wodzay postępowanie w
naszym prawodawstwie [illegible]
ie przywileje, lękam się [illegible]
aby [illegible] [illegible] [illegible],
nie zmaciłem nawet tego [illegible]
[illegible], nie mogłem się mu [illegible]
[illegible] [illegible], fanatyzm y [illegible]
[illegible] gorliwość dla [illegible], po-
dobno sprowadzowały go do tego,

a tak

Aut się wyjedziem mnie Sandeckiej
co potrzebnego zrobił — twój więc
co dalej będzie, bo ku wszystkie
gromady w kraju, tym że duchem
oddychają — z podaniem urzędo-
wym zrób sobie y asady i zie-
spodoba, starsi się tylko aby
gmin~~owi~~ nie dawała przyczy-
ny sporzania, a ~~[illegible]~~ będą
baczny na wszędzie utalwując-
cą swej sposobności — bo y tak
już to się dłużej więcej, a temu
czasem może y Tobie wypadnie
z bawiąd się przemieni, Papie-
rów żadnych więcej niemam —
pozdrów wszystkich, bądźcie
zdrowi y szczęśliwi, y pamię-
tajcie że nie pewno tam wie
sercie — wasz z serca ko-
chający ojciec

Józef.

14.3.1822   14 Mar 822 [illegible]   111

(30)

Lube Dziatki!

Odebrałem list twoy z daty 3go [illegible]
Nº 23, a zatęskniony razem wszyst-
kiem [illegible], ktory twoią at-
tencyą Zdawało się będz przemilcz-
czym, odpiszę wam obudwom, y
już wczoray zdziałałem, ale bierz.
obchodziliśmy Jedenaście, jego dnia
to wesoło, była muzyka z dziećmi
a między innemi gośćmi Bielińs-
ski – [illegible] [illegible] komissya,
y niektore gromady już [illegible]
[illegible], względem porównania się
twego, kiedy przesłało mu
mnie, zadbym przecie poleżyłe
widzieć twą pewność, – konsy-
ty w liście do Siostry pełnym
narzekania, wzięła się na widok
[illegible], nie poymuię czego on chce,
a ale obostrożności y dla mnie przy-
[illegible], zadbym jednak aby się
nie [illegible], niech mię zarazmy
wybrać muszę się, a by [illegible] z
[illegible], co mi przedstawiłeś bo

iak bolesna by mi było, abyście
na nieodbitych potrzebach ucierpie-
li, tak niemogłbym bydź obojęt-
nym zbywanie expensa et do
kapryssow posunęli, wszystko
znowu ci poniżę 500 fl. w.
Böhmowi miał żyd 250 fl. w-
portue, musiał tedy pogodzić z
przeciwną swoią stroną, dowie-
dzieć, czy Böhm odebrał, y czy
niema do mnie żalu, ia dla
niego naylepiey uczyniłem,
a okoliczności wiarę zdziałały,
w zakresie zdzieła miał będę nie-
kontent, to podusze żyda, który
istotnie biedak, y kosztu dla
tego przymuszony był zgodzić
się bo referent tamteyszy
od tego przeciwney strony żądał
100 fl., ma to bydź Sz. mon..
cu wiadomości dziękuię i mocno,

113

Xiądz co tam iest, y ktory Dali
wiadomość o luterskiey parafyi,
podobno ma w zamiarze porzucić
nie swoie, lecz nie iest to nay-
lepszy człowiek, wieleby o tem
gadać, a wady takiey osoby, iak
czynnieysza będzie, tem szkodliw-
sze mogą być towarzystwu luter-
Konstanty, niech osobliwych listów
niepisuie, bo poczta droga
całuię was przywiązanym z
serca kochaiący oyciec
Józef.

24.3.1822

27 Mar 822 Międzyrzec 115

(31)

Lube Dziatki!

Na dwa Listy N. 24 y 25 odpisuię —
Bądźcie szczęśliwi w naypomyślnieysza
lata! to odpowiedź na powinszo-
wanie wasze — w przyszłą sobotę
to iest 30 t.m. znowu wyszlę dla
was 500 złp. w. y te pytay
na delikatnie y odbierz — Kon-
stanty pisał do Matki przekłu-
dając, iż niemoże się utrzymać
z pensyi, między innemi wyra-
chował potrzebę kwalebna
na boty 58 zł — radziłbym mu
aby się nadtem zastanowił co
pisze, y czyli to nawet podob-
ne iest — ieżeli zaś istotnie
tyle expensuie, to radziłbym
mu aby lepiey gospodarował,
y uważył, że za wielkie pie-
niądze, y że podupadłe teraz
interesa nasze, niedozwalaią wy-
datków kapryśnych — wszakże
gdybyś widział w czem konieczną
potrzebę, to zostaw, iż przyimie,
~~[illegible]~~ niech pamięta, że ofiarę-
nosi

116

iest matką zamożności y porządku,
y mieć się lepiey menażeryią y to
wydatkami o wszystko lepiey tan-
gieie, bo to tylko w wydatkach
stosuie się do pensyi, to ani
zawsze wystarczy — z pierwszemi dni
przyszłe ci, y attestatum płacowego
Dawniey podobno X. Korzypski
pisał tu z pochwałami o tobie,
wszystkim to niezmiernie,
Staray się, abyś sobie z niego
kiedy tu powróci) szapkę zrobił,
ni iednak tego com ci wprzód
o nim napisał, niechcę, y trze-
ba, abyś to był wiedział.
Moia komissya z Biskupami zbli-
ża się do końca, tu mówią,
co raz więcey o woynie głu-
chey, wiosna w całym blasku
zawitała do nas — smutku.
y Kośtny zdrowie — Ustopno

tylko nie spokoyne y niedawno
spalili Kamińskie co wyszaty-
kach, zdaie się że cały stan
chłopski co raz bardziey prze-
ciwko Panom zniechęca się-
Jakis chłop Sośnicki z Radufsice
nazwiskiem, powróciwszy niedaw-
no z Wiednia, rozgłosił, że ani
Monarcha miał mówić, że już
chłopi niebędą podatku płacić;
a tak moi chłopi Cesarskie
podatki wstrzymali —
bywaycie zdrowi y szczęśliwi,
y napiszcie mi co nowego.
Z Serca kochaiący Oyciec
Józef —

26 Ma[illegible] 8

118

29 Mar 822 Medyka

Moie Dziecie!

W załączeniu posyłam ci pieniędzy Rynskich 400, ile wam znowu potrzeba będzie, wszystkie napisz. Przy tym załączam papiery. N° 1 od urzędu [illegible] — Kwit na 2000 zł dla [illegible] N° 2do — List [illegible] z konsygnacją N° 3°. Mandat [illegible] N° 4. Attestatum płaconych podatkow N° 5to — trzebaby już [illegible] wszystko przyspieszyć — [illegible] Całuję Was najczulej

Was kochający Oyciec

Józef

10.4.1822

123

(33)

Lube Dziatki! 10 aprilis 822 Medyka

Na dniu 24 Mar. b. r. posłałem Dzierżanskiemu 500 zł w. y niektore
papiery, y do tąd niemam od was żadney wiadomości,
czyli odebraliście — Listy z dnia 20 Mar. N° 26 od Gwalberta,
a z daty 27 Mar. b. r. od was obadwoch odebrałem, za udzie-
lone mi wiadomości bardzo obowiązany iestem, y cieszę się
że Bogu dzięki zdrowi iesteście — moich umartwień pasmo
do tąd ieszcze nieprzerywa się, a twoya nieustanna
zagadka momenta, próżną cieszysz się nadzieią, że
podpalacz uwięzieniem y Inkwizycyą odstraszy się, kiedy
wiem, iż trzech takich spalonych do których y ów
należy, gotuią mi zniszczenie, lecz z wiadomości
tey niemogę zrobić użytku, bo pochodzi z konfessyo-
nału, ustanowiłem tylko straże naybacznieysze, y zro-
biłem urządzenie, przez które ieden z nich chcąc na-
szybko uwiedziony, może wydać komplot — ale gdyby
się y to udało, niemogę niepostrzegać w gromadach
niechęci y złości, pochodzącey z poprzedniczych
podszczuwań, y ostatniego przez Łoskiewicza wznie-
conego — a kiedy do tego dodasz iaka sensacya
iest w wszystkich chłopach tego kraiu, łatwo poy-
miesz moie położenie — Gromady zaś tuteysze pier-
w znane z powieści Strasznego Gwizdały, palili
Księżnę Kasztelanową Krakowską, Drohojowskiego,
Wodzickiego, Bodzeniczą, Strzyżowskiego, Trzeciakowskiego,
Cybulskiego etc: pieniali się ze wszystkiemi ante-
cessorami, są w związkach z Sarnicą y wszystkiemi
czynami, które także niedawno spalili Krainskie,
nadto był niedawno w Wiedniu chłop z Sarniczan,
zabici y ten dziwy gada chłopom o pomysłach
iakich tam znalazł, Urzędy zaś na wszystkie obroty tego
zdaią się patrzeć okiem, a z tąd sądź czego się mam
spodziewać — wiem ia, iż często sobie mówią, otóż to

bogaty

124

będzie: niemam sobie nic ~~do~~ wyrzucenia, sprawiedli-
wy, Przyiaciel ludzi, wdzięczności nigdy mało nie opuści-
ła, a łakomstwo nigdy niebyło mym udziałem procz
owocow lurowskiey mey pracy, niemogę spokoynie używać
też nich was tu więcey niemuszę, będę sobie żądał
ile tylko cnoty y wdzięczności wiele, dla was mi więcey
będzie to nauka, iż przy sprawiedliwości rzetelności
y otwartym postępowania ~~sposobie~~, trzeba się za-
sem samego siebie zaprzeć, y wszelkiego unikać,
co zazdrości wzbudza, — moia komissya iuż naucha-
czona, spodziewam się nawet pochwały dalszey
zyskać, ktorzy zaślepieni, uwiedzeni, pomimo nay-
oczywistszych dowodow trwaią w swoim obłąkaniu,
naprzod gdy mi podług patentu względem proporcyi
żądali aby wszystkie powinności Inwentarskie na
połowę redukowane były, Rezolucyi Komissyi nie
podpisali, a woyna tłumaczą się, dla czego nie
podpisują, wyznali że się boią gromad, aby ich za
podpis niespalili, lub niepozabiiali — y coż z tego
chociaż wyznam, kiedy bunt, uparcie się złośliwie
bez karnemi zostanie, coż mi może szkodzić, że
to co dziś uczynię, iutro znowu niewybuchaie,
tu ani rząd, ani Duchowieństwo nieprzykłada się
do tego, aby zbliżyć serca ~~Poddan~~ poddanych do Panow
owszem wszystko skłania się, aby szerzyć, y [illegible]
iący niezgody zamieszać co raz bardziey, ktorym
wmawiaią że Pan go niezmusi, że grunt iest iego
własnością, a Pan daniny gwałtem narzucił,
ktoż słyszał aby Xiądz do chłopa mowił, że
grunt potestas a Deo, — redde Caesari quid est Cae-
sari, et Deo quid est Dei, ~~któż z nich~~ [illegible]
~~dział~~ też umyślnym pisać foliały, abym co
mogł

choć w części daj obiaśnienie, co się tu dzieje, dar
które abym niebył wieśniakiem nayokropnieyszey
przykrości — Potrzebuię tu powozu na prze
zent któryby niewięcey 80 # z transportem
kosztował, powóz ten na 3 osoby, niema być
ciężki y wielki, lecz ma być modny kształtny
y dobrze w oko wpadaiący, chociażby był y
przeieżdżony y tylko odnowiony, szukay więc
pomału takiego ia w krótce prześlę pieniędzy,
y wszystko go tu wyszlesz, Ale takich Powozów
wykończonych u pierwszych fabrykantów szukay,
znaydziesz ie y w mnieyszych składach —
Co się tyczę podwyższenia wam pensyi, muszę do
was po Oycowsku gadać, nieodwołuiąc się na
ciężkie czasy, które sami niewątpicie, że cokolwiek
mam, wszystko to dla was, już więc wielki po
wód oszczędzania się — Matka odieżdżaiąc zosta
wiła wam 1000 złł. — 8 7bra posłałem 1500 zł. — 27 9bra
2500 zł. — 14 Xbra 1000 zł. — 17 Marca 500 zł. — 29 Maja 500, odwy
iazdu więc Matki za 8 Miesięcy, wybraliście 7000 zł
y z tego tylko dopłaciliście fortepian, y kampy
biorąc niektóre drobiazgi zapłaciłeś, do tego za
pierwsze półroku Matka zapłaciła stancyi y wikt
Konstantego — taka więc czyiem niemoże mnie
przekonywać o większey oszczędności, nierozumię przy
tem dla czego Pan Student co do expensy duże
stawać w równi z tobą, który już przez wszystkie
powołania, umieć się y lepiey utrzymać, y wię
cey wydawać, zabawy iego mogłyby być y bez kosz
tu, xiążka, uczciwa y nauczaiąca z wyborem
ludzi konwersacya, Fortepian, rysunek, a bardzo
rzadko

136

zł., powinnyby wystarczyć do zabawy, a gdy się stanie krytym w posiedzeniach, roztropnym, pełnym wiadomości y porządku, same go zabawy szukać będą, jako, że iego 58 złp. na buty, 4 złp. na szewców, 6 złp. na rzemieślnikach kwartalnie, prawdziwie pojęcie może przechodzić, albo niemi kupować, albo [illegible], szanować, mnie na rok para trzewiczków za 2 zł wystarcza, a przecież by gwałtownie [illegible] y bez żadney krytyki, przyznaiesz iego wydatki — mię, rozumiem także dla czego y [illegible] świat być na zawsze potrzebnym!!! ale abym to wszystko wspólną drogą ukończył, y wam dał dowód że pomimo tego zrobię moie dzieci, mam was za ludzi godnych zaufania, cofam wyznaczone pensye, starszy będzie fideicommissarius, będzie expensować co potrzeba nam, y młodszemu dla iego prawdziwe potrzeby wymagać będą dawać, y z tego co kwartał rachować się, pro memento czas niewolny przerzęż mi rachunki, zawsze zaś gdy kasę wyczerpać się będzie, napiszę mi, abym co potrzeba posłał, na to iednak dla baczności, aby zawsze iakiś zapas był, a to od wszelkiego przypadku — przytym iednak zaleciłbym aby kochać z sobą, co dzieci starła się zachowywać, y pamiętać o przyszłości, oraz nie zapominać, iż oszczędność iest Matką porządku, dobrego imienia y spokoyności człowieka, czyniąca szczęście powszechnie, Parsimonia magnum vectigal. Co nowego napiszcie mi, y bywajcie zdrowi y szczęśliwi, wasz kochający Oyciec Józef.

Antka y [illegible] [illegible]

19.4.1822

19 Kwietnia 822 Medyka

127

(34)

Moie Dzieci!

List z daty 9 Kwietnia 1822 wczoraj ode-
brałem, lecz nierozumię iaka odebrać
pieniędzy wszystkie u was poczta — za-
stanowiło mię, że ia się [illegible], czasy
złe, a wy niemacie względu na moie
troski, wypisałem wam w poprzedniczym
Liście, ile już przesłałem pieniędzy,
ilość będzie [illegible] wymienię, co
za czasów mieszkania tam matki,
łatwo tyle osób żywić y utrzymać
teraz [illegible] — czuię ia mój obowiązek
utrzymania was tam przyzwoitego
też niezapominaycie, iż bez oszczęd-
ności, naywięcey co upadaią skarby.
Czekam więc szczegółowey expensy, abym
mógł z niego sądzić, iak zamiarami
memu odpowiadacie, za świeżo [illegible]
szy list od was, zapłaciłem 28 x.
papier na kopercie gruby, a Konstan-
temu dosyć było przewiozki —
Posyłam wam dzisieyszym dyliżansem
800 złr k. m. czyli Banknotami
z tego kupić pojazd iak w przód pi-
sałem, y taki iak wyraziłem, lecz pa-
miętaycie aby z Transportem niedrożey
iak 800 złr w. w. lub naywięcey 80 # kosz-
tował, pierwey znowu taki iaki z ka-
rety, co do 150 złr przypadło, Pojazd ten

aby był pewny na oko, mocny, mówiłem
że go na pierwsze potrzebuję, choćby
odurniony, był tego wiernie, y żadnym
aby iak nayszybciey ku stancji, tyle
to zostaniemy od pożaru zatrzymany na
czasem dla was, więcey mi się pewny
byłem że nasze iakie zapasy, a u
was gdziedzey wiedzą iak przychodzi,
odchodzi — odpowiedzialnie czyści
konsekwencyj, niezbawia do mego przy-
konania, bez czego można się obeyść
to o to niechcę się — prawda nie
zdaje wartości człowiekowi, iako też
siebie zmiana, zdrowie y rozum się
wyborną prawdą, y o te się starać —
Day Boże, aby uwięziona komissya
przyniosła mi co przyzwoitości spokoy-
ności, tego ia się tego nie spodziewam,
bo tu w całym kraju niemożna o
człowieku nieposzukiwać zalecanego
Ducha — żadnu człeko czyli to w stanie
czyli w średnim zakresie przywalić
lub urzędowanie, niepodziwiając się, a
przecież czas na to obozowy, y na-
wet o przyczynach niepytać, po wie-
dzieli by łatwo, w czasie ducha
świętey wszystkich nasze niewiadomy
a przecież badanszy, mogliby wiedzić
kto pierwszy że zrzucił powód, a możeby
się y co więcey dowiedzieli — komissya
niemoże dla mnie źle wypaść, bo ni

niemam sobie do wyrzucenia, lecz wi-
dzę wyraźnie że te wszystkie paszkwi-
le bezkarnie uydą mi — napisz zaś,
im kiedy przyjazdu mam się spodzie-
wać? y opisz go dobrze, abym mogła
poznać co za jeden — podobno mnie
to zmusisz — Matka y dzieci zdrowe
uchodzą w polu przytem się poka-
zują, ale też na szczęście zbo-
że lepsza niema, y tak bez grosza
jesteśmy — onegday był tu u mnie
Celnar, y powiedział że chłopi chcie-
li się zabić Mira, y że ksiądz
ostrzegł, a tak tylko ich złość zw-
rócona, mieli to być chłopi Kę-
żańscy — z Interessem familij-
nym co chcesz, pamiętaj tylko ab-
to dobrze było, y aby tam się u-
czyło — doniesieniami twemi bardzo
mnie obowiązujesz, pewnie dobrze
jest coś y tu wiedzieć, gdyby do
twojej przyszło, możeby przedtem
coś podskoczyły — Konstanty powi-
nien już był zrumiaka porządniej,
a ty mi nic o tem nie piszesz —
także o sobie trzeba aby bliżej się
wytłumaczył, jakie twoje trudności, y jaki
do osiągnienia ich poczyniłeś kroki? —

130

całuię was przy tem nayserdecz-
niey moie kochane dziatki, pa-
miętayćie że was oyciec dla
was tylko żyie, y z serca
was kocha —

Józef.

27.4.1822

27 Kwietnia 822 Medyka

(35)

Moie Dziatki!

Ubolewam nad wycierpianą twoią słabością, y cieszę się żeś powrócił do zdrowia, uważaj tylko czy medaiesz sobie sam przyczyny do choroby, gdyby kąpiele ci potrzebne były, to y do tego przystąpię, poradź się tylko y zastanów się, aby bez potrzeby nie expensować – ia do ciebie regularnie pisuję, pisałem 10 kwietnia, a 19 kwietnia nie tylko pisałem, ale przesłałem 500 Rk. m. czyli walutą 1250 fr. obligowałem się oraz o kupienie pojazdu na procent powiernaczonego – w którze znowu ci pośle pieniędzy, abym rad we naywięcey dawał, gdyby nie tak złe czasy – pomimo częstych

nieszczęściy które nas dotykaią, nie-
można ani przedać, lękam się na-
wet aby się zboża niepsuły – ufey
że Bóg da lepiey, w nim nadzieja.
Ja wątpię abym się z Gubernatorem
przy moym widzieć, bo on wyjeżdża
15 Maja na Urlaub, a nawet
nieprzyiedzie tędy, tylko na Masko-
wiec – Niedobrze, że się nie sta-
rał wprzód o handbilecie wie-
dzieć, byłoby się przy dawniey o
tem mówiło, zmiłuy się, ia się
lękam czy ty się wszystkiem sobie
samego nie negliżuiesz, kto ma
proiekta, wprzód powinien się z
wszystkiemi do tego tyczącemi się
okolicznościami obeznać – pamiętay
że w wielu razach drapać się, moie
zdrowie lubie tyra się, a ia nie
widzę co do ciebie żadney pewnoś-
ci, ia niepoymuię tego, lecz zdaie
mi się, że będąc przy wielkim od-
bioru, zdołałbym zobowiązać, wyszu-
dować umysły, y przecie do bądź co
zrobić – Staray się przypomnieć
gdy Pan Gubernator przyiedzie, że to

niego Deputat, – trzyma mnie wraz obawą,
by tam, niebędąc nadzwyczaynym y
niepodoła sposobności niebędąc tęgo-
bawienia się do uno końca – o
examinach Konstantego, doniercie-
kościom tubre do tęgo nie się nie-
tasio, to y to mi martwi, – komi-
syja moia tych dni ma będz zaszczelowa-
na, ja spodziewam się y tak u siebie
przekonany iestem, że powinnoby do-
brze wypaść, lecz kiedy wiele czy
y to, tych Buntów intkow .... poko-
ioiak uważam to mi to bardzo
wie paydzie, y tylko mil tkw
lowić chcąc zbiegi – gdybyś się
z Gubernatorem [przedko] niemoył widzieć,
czy niewypadałoby do niego pi-
sać napisać; żeś się ubewalisti-
kował co do zdolności y Obywatelstwa
spodziewasz się dobrey zasady, a gdy
od iego proporcyi wszystko zawisło,
mię oświadczasz się tego prosić, który
pierwszy mię na tych wpadk poskarżył
zarzucił y protegował, którem tylko
będąc winnym, y dalszy dar chcesz
będź winnym – kaduwieyrze
listy może odpisz mi – Pojordu
potrzebowałbyś

134

iak naypręndzey — Matka szczęśliwa, Sio-
stry Zdrowe całuią was serdecznie.
Napisz też mi co nowego będziecie
mieli? o nas o woynie iuż nic,
to — ia nie cieszem przyznaię Człowie-
kowi, wszakże gdyby do woyny przy-
szło, przynaymniey produktow mnie
naby się porobię — Listy też zaś iż
Inspektor iuż nieporządzie do mnie
bywanie Dziowi y przeszłości y pa-
mięć Napisz o sobie, zakliną wa-
szczerze kochaiący Oyciec Jozef.

Radbym też was y widzieć kiedy,
czy niemoglbyś zrobić proiekt po-
łączony y względny na wszelkie
okoliczności, co? kiedy? y iakim
sposobem? może moglibyście ku
zbieżnie w wakacye dla tego
niech spieszy z examinami kon-
ktamty aby przed wakacyami mo-
żesz wszystko podawać — też dobrze
to zważcie, aby tem sobie niezaszko-
dzić —
List ten iest rozpoczęty na twoy, z
Daty 18 kwiet: W-24.

13.5.22

d. 13 Maij 822 Krzywcze

135

(36)

Moie dziatki!

Niepisałem do was długo, co może wam przy-
niosło przyczynę zmartwienia, lecz nie
mogłem nawet pierwszy pisać, bo już
od tygodnia tu w Krzywczy Korba
pilnuję – teraz wprawdzie rekonwale-
scentem jestem, ale wycierpiałem dużo,
zawinięto [illegible] pijawka, [illegible]
[illegible], [illegible], gorączka, to jest bole,
[illegible] y apetytu – winienem na
dwa osobnie listy odpowiedź z daty
25 kwietnia [illegible], z daty 27 Maij [illegible]
naypierw wam donoszę że tu [illegible]
[illegible] wszyscy zdrowi – na [illegible]
[illegible], do [illegible] teraz załącz-
[illegible] [illegible] teraz odpisać, bo [illegible]
[illegible] potrzeba, a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] że [illegible] wam [illegible]
[illegible] z tey już wszystkie [illegible]
[illegible], a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] już [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], a tu [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible], a [illegible] y [illegible]
[illegible]. [illegible] to [illegible] tylko na [illegible]
[illegible]! – Pojazd trzeba aby do [illegible]
y to [illegible] dostatecznie – na
przyszły [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dla was [illegible] –
to do siebie [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] to by już [illegible] [illegible] [illegible]
do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

136

przeszkody znakomitsze, o których wspomniałeś
łatwo ci było wywiedzieć — prawdziwie
wszystkie z których bylem zobaczył, gdzieby-
ście sam, który dla mnie potrzebnego ak-
komodowania pozwalasz, pozwalałeś był dla
osób od których z moich pozostania twego
dependowiesz, pamiętałbyś był już coś zrobił
[illegible] zadziwił, byłbyś interesom familii
dał już pokój, bo już dosyć wymawiał-
[illegible] się tylko przypominiej o sobie
wierz mi że gdyby nie żądza publiczności
twoja [illegible] dawno [illegible] czas
bez [illegible] nieprzyjemności, zawarbym
się odwołał z tamtąd — mnie się zdaje
[illegible] się o delikatności [illegible] nadmienia,
[illegible] tak i pewnie godzien [illegible]
dziś mógł [illegible], przynajmniej
zgodniej będziesz [illegible] tu się po-
[illegible] — wiesz tylko [illegible] do [illegible]
[illegible] przytem to coś więcej [illegible]
[illegible] żeby się [illegible] — gdyby
już tobyś dawniej zrobił, to mówię ci
było wiadomo, [illegible] tych [illegible]
za drugim razem [illegible] — wiem
[illegible] twoje [illegible], a
[illegible] się [illegible] wszystkie
nad tobą [illegible] — to [illegible] wszy-
[illegible] do twego przeko-
nania, bo gdy przy [illegible] domu
to niemogę teraz przyjść do [illegible]
chyba [illegible] — piszę [illegible]
ze listem obywatelskim co [illegible]

dobrze ie przysłali, otworzyli w kancelarii,
gdy Ulatowskiego y Kiszkowskiego woty
były tam, y moich by było, kupił ie
był na boku żyd Hersko Habermann
z Przemyśla powiada że kupił na
gardło, y że mu same były po 33 złł
płacono a reszty darmo brano, oraz y
Zoydak wykowano iak wszystko dobrze
by mi było, aby się dowiedział, y
Moszkatam tu przysłał, bo ten żydowi
banku w kasie, on tylko w Obermance
niat będzie, a potem aż w wrześniu
przydał — Konstanty podobno znowu
spóźnił się z examinami, ieżeli tak
y przed wakacyami będzie, to trudno
aby tu był, tu dzisiaj mu więcey
przykładać starania, sądzę że
przynaymniey opłacanie podziałowego
powinnaby go zagrzać, gdy na wstępie
nasz dobro tak obojętne — przystępu
czy bez konszachtów już on nigdy
nie obłądzi się? — co się tycze mowa
nie z gubernatorem, to przez przyjazne
już zdziałem w liście, wszakże został
Fryz y Schirbauerem, lutwicz potem prze
mówi się — Matka zaś się tak ... na
ciebie, iż o wiele rzeczy pisze, że
nego niezbicia korzyści kategorycznych
ia zaś wysłałem list, gdzie o ... pisał, że się dowiesz, ale to ...

138

roku, y dla tego niezmiernie tęskno czasu
rozwiedzenia się, zaczęłam podobno na
daley rozpamiętać, ponieważ dobrze by było,
wiedzieć kto ona iest. iey korrespondent
odbieram Listy od niey pod Adresą à
Mme Antonie Osnagi Wieyn ulan
Sonnaüny Strasse N. 1127. — Co do zaruczenia
brenie wam pensyi zaniosłam to aż
do urzędzenia się z wami porzucić wahaj
cy świat porzuciłam na czasie, abyście
goli nieszli y głodni, y abyście się przy
zwoicie pokazali się — przyznam dawno
o projekcie takowym, że się mogli do
stać! powtarzam o to y teraz —
w których Listach piszesz mi o miejscach
gdzie bywasz, abym wiedziała, czy by
ś unikała kompanii y poznania
z światem — Ubóstwo nieporuszone u
więcey bardziej — całuję was najserdecz
niey, bywaycie zdrowi y szczęśliwi

Józef

Ukłon y całuję wszystkich was
serdecznie —

17.5.1822

17 Maij 822 Warszawa 139

(37)

Moie Dziatki!

Dziś odebrałem List twoy z daty
7 Maja 822 N. 32. ~~dziś odebrany~~ że
pojazd ma bydź oddany w Kra-
[illegible] pod moią adressą
na Poczcie - napisz tylko ile
od niego zapłacić, oraz opisz
wszystkie uchwycił pojaz-
du - wszakże żądałbym aby
nayprędzey pojazd ten stanął -
w obawie aby w potrzebach
waszych niedoświadczalicie
niedostatku, posyłam 200 Ru-
bli: m. czyli 500 zł [illegible]
[illegible] na dzisieyszy deliżans,
na listy moie [illegible]
-odpisz mi na wszystko kaj
tegorycznie - Jw Gubernator

ma jutro

140

lub naydaley 20go t. m. kiedy
przyiedzie do Wiednia, ieżeli
by mi zdrowie pozwoliło,
starać się będę widzieć z nim,
y mówić o Tobie — ieżeli mi
nie? to sam staray się wi-
dzieć z nim. ia iednak ie-
stem zdania, aby i tak postą-
pił, iak ci radziłem w ostat-
nim liście — na takim bowiem
będąc stopniu, przy innym
iest wzgląd na wszystko, y
kto mówi zdaniem dawniey
trzeba było zrobić —
Ja ieszcze iestem w stanie re-
convalescenta, dla tego niemogę
ci wiele pisać — całuię was

przytem oddawam naygoręcey,
szczerze kochaiący Oyciec.
Józef

1421

23.5.1822 23 Maij 822 Brodzki 18

(38)

Moie Dziecię!

Siedmnastego Maja t. r. pisałem do
ciebie y posłałem 200 zł. k. m.
dziś odbieram od ciebie list z daty
13 t. m. y zaraz odpisuię —
Pojarcd podług uskarowki w
poprzedniczych listach daney rzą-
day rzą iak naypierwiey odczytai
czyli względem ciebie mogłeś
być już co przedsiewziąść, zosta-
wiam twemu przekonaniu, zna-
czy lepiey w twoie postępowa-
nie y sam się oradź — niemo-
zrumiem do bądź dla czego aż wypły-
nienia 3ch lat czekać, iak gdyby
poza mieszczany miały być sta-
nowczemi, iabym mniemał lepiey
by zaraz podać, może przyiaciel
by ci tu już z dystynkcyą — wez
tymo uwagi do tupy y głowy, bie-
gay koło tego z obudzeniem ze śnu
— w interessie familii cał-
kiem y co ciężse sób, lecz uważay

144

aby dobrze było mnie się zdaje
że gdybyś o to prosił w wyższey
randze będąc, y tu większych urzę-
du miano Gubernatora bez wyią-
tku z tąd, niemogłem się z
nim widzieć bo na Jaworow.
iechał, y miał niewiedzieć kie-
dy poiedzie — Ja życzę sobie
szczerze was oglądać, podaymi
sposob, iakbyście się tu kiedy y
taniey mogli tu dostać, y dla
tego mówią Komputy woyskowey
z Prawina tędy, inaczey niemógł-
by tu być — pilnie dziś znowu
Wam porządnie proszę — się skoba-
dzi o Józefa, bo żadney wiadomo-
ści nie ma — Moia Komisya jeszcze
niekonfirmowana, a pomimo nay-
większego za mną przekonania
nieodważyłem się być sprawiedliwe-
mi, bo wiedząc o mnie, że byłbym
ten poczwaty, y pomocy odbierał,
kto którego głos miał, a tanio niewy,

mieć, niechcąc zostawiać tych przeszło
wyrzekać się — a tak moie umar-
twienia nieustaią y ciągle z kie-
licha gorzkiey piię — do [illegible]
pisz — napisz też nam co o Stołecz-
nym, któremu nayprędzey od na-
kłaniay — nowego mi nie ma, Mat-
ka y siostry całuią was, nayserdecz-
niey zdrowe, tylko narzekaią, że
im nieodpisuiesz na ich listy —
nowiny iakieżby tam były, napisz
mi — całuię was pyskiem obudwoch
nayserdeczniey z serca kochaiący
Oyciec Józef —

Zabielscy iadąc do Karlsbadu, maią
tu w tych dniach wstąpić, może
mnie aby do niego do Karls-
badu mogł przyięto —

Za 8 Jul. m. wyieżdżam do Lwowa
na Kontrakty y tam zabawię 14 dni.
a tak adressuy listy do Matki —
Pojard aby dobrze opatrzyli, y na
drodze sprawowali —

3.6.1822

3tio Junij 822 Lwow 147

(39)

Moie dziatki!

Y z tego mieysca miło mi z wa-
mi pogadać, y o wasze zdro-
wie y powodzenie pytać. Kie
odpiszcie mi do Medyki –
Martwić się będziemi tu w
Obiegu wiadomościami, iakoby
Ossolinski miał bydź zamięszany
w spisku, z którego gdy go uwal-
ka [?] uskrzyło, podmiey do-
stać [?], y ta miała by-
bydź dla niego zgubną! czego
Boże zachoway y tego podeszłego
Męża w nayspokoynieysze ostat-
nie Lata! te Kontrakty
bardzo lichy, kto winien nie
płaci, a nawet długu wierzy-
ciel ambarasowanym dłużni-
ko

148

ta kotey y mnie szkoda, że mi nie od-
dają — zapłaciłem tego depozytu
ostatnie 1500 ft z pieniędzy, o tak
wiedząco żadnego już nie mam dłu-
gu — warniczyczych interessow
nikt nie zrobił — Kalinowski szy-
nąt z znaczney gotowizny, i
nazwano go Lwowskim Roth-
szyldem — dla ciebie następu-
jąca wiadomość może intere-
sowniejsza będzie, że Dzieduszy-
ki Syn Wawrzyńców, bez wie-
dzy Rodziców ożenił się z Ki-
chlerowną iakąś — a gdy to
zwiastował Rodzicom, Ojciec
rozgniewany odiechał zosta-
wuiąc go iego woli, Matka
y familija w rozpaczach — w-
działem idzie wczoray na Teatra-
worka niewiem czyli tem wy-
darzeniem udrzona, czyli opusz-

tego chorowitka, wybladła wyżół-
kła y tak szczerze wyglądała,
iż patrzącym przestraszała zo-
bita — Nieszczęście prawdziwe
kiedy młodzież namiętnościami
powodowana y sobie y fami-
lii przez lekkość grób kopie.
Protokoł seymowy iuż przez Naj-
iaśnieyszego Pana decydowany
przez łaskawe przychylenie się
Monarchy do próśb naszych,
wszystkich radością napełnił,
a ty nic mi o tem niepisałeś.
Donieś iak się masz? iak ty sto-
isz względnie do zdrowia y
widoków dalszych, co [illegible]
[illegible] y kiedy [illegible] przy-
iachać ku Domowi mo-
całuję was serdecznie, z
serca kochaiący Oyciec
Józef.

14.6.1822

14 Junij 822 Miedzyb

151

40

Moie dziatki!

List twoy z daty 30 Maja na dniu
12 Junij odebrałem, od ostatnie-
go więc listu 13 Maja pisanego
18 dni upłynęło — niewiem z
kąd to pochodzi ze korrespon-
dencyą twoią tak nieszczęśli-
ia pisałem do ciebie z Lwo-
wa pod dniem 3 Junij t. r.
Pośród wczoray dopiero nadszedł
w ktorym dziś ztamtąd—
o wstrzymaniu przybycia, y spo-
sobie zabespieczenia się tu mojej
na wakacye doszło? nie mi
więcey jeszcze, czekam więc pro-
jektu zdrowszego, a może by lep-
piey było, abym po was posłał
kiedy więc, y w całym spo-
sobie by to nastąpić miało.
Napisze — względem poda-
nia twego, mała ci mam

nadzieję, y gdyby to tu miało
przychodzić, wolałbym aby na-
wet nieprzychodziło – z two-
ich awansów coś, tak okrop-
nie się dzieje, iż im którey
zwłoką będziesz, tem gorzey
będzie, z resztą coś co ci się
podoba, – mocą konieczna
chłopska prośba ~~zmu...~~ ~~bez~~
tego mnie skutku dochodzą,
Starosta przeciwny był, y wie-
le punktów przeciwko prze-
konaniu ~~zostawił~~ odmienił, y choć
wyżey wyższych spodziewam
się, wszelakoż to postępo-
wanie iego ieszcze większy
pożar między mną, y chło-
pami zapalił, – do Stycznia

trzeba abyś mi przysłał — wszystkę
dem powiadasz wołasz, przez Syda
Herr Habermann żadnych
komisyi nie ma wiadomości —
Kopii iako się ma, y ieżeli po-
stępuje w naukach ślicznie
wiedzieć dokładnie —
Na expens posyłam wam zno-
wu 200 Rły w K. m. czyli
500 Rły w. w. a to dzisiey-
szym Delizansem.
O Ossolińskim chciałbym
mieć wiadomość, bo wieści
Lwowskie o iego chorobie
bardzo nas zatrwożyły —
z resztą wieści twoie bardzo
tak ograniczone, a z Lybiu
nawet niemożnaby mieć
niczego — tak prawie iak gdy-
by —

154

nieczyst na wielkim swiecie - bydąc
w Lwowie, tylko wszyscy, zdumie-
wali się, niusze nad dwa y kon-
noszią w udzielonej nowinie —
Matka chorowała niedługo, te-
raz zdrowsza, siostry zdrowe-
latują wam nayserdeczniey
wraz ze mną —
bywayci[e] zdrowi y przychyl-
ni, wasz kochający Oyciec
Józef.

Odpiszcie mi obadwa wraz
y o odebranych pisania dzia-
pozniey więcey przyślę ba-
nam y dla Smutki komissa
Zoska urobiona na twe poda-
nie wypadła, y o coś pro-
siła? inszym wrazie —

15.6.1822

15 Junij 822 Medyka

155

(41)

Kochani dzieci!

Wczoray wyprawiłam do was list
na pocztę, y 500 Złp. W.W. dla
zapłac. - dziś nadesłała Matka
ta list ~~[illegible]~~ załączony, y
zaleciła Gwalbertowi ważne
sprawunki, dziś nadiechał
Pan Dąbrowski iadą-
cy do Wiednia, y podaiąc
mi sposobność pisania do
was, y przesłania dla
was pieniędzy na spra-
wunki Matczyne - posyłam
tam więc na te ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Złp. W.W. y
proszę, abyś za pieniądze
co z Matczynych spra-
wunków

156

wianków porozsyłane, zwłaszcza
szczery, któreby się Matce
i Świętom podobały i po-
trzebne były, lecz najpo-
lepszej i czyste do dekorowania
ołtarzy, lub Sakramentu
staray się aby się lubo pię-
knie, lub z lampami i
pająkiem, oraz co przysta-
wie Świętej dostatecznej kon-
tygnacya, może co i Sto-
lice — w niedzielę Mo-
narsze podamy co się stało
i co nowego słychać, na-
pisz — wszystkiem waszego
tu przybycia, napisz mi
projekt dostateczny, dla

Matki Marienbadzkie wody
iak nayprędzey przysłay—
bywaycie zdrowi y szczęśliwi
wasz kochaiący oyciec
Józef.

Kompenty(?) niech z Examina-
mi spieszy do domu(?) y
oporządziemi(?) siebie, sobie
wzaiemnie examina—

Gdy list odbierzesz zaraz
mi odpisz—

Mowę nayświętszą(?) zako-
tijna(?) pytał, trzeba było
Bydź u niego, tam czasem
Złe iest, że mi o książci(?)
nic nie piszesz—

Uważay co potrzeba dla siebie y matki, y to kupuy dla nich – ale nie odwlekay rzeczy

Pieniędzy Ryńskich zatrzymam

15.6.1822

159

Excellenzie

à Monsieur

ad (41)

Monsieur de Pawlikowski

Conseiller Aulique de S. Majesté

L'Empereur d'Autriche

bey der k. k. Finanz=

ministerium Hof Kanzley

Vienne

160

Za Kamieńskim waćpan
moie serce niebosprawa
nie się

względem wasze
go ku przyjacielu
zwróceniem
mój projekt
Wm oddany — najwięcej mi się
wasza opinija. —

18.6.1822

18 ~~Maia~~ Junii 822 Niedziela

161

187

(42)

Moie dziable

W momencie kiedy list twoy odebra,łem, zaraz y odpisuię — wierz mi że co mam zaczem się kłó,cić, a nawet zdrowie moie nie, pozwala, abym się wtrącił, a co więcey krzu że nawet nie, piszesz, po co? na co? y w iakim celu odesłano tu akt wiadomy — należy więc na,pisać wszystko co, po co, y naco poszło? y coby robić się zadało? —

1szy t. m. posłałem ci 500 złp. wo Selimanem, 15t t. m. znowu 500 złp. nw przez ks. Wincentego Dąbrowskiego, porzyczyć na sprawunki o które mama obligowała, między któremi nayspilnieysza iest woda Ma,ryenbadzka, bo Mama się

[illegible]

162

na głowę więcej –
w Radomiu które ma ku pożyć
niewiem nawet o co prosiłeś,
więc y to radbym wiedzieć.
oraz kiedy już ku wysłaniu
będzie; lękam się pierwszem
aby do Obwodu Lubelskiego
lepsze nieprzyięto, a może
y do Stanowo- Obwód z
decyzji samowolney już,
ciało opinij konspiracia
y przekonaniu danej już pieniędzy,
lepsze robi mi nadzieję.
Czekam odpowiedzi y całuję
serdecznie oboch kochający
Oyciec Józef
Listy twoie znowu potrzebuie
numerowieś, tak iak y wprzód

byłeś się pozbył, to nawet
widać z sposobu pisania-
13 Maja l.r. był numer 33.
30 Maja . . Numer 35
10 Junij — — " 37.
porachuy się więc y napisz
mi dokładnie czyli zostałe
były iakie Listy pod N.
34 y 36. – ia wątpię,
y dla tego podobno niedo-
biatem ich, a nawet od-
wienia takich z wszystkich li-
stów domyślać się niemogę.

21.6.1822

Medyka d. 21 Junii 822

165

(43)

Moie dzieci!

List twoy z daty 8 Junii t. r. № 36. doszedł dziś mnie dopiero, a zatem poprzedził iak ów pod № 37. — dziś zaraz odebrałem y List z 18 Junii № 38, przyznam się, iż niekontent iestem z wyiazdu twego, ktore nas skutkiem twego podania, a nawet y radzi sobie y zdecydowali się niezmiernie — mnieyszego wcale sobie wierzyć, kiedy zaczęło się poznawać dla mnie, y daią mi tego niezawodne dowody, umiem przyznać y Ja poznawał, iż wszystkie okazałości bez wewnętrzney wartości człowieka, na nic się nie zdadzą, a tak kuszenie się samo, jak może oparte wrażenie w [illegible] bić do tego, to mnieysze, podług powszechney opinii, trafia do klassy ludzi [illegible], a może y ostatecznie anekdoty z tey okazyi w obiegu będące — chcesz abym dla tey przyczyny iechał do Stolicy? — Posiadę więc, ale cobym miał tam robić? sam niewiem, ieżeli moie dokumenta są przyczyną zapytania, to te są ściśle, y nikt [illegible]

nie zaprzeczyć, a ieżeli z dawnieyszym
mniey znaczącym wyrzeczeni była za-
brana, tym bardziey teraz bez oczy-
wistey kontradykcyi, przeciwko mnie
bydź niemoże — a kiedy w mowie
większego lub mnieyszego [illegible]-
ści opcyię, naturalnie przy sam
przez chwianie się wypróbowałem
za mnieyszym, a tak coś się poradzę
tam więc wypada robić aby więcey
dopiąć, a do tego podobno same poda-
nie przeszkadzać będzie — ia mnie-
mam, że ta rzecz iestże po wszystkiem
[illegible] poydzie, a z tąd naszy-
me trapy wymiana na nay[illegible]-
łem ztopniowe, mi [illegible] nas być
każdemu rzadko — śmieszne i bezpie-
nieyszego wyplatowania, y prosiłbym
abyś się naygorliwszą applikacyą w
poczętkach ~~[illegible]~~ zatrzeć, oraz głów-
townie z [illegible]nieyszym przedmiotem
naywaznieyszym dla [illegible] życia
pozwai stacat — [illegible] iest kultura
naywaznieyszym pośrednikiem we wszel-
kich zwyczajach z stolicą — on naywa-
nieysze daje wiadomości, w rzędzie
[illegible] świata, a dzieło rozmaicie
słowy iego — mówiąc że tego iestem
wiele niedopatrzę — nadzieja nawet kaź-
ma się, że to korzyści ma przynieść
dla dobra publicznego — gdyż tak było,

należałoby się bliżey z nim poznać –
niestarcza mi czasu, o którym wypadało
by po was pomyśleć, a ta wiadomość
iest mi potrzebna, y o mą propo-
[illegible] księżby zrobił, aby więcey
architektury, niż kwiatkowo uczyteń
cyfrowania – mi zawsze iestem za
tem, żeby wszystkie Kunszta pięk-
nym przekładać należało, y niechciał-
bym aby dla kobiet kwiatkiczyf-
rowant – gromkowne y wszystkie
nauki, że to są, które go poznicy
warunym zrobią Męzem, życzyłbym
sobie aby examina przy przeszłabym
was prędzey niż do mey żony
przyimnać – o niemcy Andrzeiu-
ki mi wiadomości, a przecież wy-
kułoby wiedzieć szczegóły – zdro-
wa będę do ciebie pisać – tu nie
wiemy nowego, Porucznik od kilku
niedziel bawiący, niebożącego nam
nayszczęśliwszym [illegible] – Matka y
siostry wcześniey tu przyiechały
całą wraz nayszczęśliwiey. Matka
zawsze bawiący niebożęta, y to nam
nieprzyiaciele matkowi – dowiadcy o
któro przez Dębowiczy pisaniem
y pieniędzy załączyłem, przy sztey-
tylko stanay się, iale naylepiey te
sprawunki porobić – zostałaim tego
miesiąca

168

wyiedzie Stumnicki do Wiednia, przez
niego będziemy wam więcey pisać,
y pieniądzy znowu przyślę — Jeszcze
raz powtarzam, abyś na nowym miey-
scu twoim, starał się iak naylepiey
Obeznać y zrozumieć Oyca twego,
a to z wszelkim względem na iego
świętą surowość y sprawiedliwość
mieć przy tem w pamięci, iak tylko
iest u niego popaść podeyrzenia
a z tąd iak czynnym y ostrożnym
być potrzeba? Sam osądź — Z znay-
jomości iego systema, takowo trafisz do
serca, gdy zechcesz. starayże się zatem
z uchowaniem do tego przedmiotu na-
leżącemu, gruntownie poznać —
Radbym abyś do Zabielskiey do Carlsba-
den przyiechał, ludzie ci nie tylko nam
dali dowody szczerey przyiaźni, ale może
y do Związkowa z Wenecka będzie to
potrzebne — iż mi bardziey nad czas zupeł-
nie uważam się, tem więcey zwłaszcza po
wrocie — iadąc do Carlsbadu oboie
Zabielscy byli u Matki — pytay więc
o ich zdrowie y powodzenie, y donieś
co będziesz miał ważnego — wszystko
na piśmie — całuię was nayserdecz-
niey, szczerze kochaiący Oyciec

Józef —

27.6.1822 27 Junij 822 Medyka 164

(44)

Moie dziecie!

List twoy N: 36 ktory pozniey nadszedł niż
N: 37. zdecydował mnie, iż zaraz pojecha-
łem do Lwowa to iest dnia 23 t. m.
a dziś powróciłem, nieżeli iuż zdecydo-
wany był pro oppinione do Stanów,
Bełzk:.. okazał się przychylnym, a Ks:..
deklarował sprawiedliwość wspieraé –
biegałem więc około Stanowych Panów,
Szczer obiecywał, ile możności popie-
raé, lecz dodał, że to à maioribus
voti dependet. – Fred:. zawsze Przyja-
ciel, y na nim można budowaé, Są-
siad zaś Księżna pomimo grzecz-
ności na ktorą się silił, niewiele po
sobie, spodziewać się każe – nastawi-
łem na nich mego Przyjaciela, aby spo-
sób myślenia wysondowaé – Opinia
a przy tem ogólna podobno taka;
iż Stany w tenczas mogłyby oppi-
nowaé, gdyby interes do stanowego
rozpoznania był kwalifikowany,
n. p. gdyby wypadało powiedzieć, iż
supplikant liczy w przodkach swoich
Dygnitarzow, iakoto Woiewodów, Kasz-
telanów etc:, ktorzy podług patentu
są kwalifikowani do proszenia o tak-
że podwyższenie, lecz tu taka kwali-
fikacya niema mieysca, więc ieżeli

170

Nayiaśnieyszy Pan ktorbi Mię rozdawać,
to y bez nich to może zrobić, sądzono
mi przytem że te fatygi moie niewypiszą,
nich czytaią, bo te fatygi ostatnie
w ich mniemaniu nienaylepszego świat,
to maią, czuwać, szczebię domyśliwz
się - niektórzy przeznaczali twarze
gdym im gadał, a ia bez winy się
tłumiłem się - wątpię prawdziwie aby
dobrą opinią dali, y lękam się aby
mnie za obcego niewzięto, chociaż nigdy
obowiązkom obywatela y potrzebne-
go człowieka nieubliżyłem - nie można
wszystko pogodzić - a kiedy już zrobiło
się wstępne mowy, trzeba więc z
grzecznością y wytrwałością następnie
rzecz popierać, ia niewidzę coby oni
przy takich zastygam moich mogli mi
w zachowaniu powiedzieć, niemogąc przytem
wierzyć, aby za trudy sprawiedliwszy
nieotrzymała nadgrody, a zatem szczerby
co waryli się psuć, musieliby się y
sami exponować - z Lwowa odiechałem
z tem, że sessya stanowa dopiero od
przyszłej soboty za 3 tygodnie będzie,
otóż przed tą sessyą znowu zbieżnę
tam, y po wszystkich stanowych bede
biegał - tem sposobem podobno
ten interes docześnie się powiedzie gdy
to wszystkie lepiej będzie, przybyciu bardzo
zle

źle wypadnie, bo właśnie to będzie czas
w którym ty musisz tu być, a takby ju
wypadało tobie, koniecznie tego na
miesiącu dopilnować — papierz mi więc
twoję myśl — przytem iżelibyś uwa
żał, iż stryjaszkowego sąsiadowąd.
na Matczyka władnie, umyślem się
zuba, czyby nie wypadało, aby ona chodzie
niewyraźnie do rzeczy, lecz przez
oświadczenia dała mu poznać, iżby
~~wypadało~~ ~~pan~~ mu należało być za nami —
Kępa: Gub. dosi gorzecny — Wiadomo-
ście pełni gorliwie twoie chę
ci — Nadewszystko, tam podobno
najbezpieczniej rzeczy sobie, y daj
poznać, iak mało na ludzkiej
opinii zależy się zdania z natu-
ry rzeczy, lub między sobą korzy-
ści polegać może — Ja z moiey
strony wszystko sobie będę, y im
większe trudności tem milsze mi
będzie zwalczenie, trzeba abyś y
Ty koniecznie temi samemi powodo-
wał się zasadami — sprawiedliwy
Monarcha y Ojciec, wszystko zobaczy-
ło goręcy nas zamiana, iż Pomocni
przed, że bieda niemoże my mieć do
nie samego, należałoby się przekonać
y od

od interessow oderwać, a iżeby tam wy-
padało ci zostać dla tego interessu, toby
twoią czynność tu, (którey sobie kontent
nie życzę) umiałaś się sporządzić, a
kontrakty sam na wakacye mogłbyś
z delikwentem przyiachać, a tak może
kończyć, którebyśmy iego odesłali,
żebyś przyiechał — Matka zdrowa
całuie cię y siostry, przez Kamień-
skiego będą pisać — napisz czy przez
delikwentów swoich. y przez Dębowskiego
500 zł odebrał, odpisz mi przytem na
dawnieysze listy — oraz z myślami
w tym interesie, oraz co słychać,
y kiedy kończą się examina, które-
go od nas nayserdeczniey uścis-
kay — bywayże zdrów szczęśliwy y
pamiętay na twoie zdrowie — Z
serca przywiązany oyciec
Józef —

Moie dziecię, ieszcze iedna uwaga; kiedy
wstąpili o szlachectwie, chcieli sobie
Ritterem, dla czegoż kiedy wstąpili,
wonczas niema, niemieliby czym
wyrzeczyć sobie; ich prawo y
prawa będą za nami — zanotuy
to sobie. [illegible] na potem —
Nowego twego chefa, staray się aplikan-
cyą, y pilnie obowiązkami —

29 Junij 822 Medyka

Kochani dziatki.

List mój ten który będzie, jak sobie życzy-
tem – oddawca miał wyjeżdżać aż ostat-
niego, gdy teraz zaś przed godziną wy-
jazdu donosi mi, że o południu wy-
jeżdża dziś, do tego zastał matkę w
łóżku, a ta po wczorajszych cierpie-
niach spazmy, dziś przecie zdrowsza, ina-
czey byłbym odwiedził oddawcę dobrego
sąsiada, y nagadał się z nim dlatego,
aby wam coby ważnego y wiadomego
będę mogł powiedzieć –
27go t. m. pisałem do ciebie na pocztę
y donosiłem o rezultatach mey byt-
ności w Lwowie, z racyi wiadomego
interessu – proszę cię czytay ów list z
uwagą, y zrób wszystko jaki potrzeb-
nym, y na rozumie zasadzającym się
będzie – napisz mi oraz twoie uwagi,
a tam zrób potrzebne przygotowania.
Moia kommissyia decydowana, lecz nie
podług opinij referenta, starosta
wiele rzeczy na moy Dzierż. Kontrakt po-
odmieniał, doniosę ci potem szcze-
góły, lecz pewny jestem, że te od-
miany w wyższey instancyi nie-
mogą

174

się utrzymać – z [illegible]
brata twego postępuy cale najostroż-
niey, y starai się koniecznie obowią-
zać go sobie – napisz mi teraz
czyli obadwoie lub iednego z was
mamy się spodziewać, bo lękam
się, aby ciotka wiadomy twego
przybycia niewstrzymała – ktoby
przytym to nastąpić miało: chcę
dokładnie wiedzieć – kończ się
z Examinami spieszy, –
nowego tu nic niema, tylko pora-
dki cięższe urodzajów nadwerę-
żają –
Załączam wam na czesne zło-
tem 500 zły ww.

Całuję was przytem najserdecz-
niey obadwoch y życzę pomyśl-
ności z serca kochaiący Oyciec
Józef –

do Stolnikowiczowey załączam [illegible] na-
iego do wmie pisany list, zapiecz-
ętuy y odday.

NB. 1go Junij b. r. posłałem dyliżansem 500 złp.
15 Junij — — przez Dąbrowskiego 500 zł.
dziś przez oddawcę — 500 złp.

proszę mi napisać o każdey odebraney ilości —

30.6.1822.

30 Junij 822 Medyka 177

(46)

Lube Dziatki!

Niezmiernie zmartwiłem doniesieniem
waszym z daty 22 Junij t. i N°
39. spieszę z zapytaniem jak
się kochany Gwalbert ma? y
oczekuię nayprędszego donie-
sienia z wszelkiemi szcze-
gułami — czy tylko nie zmar-
twienie iakie, albo sedenta-
ryia przymnożyła chorobę!
W pierwszym przypadku nie-
dobrzeby było aby kochanemu
Gwalbertowi tak mało miał
Filozofyi — w drugim po-
trzebaby aby więcey używał
agitacyi — y bardzo dobrze
by było aby mógł tu przy-
iachać z Kochusiem, jeżeli
niktórz wiadomy, który w
tak złym czasie wymierzył

178

niezabierzmy się — wszak więc
ostrożności y sposobowi, ubo-
lo oboie można pogodzić, y
nieopuścić interessu, którego
niedbanie się, przez opuszcze-
nie się, byłoby do wyrzu-
cenia —
Ja pierwszy posłałem 500 złotych,
dnia 14 Junij delizansem —
500 zł 15 Junij przez Dąbrowskie-
go na sprawunki Matki, a
500 ślę Hamnickiem, który
wczoray odiachał, więcey
iak nayprędzey ściągai się
będę postać, abyś się mógł
ratowaić — bądź tylko dobrego
humoru, y pamiętay że z tej
choroby tą cały się melancho-
lia, a te przytomności umy-
słu zawsze rozpędzi będzie;
spodziewam się że Bogu dzię-

ki na niczym ci zbywać nie
będzie, Stasz podziano, twoiey
ciey serdecznie kochaiąc, Appli-
kacyja y cierpliwości sobie
dawszy los twoy, a taki czegoś
miałbyś zaczepić momentu
twoie?- Matka chwała Bo-
gu zdrowa, całuje was nay-
serdeczniey, - kochaj niech
spieszy z examinami, y
nadtem pomyślenie, czyli
w następnym roku, nie-
mógłby wziąść dwa roki na
raz;
w Lubowie wiadomym piąt-
ki obrzezanie, ponieważ z
Lwowa, // do tąd na daniem
mi znać pojadę/ naypierw
więcey - całuje was nayrada-
niey, bywaycie zdrowi y
szczęśliwi. Józef.

Uwiadomienia o niczem w
biegu będącym, nie mam
więcej —
Ściskaj serdecznie was całuję

9 Julij 822 Medyka

Moie dziecię!

List twoy ze Recepissem z daty 29 czerwca N=42 odebrałem, y cieszę się polepszeniem zdrowia, strzeż się abyś sobie znowu okazyi niedał do recydywy, mnie się zdaje że mało masz Filozofii, trzeba aby się podobno więcey agitować, a nadewszystko zawsze wesoły humor zachowywać – o wydatki nie turbuy się, byleś tylko zdrów był, coś wydałeś się nieprzerachuię – by ż. ci posłałem znowu Deliwerkę 1000 z. m. czyli 1000 fl. List twoy N=64 pewnie zginął na poczcie, niespokoyny iestem o treść iego, może złośliwi ludzie szukali czego w tem, żądaym więc abyś mi z tey strony wyiaśnił rzeczy, przytem żądałbym wiedzieć wszystko co się tyczę mianey audyencyi, bo do tąd nic niewiem – Nota twoia dobrzeby ułożona była, gdyby przypadła nie zaniosł(?) ią aż do Stanow, a tak co ci będzie umiarkowaną y może y potwarzy – niepoymuię prawodziwie tey polityki, aby ludzi za ich gorliwość wystawiać na prześladowanie, dla czegoż niechcą rozumieć, iż zastąpi względem nich naygorliwszy, niemogą być za takie do dzisiay(?) uznanemi, których y sława y działania są oparcie – tu nie iest ta ani mieysce ani potrzeba rozszerzać się nad tem przedmiotem, by pobłażanie uczyniły z tego wszystek zrobił bez narażenia się, będzie komunikowiek – W ostatnim Liście pisałem

182

pisałem się, z czem odiachałem z Lwowa,
iakoż odebrałem od Radnow: list ze interes
na Sessyi przeszłey wielce referowany, y
mnie w celu urzędzenia rzeczy 10 lub 11 [illegible]
t. m. w Lwowie bydź wypada - na tey
Czas odebrałem drugi list od Kapitulo-
wego, iako w zwiąźkach będącego z refe-
rentem Stani [illegible], prosiłem, by się [illegible]
sowat, a ten odpisuje, że przed Sessyą
upłynioną niemogł widzieć Ref. [illegible]
Sessyia była tez t. m. bo w nocy będąc
na woś uwiadomionym o Sessyi natychmiast
na całą noc iechać, y z pojazdu zmuś
na radę porzedł, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], y zaraz dla tego referować
kazano, bo akta maią w wyznaczonym
czasie bydź w wiedeniu - referowano
więc ma bydź tak. że gdy Stany daty
przy dawniey swą opiniją a na to
przy nayuzsza decyzya nastąpiła, więc
do do dawnieyszych zartuy niemogą opi-
nować, co się zda bydź porzucieyszych
Attestatem ksiąg tylko udowodnionych:
czyli te czyny restituyią na taką dalszą
[illegible] nayuzszemu wyrokowi - rela-
cyia taka przynaymniey niebyłaby szkod-
liwą, y mógłby przy niey co zrobić [illegible]
lecz informowano mnie nawet, że [illegible]
chciał ~~nawet~~ przychodzić, ale mu się niew-
dato, - gdy iednak obadwaich tych Panów
doniesienia przeciwne są sobie, iako

uprasza

do Lwowa nietylko dla dowiedzenia się,
ale nawet dalszy popychania rzeczy, bo
y to dobitszby było, aby z tąd przed po,
wrotem..... wyexpedyowano. mnie się
zdaje, że tam da się więcey zrobić
u ciebie, wszakże gdyby się nieudało,
będź spokoynym - wszędzie sumienie
y wewnętrzne przekonanie, naywięk,
szą wartość stanowią człowieka, iedy
nawet nie zaniedbuy, coby tylko wy,
padało przedsiębrać - do Chefa twego
biura mam intencyą pisać z polece,
niem mu ciebie, iak rozumiesz co?
napisz. także o twoim zdrowiu dla
naszey spokoyności częściey pisz, bo
Konstanty nie pisze - dziwi mnie
to mocno, że Konstantego gorliwość
względem ciebie zalecasz, bo większey
nawet niemogłem myśleć, a któż
mógłby być wam życzliwszy? iak
wy obadwa sobie. Wasze dzieło,
stanowisko, interessa są y powinny być
wspólne. - Konstanty podobno ma,
rzecz ku niedostaniu się, iak delicat,
sem, wszelkie więc uniknąć byście obu
myśleć, bo pewnego iednego niewarta rzecz
posyłać, może gdy go adresowany lub ży
przyjedziesz, lub ci go odwiozę, - delicat,
tem iednak, niepowinno go odrażać, święty
mówi

184

znakomici, y distyngwowani ludzie -
karetа Matki przez zupełnie rozlałyby
się, trzebaby więc mniey pomału szukać
y kupować, może przecie drożna trafi się
gdy więc zdrowo będziesz pomału szukaj
teraz mocniey, trwalszey, pięknieysz, y ob-
szerniey na 4 osoby, uważai iednak
że taka kareta y do podroży na wsi
y do miasta z pakami, walizami [illegible]
nie taki iako y kareta [illegible]
które były dla miasta są. przytem
aby wybyta bardzo lekka może za
sto kilka dziesiąt dukatów trafi się,
daj iednak baczność aby nie stara przy-
na [illegible], co to iak teraz
obecznie, zostanie się [illegible]
y 1Zpraw - powtarzam pomału szukai
opisai mi, a ia pieniądze y dey
życzą moią przez się - nowey obejś-
cia? najpierw - bywajcie zdrowi
y szczęśliwi - wasz kochający Ojciec
Józef -

Matka y siostry zdrowe teraz w
Krzywcy.
Pawełki miał tu wstąpić, y nie był, tylko
mi z Nikolsburga pisał - [illegible]
nem stanicy [illegible] - gdyby był Konstan-
ty examina odbył, mógłby był iego przyie-
żdżać -

4.7.1822

4 Julij 822 Międzyrz

185

48

Kochane dziatki!

Odebraliśmy list wasz z daty 24 Junij t. r. N° 40. a wstanie w którym Gwalbert zostaje, znajdziemy dosyć szczegółowie w waszym liście, a tem samem nie spokojność nasza niezmniejszy się, dopoki więc Gwalbert do zupełnego niepowroci zdrowia, zadzibyśmy sobie ale najczęściej odbierali wiadomości — Gwalbert niech się szanuje, niech się nieoddaje zaraz pracom, niech się stara agitować się, zachować wesoły humor, a jeżeli potrzeba niech nawet używa mineralnych lub y dalszych kąpieli, na co do tego potrzebne pieniądze — Kiedym już się 14 Junij postarałem dla ciebie 500 zł w. 17 Junij 500 złp przez Dąbrowskiego na potrzeby Matki, a 29 Junij 500 złp w. przez Humnickiego, jak to ten wyślę dla ciebie 400 zł bankowych czyli 1000 złp w walucie. Spodziewam się że to wystarczy tym czasem na potrzeby — Los wasz zabezpieczony będzie, w owocach przyjmowanych — życzeniem moim było, aby sprawie

Najątkiem, przez czas tegi [illegible], prze-
stanie się użytecznym Towarzystwu,
zyskaliście osobliwą wartość dla siebie,
a to jest obowiązkiem każdego człowie-
ka, ktoremu na takowym do osiąg-
nienia tego celu niezbywa — dlacze-
goż więc Gwalbert miałby się mar-
twić? — to co do mnie należy, ja
zrobiłem, y w uczęstowaniu mojem
nieustanny, póki żyję, reszta za-
wisła od Gwalberta, Ja za niego
niepotrafię, ani żenić się, ani po-
dawać się, dla czegoż więc miał-
by być niepobudzonym? — gdyby naj-
większe miał cierpienia, to wspo-
mnienie takiego ma w osobie mo-
jej ojca; y że przyszłego życia
sposób zapewniony jest; powinnoby
by go uspokoić — dla tego więc
najmocniej zalecam y proszę o spo-
kojność umysłu — oraz zostawiam
woli jego zarządzać sobą, jak mu
się najlepiej zdawać będzie, ja dobrze
wiem o [illegible] danych, niepotrze-

gam żadney zdrowości, a wielu na-
wet rozumnych ludzi, wielkie się
chwaliło, z tem szczęśliwiej nie-
chcę się narzucać —
Matka Szayn dzięki zdrowa,
o wypadku mey komissyi, za
wyzdrowieniem Gwalberta napi-
szeci [illegible] wiadomy do będ
w stanach.
Całujemy was nayserdeczniey
z serca kochający Rodzice
Józefowie.

Lubo tyle bargianiny tam y narad
dotyczących niewłożono, iak? y kie-
dy przyjedziecie? trzebaby to
wcześniey wiedzieć, aby porobić
przygotowania —

Jeżeli będziesz mogł, pisz do Lubień-
skiego do [illegible], y napisz
tym iakie nowiny —

ad. 4. 7. 1822

189

Kochany Grontbecu!

Gdy skończyłem list, widzę, iż opuściłem w nim wyrazy z racyi twego święta na dniu 12go b. m. przypadaiącego. Day Boże abyś był szczęśliwy! tak życzy y zawsze myśli Oyciec który w dzieciach swoich żyie pragnie- szczany tylko zdrowie twoie, y starav się o iego utrzymanie y o myśl zawsze po- godną, że mnie co będzie można, nigdy nie zawiedziecie się, że dla was tylko żyię obyście tylko zdołali zrozumieć mnie dobrze

190

y wasze potrzeby, do których osiągnienia wam
służyć wypada — Listu twego N: 40 niemogę
znaleźć, y niewiem czy odebrałem go, szukay
odgadnienia tey zagadki w moich odpowiedziach,
bo lękam się, czyli kto listy nieprzeymuie,
y ani o siebie nie lękam się, bo go nie
mamy, ale o porządek mi chodzi —
Jeszcze bywaycie zdrowi y szczęśliwi

Józef

12.7.1822

12 Julij 822 Lwow

191

(49)

Moie dziecie!

Dzień twoie swięto, a tem chętniey się-
gam do pióra tego, bo gdziekolwiek ies-
teś y będę, zawsze my całem mey tro-
skliwości y cierpliwości będziecie — obyś
był zdrów tego ci teraz naywięcey
potrzeba, y tego ci z serca życzę, y
proszę abyś nam iak nayczęściey da-
wał o sobie wiadomości —
Interessa tu, niezostaią ani dobrego
skutku — kaszy, obciążeni iż ani terminu
naznaczono, a gdy w interessach twoich [illegible]
ważnieyszych, nie podobnego niedziały
się, pokazuią nam o [illegible], osobli-
wie zastępca, niemoże utaić swey
chęci na wszelkie sposoby szkodzenia
y lubo u naszych iak wprzód piate-
[illegible] [illegible] była na uptym-
ney sessyi, y tak, przynaymniey nie-
szkodliwie wypadła, odłożyli iednak
do następuiącey sessyi, która dopiero
dziś t. m. nastąpi; ia tu biegam do wszyst-
kich, robię co mogę wszystkich przezorni,
lecz pewne mam wiadomości, że oprócz
iednego, wszyscy przeciwko nam będą —
bo iedynym duma na tem cierpi, niemi
zastępi tabie, za prędko zastąpi mo-
żesz, a innych żardości z drogi prze-
konania [illegible] — lecz niedobyś na tem

że to Podobno w całej Dumieniemu nie [illegible]

192

czyż być wierzyć, że w tem, w którego spra-
wiedliwości największą ufność miałem, iż
nam stały przeciwnie czynił, uważając się pu-
blicznie z dowodów sztuki 11 y 16 - naprzykład
nawet mówił, że termin umyślnie ozna-
czony, aby powrót wiadomey osoby uprze-
dzić, y z iey niebytności korzystać, lubo
z tey osoby bytności, zapewne więcey spra-
wiedliwości spodziewać się nam zawsze
wypadało - o tak y w tem ~~[illegible]~~ depo-
zamienie, ledwie Przyjaciele moi, którzy
by za nami byli y rozpisali się chwili-
za więcey tu, gdzie żadnego prawa nie mam
wiedzieć, zabawić jeszcze kilka dni, abym
sądował, y kierował, a nadewszystko mi
niemiał do wyrzucenia sobie, nie
mogę jednak niedodać, iż y przy takim
stanie rzeczy, znaleźli się przyjaciele
rzetelni, y sprawiedliwi, którzy przecie
dają przekonanie, iż są y porządni lu-
dzie - Może tam będziesz miał sposoby
naprawienia rzeczy, staray się, nieopusz-
czay żadney okazyi, y nieustaway
w przedsięwzięciu - wszakże potrzeba
do końca trzeba ratować, zawsze ieśli,
nam będzie wesołey myśli, y niemartw
się tem, w naygorszym przypadku, sta-
ci bywamy to, czego my niemieli -
śmy niepoymuiesz, iak to niektóra, która
w teraźniey, gdy wątpiono o nas, sama
proponowała dla nas honory; ~~[illegible]~~
teraz gdy pronosi za nami, przeciwnie
mówiąc [illegible] mnie rozumiesz, iż [illegible]

pomnie okoliczności 1818 Roku — i wspólnie
niżeli ten dekret ku temu przedmiotem tay
większym wielką częścią wyrazy ludności,
wielkorzych Krajomowcami ~~[illegible]~~ pono-
bił, żałuję tylko bardzo, że słowa i prośba na
co lepszego nie zobaczaią, nam wypada (: kon-
li to się nie mowi :) przez czyny i sprawo-
wanie się następnie udowodnić, że wię-
poznali się na nas, a tak nie my też
oni (: jeżeli zdołają, bądź sprawiedliwo-
ści :) wstydzić się będą — w pewnym
wiem zwięzło z tego względu konwen-
saiga w przytomności Luxenbourskiego
Ksie Mcz Pan, tak sprawiedliwym był,
iż najpięknieysze dawał mi porówna-
ły — Sąsiad nasz Słupowska, sądowa
z tego, co niedawno ~~[illegible]~~ was w Wied-
niu był, i w naszym domu mówił
się, co też rozumie o twey zdolno-
ści? — Jeszcze powtarzam, bądź spo-
koyny, niemartw się, zachoway ostroż-
ność, w papierami interesu za-
stosowanymi się, bądź nayumiarkowań-
szym, — broń się, nie wchodząc nikomu,
i nie opuszczay nic, coby mogło przy
sprawiedliwości, do osiągnienia zamia-
ru dopomagać — Monarcha sprawiedli-
wy, może na powtórzone Mu gorą-
cowne przełożenie, skłonić się do na-
szey prośby, więcey dopuszczać zesłano-
wczenie się, i rada pobożniejszych a uczo-
nych

kiedi poda ci środków — kir żadnych
nie używaj, nieoszczędzając wcześniej naprzód ich
by tylko mogły bydź wypadki — że po-
magali nam tu niebędą, ani wątpię
ale może zrobią y przyszłości, więc
przygotuy się na to, y bądź ostrożny
aby przy twoiey stałości w chorobie
nieporządek wszczął, przynaymniey w
złym wypadku trzeba to sobie, aby
tam rezolucyą odebrać y zaraz za-
płacić — ściskam was obydwoch nay-
serdeczniey, bywaycie zdrowi y szczę-
śliwi y sposabiaycie się do przysz-
łey pomyślnieyszey sytuacyi, która
bez osobistey wymówki nigdy bydź
niemoże — was z serca kochający
Oyciec — Józef —

Liść ten wczoray dla spóźnienia, nieod-
dany na pocztę, dziś zaś 13go Lipca
muszę ci dodać, że ten co agueydor
z tąd wyjechał tam y do Budenu, ylo-
craienego imię nosi, był instrumentem
do agamalwowania obydwoch instan-
cyi przeciwko nam —

d. 15 Lipca 822 w Niedzielę

Moie dziecię!

Pisząc do ciebie List z Lwowa z daty 12 t. m. uwiadomiłem cię, iż zabawię tam kilka dni końcem dopilnowania interessu — kiedy przekonywam się, iż bawienie moie daremnym by było, powróciłem, y zastałem dwa Listy twoie pod Numerami 43 y 44: — cieszę się mocno, że Twoy dzięki zdrowszy iesteś, zrób sobie plan takiego prowadzenia następnie życia, któryby cię w przyszłości od podobney choroby zabespieczyć mogł, nadewszystko ćwicz się, obyś w traktowaniu y przyięciu iakich bądź rezultatow z ważnieyszego interessu, umiał bydź filozofem =

Pisałem ci w dawnieyszych Listach, iż przed wyiazdem moim ostatnim do Lwowa, dwa odebrałem doniesienia, od Madurowicza, że Interes niesekwestrowany, od Kapadiewicza, że sekwestrowany, a iak sekwestrowanym był, napisałem ci — pomnieyszego doniesienie istotnem było, bo gdy na zajutrz na obiedzie u Pelmassa, ten, na którego sprawiedliwość naywięcey budowaliśmy, remarque zrobił, że termin dla tego wyznaczony, aby korzystać z niebytności Szefa kraju, zaraz rezultat acz niekorzystny, ale przecie nieszkodliwy dla nas, wstrzymano, y tak rzecz iest, iak gdyby niesekwestrowana a może y odmiana rezultatu szkodliwsza będzie — oprócz tego tenże, na którego sprawiedliwości budowaliśmy, y w innym mieyscu w obecności wielu, między którémi y naszego imiennik był, zaiątkliwe uwagi swoie nad naszem interesem wyrzekł, a tak tych, którzy wprzód

196

przez poszanowanie dla naywyższey starszyzny
utrzymywali się w obrębach przynaymniey
bezstronności, dziś już śmiesznem zrobił ~~[illegible]~~
umiemu tem że pokazuję w obradowaniu już stan-
czach więcey szkody zrobić, lecz y to dawniey
niż w jedney chwili rzeczy: na żadnego wpływu
niemogę, w dzisieyszey w potrzebie twoiey dawno,
nieyszy Mentor obiecał rozpisać się, powiney
mówił, że gdy stanowiącego przez ciebie z
sprawiedliwości, zwyczaiem iest, niżli wo-
lnią, swe zdanie nakazuie, ktorem
wszystkie sensibles powodują się, ale i
on niewidzi sposobu, tylko aby i u siebie
rzeczy robił, a tam powinny się udać-
coby z tąd przeciwko nam powiedzieć mogli,
niemogę na żaden sposob przeszkadzać, ma-
jąc czyste sumienie, - mogą oni potwa-
rzać, iak przy y zaszczycie dostał wiele roto-
rzoną w relacyi że dyscyplina professo-
iest za wysoka dla osoby, którego oyciec
był plebeiusz - ale z nim to odradzono, y są-
dzę, iżby taki argument z tąd niepowinien
mieć uwagi, bo właśnie nagroda zasługi
tem bardziey udzielaiąca iest y przykładna,
im mniey w wyniesieniu iey, względu na
przodkow zważano - Gdyby się tu uważał wiel-
ce, więc w śladzie przez ciebie popierania
tam interesu za pomocą naysławnieyszey
Pani, (pozwolmy) poszukiwałam, może lepiey y skąd moż-
by się, co przetocyi - przygotowany ponatu
plan, lecz będę na wszelki sposob skrycie,
a nawet y to, co się tu dzieje, niewyiaś-
wiam, bo iak pod tak wielkim strachem mam to obia-
wione sobie czem - zmilczę się wiele ro-
skoszność nigdy niezapuszcza, y nayzimniey-
szą nowiną, trzeba do dzieła przystąpić, powo-
Chrystusowi boża, trzeba koniecznie starać się
podobać -

im trudnieysze zwalczenia przeszkód, tem mil-
sze zwycięstwo; od niego zawisła twoia
przyszłość — ia tłumaczę sobie na dobre, że
cię tam dali, napisz mi więc z kąd się to
wzięło, y iak dalece moie rozumowanie wia-
ro podobnym bydź może? — dopoki co innego
niedowiedziemy, y iak tylko do zupełnego po-
wrócisz zdrowia, zatem trzeba się oddać
swoiemu powołaniu, iak zaś tu będziesz, po-
gadamy, y co lepszego będziemy umieli
zrobiemy — wierz mi, że rádbym cię nay-
szczęśliwszym widzieć, gdyby z naywiększą
moią ofiarą, ale iak uważam obadwa ia-
śniey widziemy rzeczy, a do tego ieszcze, do-
syć dotąd otwartości dla Oyca niemiałeś
Zachowanie się twoie w czasie audyencyi,
prawdziwą mi radość przynosi, y dowodzi
że kwalifikacya twoia, niepowinna cię
nietylko bez nadziei, ale y pomyślnych
skutków zostawić — widać że y nasze-
nie poradziłeś sobie — masz ciężą za
y wzorca ciąga, stawia cię w rzędzie magna-
tów, naystępnie Szybalibyście może y uży-
cie — Atanasiewiczowi y Osipowi nawza-
iem Maciray — z ideatu o Kochowaniu zro-
bionego, bardzo kontent iestem — Stryiar-
ka sąsiad niezmiennym iest elogiitac-
iego — teraz Stryiarka sąsiad nawie-
hit mi, iż pod troską kopcitac ma ~~[illegible]~~
prowadzić iakoś korrespondencyą, spodzie-
wam się, że ten rodzay przyiaźni po doy-
rzałym namyśleniu się przyiąłeś — żona
iego pisała do niego o twey słabości y
miał mi pokazać list ten, którego niey-
dzy wiele niemam zrobić, zatem oka-

postrzegłem

198

twoie nazwisko, ale on zawsze utrzymywał
że to nie ten list, y że niemoże znaleźć - gdy
dzieży u niego bawiłem, teraz mi się tłuma-
czył, dla czego w wiadomey szkolnej ten
ktoś naznaczony - o Konstantego pisałem
iżby naydogodniey było deliżansem iakaś-
odpiszcie mi iak to zrobić, żądaymy
twoi iego, kiedy niemożna was obadać
widzieć - ieżeli przeszkadzy trzeba, to na-
pisz - u nas tu głoszą, że na komissarza
kryminal. iest w projekcie Żabielski, a na
drugiego dzierżawcy, gdyby Żabiel: się
wymówił, ma zastąpić go dziedzic: o celu
uczenia zaś dla drugiego wydziału, gu-
bernator zastąpić go, przyięciem w drugim
domu deklarował, ten gdy proiekt Żabi-
elskiemu obiaśnia, do tego więc niema zgody
oprócz tego prawuyą aby Żabiel. przyiął,
więc wszystko ustatwi się - do Żabielskiego
piszy, iak szczęśliwie mówisz - z sesji Sąsiada
Księżarchowicza, y Chefu kraju, wiele tu
tut anekdot w obiegu, które pióru ie
powierzać niewypada - napisz mi iak
naymędrzey, czyli przez Humnickiego
500 złw. y przez delizans 1000 złw. wy-
stawić odebrałeś - Humnickiemu oświadcz
nasz ukłon - z ~~Prusaków~~ z iego audyen-
cyi mianey P. Gubernatora u Monarchi
wolnyą tu wieści o szczególnieyszych
względach y oświadczeniach, którymi go
Monarcha zaszczycił, iakoż ten godny
y dobry Mąż, zasługuie na nie -
Na tem będzie u was Juterczen ... o propina-
cyi, piszę z miastem mojim ... czyli oryginalne
~~...~~ umyślony, Mąż ten daje mi dowody pra-

z dziwacy przyiaźni — ieżeliby można co dopomódz
będziemy dobrze było, przynaymniey napisz iak
stoią rzeczy — Stolnowski ciek się ma? radzi,
byśmy wiedzieli — Matko Boży dzięki zdro-
wa — Muszę się także uwiadomić, że gdziem
tylko w naszem interesie wszedł, wszędzie
naylepiey przyimowany byłem, nawet od
wśród sprawiedliwości, w którym tyle radzi
posiadałeś, naypieczliwszym ofiaro-
wał się, tyle tylko co można obiecywać,
ale między sobą, Szymon Stryiarczka, iak
można mi do interessu nieodpowiadał, a
na każde wniesienie, z inney materyi
odpowiedź zagaiał, powiększey iednak czę-
ści powinowatość tym Panom Edwarda-
tuż że nie myślą o rzeczy — ieżeliby ni-
czem kosztów wymagał niebędę radzi-
dził, bo uważam żeby wam w przyszło-
ści pomocnym było, żebym tylko wiedzie-
ło? iak? y wiele? wiedział — względem
owego wzroku sprawiedliwości niewątpię,
że w sumieniu swoim przekonany za
nami, lecz iak wiesz między nimi y
iednych wszystkim kieruią się sprzeczne
dążenia, aby więc y szczerego y znaiąca
bono powinowatych naszemu interessowi
obowiązał, staię się pokornym, y zapo-
minaiącym na to, czymbym być powinien.
Chciałbym także wiedzieć, iak następnie wzglę-
dem Kontrakta zrobiony, czyli na tem samem
mieyscu zostanie, ? więc trzebaby zamówić, a
może odadwoci więc całem, lepiey będzie, iedem
człowiek dwomaby usługiwał, a iedem pisze oglą-
dał. może też do uważenia się, nad tem doyrz-
eć czasu — w tem dniu, odbieram znowu od
ciebie

odebrałem z daty 7go t. m. a od Szeifera z daty 30go
zeszłego Junij, prawdziwie sam nie wiem co mam
robić, że młodzież wytłomaczyć się y prosisz
mię na miłość dla mnie, abym [illegible]
[illegible] twemu [illegible] [illegible] szkodzi, raz
czy wszystko porzucić, y zdrowie ratować,
oraz pocztą lub landkutschera y powracaj
do domu, lub odjedź do [illegible], ja na
wszystko dam pieniędzy, co już nie nie
potrzebujesz, a konsulanty będzie może szczę-
śliwszy zrobić dla siebie inakszą karierę —
nadewszystko bądź spokojniej y wesoley
myśli, z tych [illegible] twoje niedostatku
może nie będziesz, [illegible] [illegible], może y za
[illegible] [illegible] nie przyjdzie, tak [illegible]
natężenie zdrowy może się znowu [illegible]
sobie poprawić, a mnie w [illegible], do-
brze [illegible], co masz robić, kiedy
nie możesz przy obojętności w teraźniejszo-
~~[illegible]~~ [illegible] — proszę się odpisz mi
zaraz dla mojej spokojności, co myślisz
przedsięwziąć, a w każdym przypadku
nadewszystko ratowaniu zdrowia więcej
na celu — najlepiej abyś na [illegible] mógł
przyjechać, u [illegible] się o [illegible]
porozumieć — do Szeifera oddaj zała-
czony list, y do [illegible]:
ściskam cię najczulej, twój
kochający ojciec Józef.

teraz ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
aby cię [illegible] [illegible] dowiedzieć — [illegible]
[illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] lub d-
[illegible], abyś [illegible] z tąd [illegible]
wszystko tylko co [illegible] się, czego nie
było, z [illegible] [illegible] twoim zdrowiem.

Do Szeifera [illegible] y [illegible] [illegible]

17.7.1822

Kurzowa 17 Julij 822

201

51

Moie Dziatki!

Pytamy z niecierpliwością o Gwalberta zdrowie y powodzenie!
W związku z Listem Moim 15go t. m. z Medyki pisanem, powtarzam: iż szczeli-
kochany Gwalbercia w niebezpieczeństwie be-
zar agitującym się, niemogłoby
wydołać potrzebnemu nabożeniu,
fatygom, y wydarzenia iakieby wy-
padły z flegmą y filozofią znieść
to cierpiey Boy wszystkiemu pokoy
y zdrowie stawiny — na wszelki przy-
padek wypadałoby aż do ukończenia
tam wybiłować, aby przynaymniey
w nieprzezwyciężliwości wypadku, tam się
zalecaiąc odebrać, y tak tam pozosta-
ć — ia niewiem co z tąd powie-
dzą, wszakże gdy zastanawiam się
w rzecz, iestże nadzieja nieszczęśliwa
ścisła — rozum y prawa z nadziei
wszystko sprawiedliwości pocznimy
by zwyczaiy — szczęśliwości tylko
wystrzegać się, y uprzedź pomyślić
wiele tey to powie — kiedy ...
się wyzwać, niewczesna ciepać się,

202

kiev z wyborniejszą kontynuowaći –
pisałem do ciebie gwałtownie, abyś dla
zdrowia twego powrócił. powodował
mnie do tego List Szeifera, by teraz
potrafisz uwierzyć co z doświadczenia
wybierać – Kostuś pisał tu dwa
Listy do Matki o pieniądze na
oporządzenie, gdyż się obdarł – nie,
rozumiem, iak [illegible] w pensyi, mógł
wyexpensować, nie nie pewniejszy
sobie, wszakże ieżeli mu co potrze
ba y aby przyzwoicie tu mógł
przyiechać, wypada go materyią
oporządzić, zwłaszcza z pieniędzy, które
ci posłałem, ieszcze więcey
przyślę – pisałem iei aby Delicyan
sam mógł iechać, a z tąd podes-
łałbym po niego do Krzemieńca
lub do Jarosławca konie, napisać
tylko wcześnie kiedy by w tych
miejscach konie mogły stanąć –
co iest łatwo do wyrachowania,
bo Delicyan nie tylko dnie, ale y
godziny ma oznaczone – Niewiem
iakbym mógł podziękować tym, którzy
w chorobie

Gwalberta, wiem o nim troskliwość
może sam kiedy osobiście to dopeł,
nić będę w stanie - tem iednak, który
pieniądze przyima, trzeba z pienię,
dzy pozostałych podług idei stanu,
powynadgradzał, y napisał że pie
niędzy potrzeba, na utrzymanie
wszystkiego, y wyprawienie kon,
stantego, y utrzymanie dalsze
Gwalberta. - Gdy będziesz mógł po,
wrocić do roboty, proszę nadewszyst,
ko staray się applikować Chefo
biowi, iego wolę pełniy, bo nie
bylesz on za wszystko odpowia,
dały, a pochwały tylko iego, mogą
ci pełnieyszą nadziei przyszłość
zabespieczyć - wierz mi, tak ko,
chaiący ciebie Oyciec ieden, iż
na żywocie nie masz iuż teraz
szczęścia, Powinności poddanych
teraz bardziey podbiegaią, Rodzicy
y Dobrodzieiey, prawie sposobu ukoy,
nania nie zostawiaią, Któż
niebytko niekontent, ale nawet wy,
zdziczy się z takiego porządku y po,
służeństwa naiczęściey się z Pano,

iedynie Wassa tylko Urzędnikowo iescze
tez uszczęśliwia, iakoż lepiey rządzić,
iak będź rządzonym, a iak księga Bibliy
twarnimi powiedział, lepiey będź da
skutkiem iak Mówią - Rob co chcesz, to
stawiam twey woli, ja powinność ma,
ię robię, a ty pamiętay być na sie
bie niewarunkul, ieżeliby iednak
powołanie teraznieysze twoim zdro
wiu zagrażało, to za przybyciem
tu twoim na Urlanie rozmowiemy
sie y udecydujemy - na tośże są
w wieku zapędzaszy miał bywa
dzo wiele do powiedzenia - lecz po
tem o tem - uwazay czyli względem
Bożego: nie zle zrozumowaniy ieleli
on o osobniey audyencyi formal
ny dialog napisał, miał to być
obiekt przeszkodzie względem posłu
szy poddanych, y Monarcha miał mu
odpowiedzieć, że wcale przeciwny iest
wszelkiey przeszkodzie, bo prawo włas
ności wszystkiego nie powinno, na
taki więc sposób, niebyłoby w zaden
pokoju ... tu tenże nowa ochotnik
w obieczu, błąd ... Autorowi
ut wiem, że napomnienie Monarcha
fundusz zasadny, zaczynamy tutorowa
wolnych 10 lat, y dziennikarz, daię wy

6

ad 17.V.1822

205.

na każdą osobę po Kwatyrgerowi co było
wiele wyżalenia, za przybyciem tam każ
demu 1000 zł w srebrze wolty, wowy
kowie. to wszystkim poruszeni, obłe
gających formalnie tyrkant, żądając dość
powodu, — z naszych wiosek, wielu
kolorze mianowało się, co będzie
za tą wieść w najszczęśliwszym
zamiarze pruszona — przecież
nie dając sobie prawa sędzić Autora
tej jedynie mowie, day Boże aby
może przekonania zaprowadziły wzaje
mną między nas obojga najczulszą
kochający kochanie Józefowic

206

P. S. Bądź tylko wesołym, uczyli, serdo
na koniu, zgibszy się, a po Matu
i Edziowi przyjdzie, że niebawem
dobrze się będą robić —

19.7.1822

17 July 822 Międzyrz. 207

52

Moie dziatki!

W obawie abyście niemieli niedostatku
y aby Gwalbert był w stanie ratowa-
nia zdrowia, wysyłam znowu pismo de-
bitowe na 300 Dyc w srebrze czyli 750 złp.
możeby nie złe było, aby z Gwalbertem
na koniu ieździł - u Malfuskego spo-
dziewam się że sam z dziećmi będziesz
y Markowie, podanie dasz ucznie naszą
wdzięczność, niezaniedbuiesz także y
innych, którzy udział mieli w
twoich cierpieniach - Ja wczoray
odebrałem list twoy z daty 10 l. m.
No 46 - nadewszystko cię proszę, abyś
się starał o zdrowie, a utratę w
sobocie będący traktował iak filo-
zof w całem znaczeniu, - stało się
podatek, którym wicemistrz sobie
był, trzeba iednak obawiać y wy-
kształcenie y gorliwość, - niewiem
wprawdzie iak y kiedy cibere z
tąd poydzie, wszakże wcześnie trzeba-
by bywać u Ks. [illegible] nawiasem wspom-
niałem Go, a chciałem przygotowanie
podsunąć słówko - ieżeli tu zupełnie
nie zrozumiemi będą, może y z pod-
pisu mego, która niewiem zkąd ci
się wzięła, a u nas nie iest zwy-
czayna

208

czayna, że tak złośliwy użytek z tobie:
kaz powinno wszystkiego, bądź zwłaszcza
dobrey myśli y rób z rozpamowaniem,
a wszem niemartw się, może jeszcze y
uda się dobrze zrobić, jeżeli usp. będzie
za nami — zmiłuy się tylko nie dys-
gustuy się, niegaday niepotrzebnych
rzeczy y na kogo nienarzekay, bo to
u ludzi ograniczonych osłabia sza-
cunek myśląc, że osoba mająca dole-
gliwości mniey warta — gadałeś przed
[illegible] że y za 10 lat nie przemienię
się, a on to gadał przed domowemi
nieroztropności mnie w domu, otóż mo-
że to y sąsiada Stępińskiego spowo-
dowało do wypytywania o twą zdol-
ności — Już ugodziłem był Wojciecha
aby powracając z Wiednia Konstantego
ku przywiozł, tak gdy znowu piszesz
że Ciewiński kiedy będzie mogł zdać
examina, dla tego wstrzymałem się,
podobno [illegible] [illegible] iak delikatnem
wypadku iakai — z Komissyi mey
co wypadło? pozniey doniosę u-
Hrabi Humnickiemu memu naylepsze-
mu sąsiadowi opowiadacz od nas oboyg-
ukłony, y podziękuy za doniesienie
o tobie — powiedz że pozniey do niego
będę

pisał, tymczasem nie niemam nowego
Szermierz w takiey samey przy uczę-
ty y czwierciowy dzień — a tu krainie
bez sąsiada —
Matka y siostry zdrowe, od której
wczoray powróciłem z cukrem dla
naypierwszey — Hoskir niech spie-
szy z examinami, zdzibyimy go
widzieć, ale zdzibyimy y exa-
mina dobre zdawanie uczy, trze-
ba aby go oporządził ciu droga
bywaiące zdrowie y przęsłem, by-
łem dwałkaniu pamiętaj o zdro-
wiu, Twoi kochaiący Oyciec
Józef —

Nayważnieyszego zapomniałem koniecz-
Wyjarzek kazał sobie tam kupić
Cape ze strony, bo to naucz-
many świecki, do wypisywania
w słownik mężki dla siebie
w wypisywaniu uczyniły — po
francusku Rouge, takich
stron kazał kupić Ft 10 z N 7.
Ft 4 z N 8.
Ft. 2 z N 10.

trzebaby się wprzód dowiedzieć
gdzie nienaylepsze są, y czy
to nie ma nowszego wynalaz-
ku, ktoryby skuteczniejszym
był. — Defekt skrzypiczka
iest, że w samey szyi pę-
knięta została y flegma
zachodzi — proba dobrego
bouge iest ta, iż palcem
pociąga się, czyli pomiędzy
palce przeciąga się, ieżeli
iest bardzo gładki y nie-
chropowaty, to dobry —

30.7.1822r

30 Julij 822 niedziela 211

Kochane dziatki!

Na listy twoie N° 47. 48. 49. y 50 dziś
dopiero odpisać iestem w stanie.
Nadewszystko niefrasuy się że prze-
cież do zdrowia przychodzisz, sza-
nuy go, mniey troskliwe o nim sta-
ranie, y nieoddaway się zaraz pra-
com umysłowym y sedentaryi-
nym względem Chefa twego biura, ia
wcale inaczey myślę, a nawet
znam osoby iego pełne sprawiedli-
wości, może słyszałeś o protekcyi
ktorą dawał Lewickiemu Stanowi-
Zasielskiemu, a z tąd biorę miarę
y o innych — Powierzchowność iego
sprawiedliwie surowa, niezmieniaiąca,
surowa, lecz ta niedoyrzałym był,
bo kiedy odważni może, zrozumie-
cie słowa się gdzie sama poznai
wy iedni drugiemu oddawać prze-
ciwko niemu zapuszczania, a praw-
dziwie zapoznaiecie tego człowieka
y tak tworzysz niezmiernie w so-
bie, — rób co ci się podoba, y na-
wet zarządź sobą iak chcesz, ia
przecież! nieprzestanę tobie uwag,

ialie

212

iakie oyca y przekonaniu należą —
niepodoba ci się zawód, ktorym się
pieściłeś, a przecież nigdy mi tego
niedałeś poznać, tymczasem z dzieciń-
stwa y sąsiedztwo napełnione wie-
ściami, iż tylko wolę moią pełnisz,
y że w to duszą niepodzielasz
moiey; nagadują mi nawet,
że Lessowi zostawiony, bez opatrzenia
usługi, pomocy Bonifratra umiał
też uciec — niemogę wprowadzić do
pieści uszli, abyś ty sprawił tę
oppinią w ludziach, lecz wiem, że
ludzie złapawszy się, zwykle
obwiniaią, nadaiąc wszystkiemu
postać, aby się kosztem trzeciego u-
bawili — niemartwię się tem, y wierz
mi że niemam do ciebie żalu, ale
też y zataić niemogę tego, co iest
w obiegu, a coby ci mię tu wma-
wiali, tylko za przestrogę na
przyszłość, służyć miało — Pra-
wdziwie przyczynił się do tych y in-
nych wieści, przez poufanie się sąs-
siadowi Skrzypaszka, iestto podobno
Sołonnik konsyliarki a może y kon-
kowski /: ktory tu teraz iest zaciek-
łym :/ co i pisał — wierz mi że przed
temi wieściami, inny sposób myślenia
postrzegałem w osobach, ktorzy ci bardzo

nar

nas w sobowie mieli, bo konsyderaiąc
dla ciebie, y widoki że kiedyś będziesz
mógł bydź im użytecznym lub groi-
tym, zasmucało ich, po oczekiwaniu
czas tey wieści wszystko mniey zna-
czytem — nieprzestanę więc iako ko-
chaiący oyciec, y doświadczony czło-
wiek ostrzegać: że niemasz na
świecie szczęśliwszego stanu nad
urzędników — biurokratyja wzięta
górę, przy tey honory, szacunek,
powaga, nayważnieysze bezpieczeń-
stwo y spokoyność, ten zaś co na
roli musi pić z kielicha gory-
czy — w ustawicznym walczeniu
z urzędem, poddanymi, czeladzią,
y elementami y prawdziwie gorz-
ki kawałek chleba, a teraz na-
wet trudne utrzymanie się — w
Niedzielę dnia 18go t. m. wybił nas
grad po częściach w Medyce, w Sta-
rzawie, Bronowie całkiem, w Krzy-
czy przeszturzepał, zniósł folwar-
k zupełnie w Starzawie, w Medy-
ce nową oborę obalił, okna oycu
dzie powybijał, nabił ptastwa
powietrznego bardzo wiele, a w Sze-
chyniach nawet wołu, był to sądny
dzień prawie, niewiadomo z kąd się
utrzymać ? y z kąd chłopów ratować,
ktorzy

214

po gradzie pić y robić niechcą —
a gdyby przy dobrach był żaden urzę-
dnik, trzyżce by były lepsze, y więcey
znalazło by się przyiaciół, bo na
nieszczęście, niestety wszystkim szko-
dzi — a tak... day Boże, abyś za
późno nieprzekonał się o tem —
w Julerii wiadomym ten mi przed
Madame: Doty stany 27. l. m. przeciw-
na oppinija, co daley nastąpi, na-
mi napisić y tobie — lecz ia nic
dobrego, niespodziewam się, może ci
się tam lepiey uda — cieszę się iedy-
nie, że by tego do serca niebierz-
esz — U nas tu między chłop-
stwem wielkie zamieszanie, które
mniemał więcej, że na Bukowinie
zakładaią osady, z uwolnieniem
korzyściami dla osadników,
wszystko więc tam się wybiera
anarchija się wkrada, chłopi za
niedbaią powinności, a przeciw-
żyią wybuchaiącym niezliczonym
kiedy do ukarania przepisyka-
nija, y iescze rozpuszczaią —
z Humnickim gdy się zobaczysz
oświadcz mu ukłon, y powiedz
że w Humniskach tylko karczmę burza
poroztrzaskało, y okna powybijało.

ad 30·7·1822 215

z Drohomyśla zaś ci którzy wciąż
do Cyrkułu się pchają, aby dać
im passport na Bukowinę —
Niezadługo gdy wam potrzebne będą
napiszcie wcześnie, a z tego odra-
tatem 19 f. m. 750 ky w. z opro-
niemam wiadomości czyś odebrał,
gdyby Konstanty wyjeżdżał delican-
sem, ostrzeż go co mówi Imienni,
iakie to na delicansach zdarzają
się do zepsucia okazyi, wydać
nim słabości y niespuszczenia, wszak
że niechciałbym sobie, aby iak
chał dopóki by zupełnie zdrow
nie będzie — Stolownikowi oś-
wiadcz moy ukłon, wreszcie
iego przewodnictwu pięknie oddała
alem za które mu naypięk-
niey dziękuję — Ja proszę wdzy-
gnębuję się obadwa od powo-
stania, ta dla niego niewidzie
mi lepszego, cierpliwości tylko
potrzeba, a pewny iestem, że
on iesznie zaszczytem kraju
będzie. — wczoray tu byli Szczepa-
nowa

Mama y Alexia, wszyscy zdrowi,
y całuią was nayserdeczniey,
zbiegli tu dla widzenia szkode
ktorę burza narobiła, był także
y Cetner —
Napiszcie mi iak nayprędzey o
sobie, y kiedy koniecznie mamy
się spodziewać, bywaycie zdro-
wi y szczęśliwi was kochaią-
cy oyciec Józef —

5-8.1822

5ta Augusti 822 Medyka

217

54

Moie dziatki!

Załączony powracam List, sałem sposobem szty wcieży w słowach, może wypadnie ci uczyć tych myśli, które piszący wyraził, moim zdaniem nie są one pospolite y trafiają do przekonania niewinni iestiszcze w prawdzie co powiedzą, a tedy y z tamtąd podług wymierzenia się zaszczepią w domu Arcy-Biskupa, nic lepszego spodziewać się niewypada, może naległoby robić pro memoria do myśli Naprz: zaposowane, przez których mogł Panów do rady, naleźć mających przygotować - istotnie zasługa niepowinna być bez nadgrody, tego wszystko sprawiedliwość wymaga, lecz y wtenczas pamiętaiego, niechby mnie za to, czem się dla nich poświęcał na Posimniewiko wystawić? wiem zasługa obszar tu nawet tych, co o niey poprzednio mieli decydować, bo gdy oni poczuwają się, że niezrobili, co zrobić powinni byli, a do tego wiele iesz czas upłynął, nim się ten zaangażował, dla tego mię uważają nas iako obcych, a nawet iako odrodków, a tem samem szkodzić usiłują, mnie

się

zdaje, że nawet przez cierpliwego Gra-
fa działać będzie, tu bo iest miey-
sce gdzieby mądrości y sprawiedliwość
Monarchi protegować mnie niewąt-
pliwie domyślisz się, w zakres wszyst-
kiego iak pieprzu y soli używać na-
leży — z tem wszystkim pamiętay,
że kiedy żadney przeciągniętey wakan-
cii mi przyznali, przecież proponowali-
na Rittera, y zatwierdzali, teraz gdy
szlachetna niewątpliwość okazana
zaszłaby mi co więcey dni niemieli-
umyślny przy tey sessyi, tak co spieszono
było, że [illegible] y Rzecio bę-
cy za sprawiedliwością, aby uniknąć
tarcia się, umyślnie na sessyi nie
pokazali się — czekamy iednak co po-
wiedzą na relacyą dawniey [illegible] sta-
nów z Roku 88: iestem więc z
zdania, aby wszystkich środków
użyć dla osiągnienia sprawiedli-
wości, bo ciągłey y za Boże słu-
żenie niebędą nas mieli, — na koszta
co potrzeba, przyślę nayrychley, y
ach próżność nigdy w tym indziałkie
nie była, ważne iednak przyczyny do-
bro, y potrzeba zamknięcia ztości ubyt-
przychód, wskazują konieczności używa-
nia wszystkich sposobów — tem bardziey

że sprawiedliwy

za nami, a moi miły z Rodakami co do za-
stawy na równi ze mną postanowić się umó-
wią, przecież wielu poodbijało dzielni-
ości, a tak się jeden tylko niewstydny
będę bez nadgrody! — Kiedy zastanawiam
się nad tem, zaufanie całej [illegible]
moie nadzieje, a w tem moment odbie-
ram z Lwowa doniesienie, że w Rzą-
dzie minęła tylko w prawdzie były
za nami, przecież ogólnie wa[illegible]-
[illegible] przyznana — a tak czegoż się
wzywa naszej niepociechej — muszę się
tu [illegible] i z Cesarzowa pere-
idźmy tedy, nie mój Kurzewko,
bez niczyje Medyka czyli szałeby
nie zamętowni [illegible], [illegible] Za-
zaniskę — listy twoje z daty 25 Lipca
No. 51. y Konstantego odebrałem — przyczy-
ny choroby twej y melancholii które
Konstanty wyjaśnia martwią mnie, lecz
niewątpliwie dla czego ty niewiadomości
w siebie y wspominiesz że oczeki-
wało cierpienie, los twej prawą ma-
ją zabezpieczony, a zmieni się ma-
mniejsza rzecz, będziesz [illegible], wy-
padnie y wyboru osobę dozwolone y
sobie, o to tylko chodzi, aby dobrze
spierszy na [illegible] której i [illegible]
dam, a nie zastanowisz się, ile kaku[illegible]
[illegible] przyzwyczaiłam do niej, oczy
daj twoje tak już [illegible] [illegible]
o [illegible], [illegible] dzieci, biedna sierota
o której są [illegible] [illegible] [illegible]
a gdy do tego dodasz, tyle [illegible] poddanych
[illegible], niewiadoma, podatki, daj Boże

220

abym się omylił, iż nieukiem będziesz-
ta w na wszystko pozwalam, lecz
lękam się abym niebył przymuszony
z ewangelistą powiedzieć, ignosce
eis Domine, quia nesciunt quid
faciunt — byleby tylko zdrow był y
tyle sedentarya niebyło w szkodliwie-
siedziałbym cobym w mieście iadzie
ter o tem uslanie — do Księża Bió-
nu na wszelki przypadek będę pisał,
iż cieszę się że pod tak godnym mę-
iestes, y że my przyiaciel iego protekcyi
Dobrze iest żeś do Radcu wyiechał,
staray się zdrowie twoie tam ustalić
y niepowracay do nas, aż pewny
będziesz, że niebędziesz zdrowiem szkodli-
wemi — Konstantego, kiedy uciemoz-
na obadwoch zwrotny, radzibyśmy
oglądali, ale po dobrze ukończonych
examinach — Humanickiemu kłaniay
od nas, cobyś nowego miał na-
pisz, obadwa będziecie zdrowi, y
szczęśliwi — Józef.

Konstanty znowu Lilitakiem
za 28 k. obłożył mnie, żaby więcej
można na ćwiartce pisać, a tak
drugi tyle wagi co list, nałożył.

15.8.1822

d. 15 Augusta 822 Kredyt

221

55

Kochane Dziadki!

List twoy No 54 nie zrobi mnie jeszcze
spokoynym o Twoim zdrowiu, bo
jak długo ból głowy y osłabienie
nie ustąpi, nie może być zupełne
wyzdrowienie — staray się więc
odzyskać zdrowie y nie powracaj
do prac, aż zupełnie będzie
wolna głowa, y siły odzyskasz.
Jestem wiadomy już umiał sta-
nęli w wiedzeniu, a Mad: pewnie
ci napisał, taki obiór wzięty
rzeczy w Gubernium, podług
tego stanu więc, może się bada-
ło zrobić, ale ja mam szczerze,
ja niemogę jeszcze uważać
za nadzieję pomyślności, bo prawie
to istotnie musi jeszcze wiele
przechodzić stopniów — a y tam
może trafić na zawady, które
intryganci ułatwić mogą — do
Wiedemanu pisałem pod 5. t. m. list
polecający mu ciebie — Ossolińskie-
mu

222

oświadcz naypierwtrze podziękowanie
za tak łaskawą pamięć o nas —
zdawało by mi się abyś y tęskni
odwiedził, y odświeżył naprze
atencyą y pamięci, którą dla
niego zawsze chowamy —
w Czwartek Ostrowski z Mośnickiem
mi Borkowski oddał mi ciągar-
kie iemu Monarsze y Tysiąc
signaturę, radbym więc wiedział
co się stało, y radbym aby
dobrze było — na przyszłość be-
bierzemy znowu ci posłać 500 złp.
abyś nie miał na expensa — kie-
dy będziesz wyjeżdżać naprzód
mi tylko z przyjaźnią, bobym
rad po niego chciał do Zamostu,
wia podesłać, y trzeba go
oporządzić — rzeczy dla Malli
y siostry ieszcze niezdobiałem —
koniecznie by mieć nóż dla siostry,
z sobą przywieźć — a może
ieżeli nie będzie wiadomy prędzy

przeydzie, mogłbyś y ty przyba-
chać —
całuję was nayserdeczniey
z serca kochający Oyciec
Józef —

karety pomału szukay, a podobno
trzeba będzie y nowy kupić —
a może y dla mnie co kazać
zrobić — o czem powiem —

Za wszystkie wiadomości, dziękuję
cobyś miał nowszego? napisz —
oraz którzy komisarze na
seymu będą?

21.8.1822

21 Augusti 822 Medyka

Moie Dziatki!

List twoy z datą 8go Sierpnia b. r.
No 55 z Baden pisany, podczas
bytności tu Zabiełskich odebra-
łem — niespokoyny bardzo iestem
że dotychczas ból głowy nieustę-
puie ci, y chciałbym abyś mi częściey
pisał o sobie także o zdrowiu
iak się ma, y kiedy wyiedziesz
z Wiednia? — Zabiełskiemu prze-
czytałem twoie Uwagi, niemo-
głem wyperswadować go iak się
decyduie, on podobno wtrąca
się w wyborze a Krzepinski
pisał mu że już Chotoniewski
z Dzieszkowskim decydowani.
W potrzebie optymizmu wypłatem
delikwentom 500 złp. W. dla was
upomni się o nich, a gdy odbierze,
teraz napisz mi — wczoray na-
desłały się furmanami dwie pa-
ki z sucharami dla Siostr y Mat-
ki, y oprócz tego mieli dwie
skrzynie z wodą, którą chcieli

na Poczcie zostaie, o że te dwie
sukienki nie zostały w frachcie
bilecie, dla tego Poczmaystra
nie przyjął — domyślam się że to
woda może dla Matki, bo oprócz
niewszystko nadeszło, posłałem
nię i za furmanami, y niewiem
co się stanie, nadziei bym co tedy
nak abyś za przysłałaś pilniey-
szy był w expedycyach, a bo
co się poszło wszystko aby
w [illegible] [illegible] [illegible], ale
y Poczmaystra awizowali osob-
no — Jutrze ma [illegible] tam
pewnie nadeszło, napisz mi
więc [illegible] [illegible] nadeszły,
y sukienki koło [illegible] twoiego
[illegible] pochodzić, aby nie bło-
dził — kaz też tam dla mnie
o kamizelek zrobić dwie lep-
szych a iedną na codzień, kon-
stanty niech ie przywiezie z
sobą, [illegible] dla siostr [illegible]

pić — u nas nic nowego niema,
nie zaszło tylko y szkody
przez Grabowskiego z wszystkiemi
wynikającemi narzekania —
O. Xięciu y Stolnikiemi
donieść ci się muszę —
Matka y siostry zdrowe,
jutro do nich iadę. — Stryja
szreb także zdrowo —
życząc zdrowia y szczęśliwości
Was kochający Syn
Józef —

Lobojs miał nowoczęś y o
isdenie Latinia napisze

21.8.1822

31 augusti 822 Międzyrz

229

(57)

Moie Dzieci!

Odebrałem obadwa listy N° 56 y 57. troskli-
wy tylko iestem, że kiedy Konstanty iuż
z tamtąd wyiachał, abyś biedny Boże
sam zostawiony niewpadł znowu w
chorobę, dla tego proszę bądź ostrożny
o zdrowie, y trzebaby abyś miał kogo
do usługi — kiedy promocyi niebyła
dla mnie udziałem, y życzyłbym żąd
aby iestem wiadomy y w ostatnich
dwóch miesiącach udał się, to dla was
tylko, y dla zatkania gęby naszym
bez przyczyny wrogom — lecz ów oparty
powie, co szalonym y zaśmiały na
mnie obrzucał, ? niedawszem czary
sławny z sposobu myślenia y działa-
nia, wszystkim przeciwnikom grób
kopał, y pewnie nie dobro publiczne,
lecz swoy interess miał na celu, dział
kładzie wszędzie dla przedmiotu, którego
nigdy nie cenił, a ..... do naszey
klasy, poniżył się niebaczenie, wy-
znając tak dalekie przedział między
sobą, y ..., któżby się spodziewał, aby
nawet on osobistey wartości człowie-
ka miał nieuznawać?! — Jak długo ten
nie ... zobaczy, ?nadbym wiedział, zale-
cam

ani tylko największych wzruszeń, poki raz
zupełnie uspokoiona nie będzie – także
zdawałoby mi się, abyś był w Kijowie, iem-
czem w sekrecie otworzył, y podzięko-
wał, a to dla tego, bo może przed dru-
żyną zupełną, pytany będzie – a na-
wet tymczasem, ażeby y po uspokojeniu
niezachodzono – wszakże znasz już takie
przypadki na [illegible] hospitalnym – Jak-
że się w twoim Biorze powodzi? z
początku nie [illegible] się bardzo do pracy,
y lepiey Chwała [crossed out] o nieod-
[illegible] zupełnie zdrowi-
tu różne wieści z horyzontu polity-
cznego y widzialnego są w obiegu,
gdybyś co ważnego wiedział, napisz
mi, a nadewszystko pisz często o
sobie, – Matka y siostry zdrowe,
mają tu być w środę, dla przedpo-
go oglądania Konstantego, niebie-
żąc niecierpliwie wypominają –
Za niespokojny jestem po odniesio-
nych przez Gradobicie klęskach,
jak Bydło wyginie, Gromady ubo-
żał y na [illegible] zboża wysłać
czyś zdołam, [illegible] [illegible]
wał, [illegible] [illegible], [illegible] do o-
[illegible] się w potrzebach nie [illegible]
wodnie

y bez pensyi dominii, które mi da-
wali, a nieprzerwanej aby źli na
zarobek, to pewnie y nikt niewy-
starczy, y zaburzenia nastąpi, oni
przy tem niechcą sobie, że mi grad
wybił — pieniędzy gdybyś potrze-
bował, wcześniej napisz — o [illegible]-
ia interesie pamiętay, bądź zaw-
sze dobrego humoru, a będziesz
zdrow y szczęśliwy, tak ci ży-
czy twoy nayprzywiązańszy Oyciec

Józef —

Twoia choroba daje się leczyć
y przez kuracyą zrzucimy, pa-
miętay więc zawsze o tem —
y kiedy będziesz tu może bądź
napisz, abyśmy się porozumie-
li — może odwiedzając Konstantyn
temi końmi przyjechałbyś —

14.9.1822

14 augusta 822 Mdz.

7bri

233

58

Moie dziecię!

Na listy twoie No 57. pocztą, y 58
przez Kostusia naypierwiey pytam
o twoie zdrowie — Jesteś wiado-
my twoiey pieszczotliwości oddaię,
na kupno karety jeśli się zbiorę
przyślę pieniądze, bo Matki czym
kareta już była zaszynowana
za ciemno czem iedzie, może
iako będziesz miał więcey pie-
niędzy, gdy się co trafi, bę-
dziesz mogł korzystać z oka-
zyi, bo Bóg świadkiem że te-
raz tylko w zamiarze sposób
ratowania się, bo prawie wszyst-
kie widział zdołała zmiluietę.
o ożenieniu piszesz mi, wszak.
że ia za ciebie żenić się nie
będę, tobie samemu bo wypada
sobie, a naypierwiey trzeba być
zdrowym, a chociaż za rokaru,
wiem że niemiałbym wiele do
pożądania z tego względu,
przecież

234

niemogę ci niewspomnieć, że
nasz tam Panienkę o którey tam
bytności dopiero od Korbusia
dowiedziałem się, można ią tam
umyślnie dla siebie zawierzyć,
no- przyznać się y żadney
rzeczy trzeba było z daleka y tey
dowiadywać się, y poznać się
z sytuacyą majątku iey, by-
ło, to co zrobię, Piasecki
nagadał mi tu nie naylepszych
rzeczy o nim, dla tego trze-
baby się postarać o wszyst-
kim dowiedzieć, aby nie utra-
cić Bratu, całe życie doku-
czać mojego - Zubielski
często pisuje do mnie w wyra-
zach nayprzyiaźnieyszych, y
często wspomina kochanego
Pana Gwalberta - ile piszę, nie
przyiął komissarstwa, y ia

nie mam tego za złe, cie-
kawy co na to z tąd powie-
dziano — Matka y rodzina zdro-
wa, będzie, obchodziła swoie
święto u Księżniczki — Stolarz-
skiemu [illegible] od nas ida
naypięknieysze — Humilitanne
oświadcz moie uszanowanie
uniżony, list iego oddałem
[illegible], a [illegible] sam
wręczę Xięże Mikołajowi —
Co tez tam słychać, y co nayś-
wieższego? napisz — y bądź zdrów
y szczęśliwy — twoy kochaiący
brat tak życzy Józef —

236

20 Kwi 822 nadszło

Moie Dzieci!

Na dwa Listy W.^ro Borzki spieszę z Ker-
panem, a nadewszystko kiedy bólgło-
wy do tąd odzywa się, zmiłuy się
miey staranie, abyś znowu w choro-
bę nie wpadł — Za wiadomości prze-
słane dziękuię, nadbym pierwiey wie-
dział co się na świecie dzieie, y dla
tego nadbym odbierał czytane wia-
domości od siebie, — żądałem że dwa-
pliwy Hrabia ożenieić co się tam
stało, wczoray dowiedziałem się
o tem, będąc u Sąsiada którego
Dobra wpierwod trzymałem, iak uwa-
żam, że często się nadzieią, iż w
wszystkich miescach wiedza się, y
powiadano mi, że słowy dawniey-
szy sąsiad Lwowski nasz, z tysią-
ki Moskiewski powozt zaraz przy-
wołał do siebie Boż....... y ka-
zał opowiadać sobie co się sta-
ło, y miał dodać, kiedy on po-
przednicro był przeciwko mnie,
oni przeciwni byli, otóż na co
to wyszło, mam więc podejrzeni-
e czy nie zechce zaszkodzić, y dla-
tego trzeba mocno słuchać koło
interesu — niepoymuię z tąd zaobi-
tem

238

na te wiadomości — Ponieważ Matka
~~mamo~~ karety potrzebuje, dla tego
dziesięcioma dukatami wysyłam
dzienniczek Rynski konsensowych
moneta, czyli 300 zł, niechce aby
za całą tą summę kupował, bo
ia chcę tylko aby pieniądzy dla
tego miał przy sobie, by z okazyi
jeżeliby się tanio trafiło kocz albo
tener z tey kondycyi takiey
takie okazja zdarzy się, a moda
y tey pracy przypiszczy ca—
chodzi o to, aby kareta była uszy-
ta, mocna, choć nienaypóźniey-
mody, y żeby przecież dorobiona była
co zostanie pieniądzy będzie na
inną expens, może słuzyć [illegible]
piszę, że kareta odnowić też do-
brze obmalować się, aby skórka ca-
ły [illegible] kuźnia ma [illegible]
y do podróży z miasta na [illegible]
y sposób wygodna, piękna, ale
nie ciężka, y niejedna [illegible]
wieć tu że teraz te wydatki
bardzo ciężkie dla mnie, tym czo
sobie, kiedy Matka wiana czem wyj-
chać, pamiętając obciążenie wszystko
nadewszystko oście y [illegible] — przy-

tem nie śpieszyć, teraz czekać okazyi.
jeżeli wtenczas do służby przyidzie,
wówczas jaka taxa będzie? jeżeli
tak jak Doktor mówi 9000 zł m.
to prawdziwie w wielkim bardzo
ambarasie będę — y gdyby niewzięła
na przyszły rok wyż., y złośliwa
pyska nigdy niebędzie się o to sta-
rał, teraz trzeba Doktorowi koniecznie
kontynuować — Ja ufam wielkiey
sprawiedliwości twoiey ukochaney, którey
tak ważne zasługi niewielkiey be-
nagrody zostawić — Chciałaś appli-
kuy się nadewszystko, bo to jedno
w przyszłości może ci powodzić, a tem
bardziey, że na reputacyą naysza-
chownieyszego człowieka — Mam ta-
ką nieprzyjmować Lokaja, tylko sły-
sze, że to do służby, teraz gorzey
wytłumaczyć się, dobrze wprowadzić
nic takich ludzi w bliskości, którzy
takiego przyjaciela odwrócili, w chorobie
ciężkiey, ale czy Stamegia, którą okazi-
ca pozbawiona będę zdrowia? —
Matka z dziećmi zdrowe, w wtorek ty
przyjeżdżają 29 t. m. jedziemy do Ks.
Dzikuta, a z tamtąd na Jasieniecy
Matki do Gorczian, — Jeżeliże co
do kaszty proszę cię uważaj, abyś ją
zostawiał, bo nayczęściey wady by-
wają zaniedbane, takie uwaraj-
na

240

na wzemienie — także nieprzestań się
z kupnem, bo czekay okazyi —
Gdybyś powracaiąc z Wiednia wstą-
pił do Bukowczyk, powiedział także
o stanie interessu, y iak z komen-
dacyi wypuszczeni, powinieneś się ta-
kże koniecznie może iechać y rozsą-
dnie będzie ... —
całuję cię przytem uważ dar,
więcy, twoy do grobu kochaiący
oyciec Józef.

Karetka nie powinna być dwo-
rska iak 1807 iezeli ... —
z przypadku będziesz kupo-
wał, to y tamtey kupić
była nie zastąpiona iako —
y ~~nie~~ iezeli niedonowiona,
przynaymniey czysta y nie
obszarpana — może kazać
się y na bryczkę albo
z garet —

27.9.1822 241 (60)

27 7bra 822 Medyka

Moie dziecie!

Spieszę z odpowiedzią na list z daty 15 t. m. N. 62. który mnie dla tego niezmiernie zasmucaią, że nie piszesz co się z Twoią głową dzieie, y czyli ból już ustał? Ja pisałem do ciebie 20 t. m. y posłałem 900 flr. k. m. dołączonem na kuracyą, wszystkiem którey lekarze dodać umieszcza aby był mocny lekarstwa y wygodna na 4 dni — Skąpieniu nie masz potrzeby spieszyć lepiej pomału, a dobrze — Bogu dzięki że ulica y w drugiey przeszedł okoliczności, ociec także spokoynym być nie mogę, dopóki się nie dowiem. Przewiduię iż z wielu osób przyiaciółmi iest do wolności, niemaią oni nie żadnie, iak tylko to powiedzieć mogli że progressya nagła.

242

tem własnie tuby się wydała
sprawiedliwością wynadgradza
się zasługę bez względu na
osobistość, – prawdy y dziś spo-
dziewałem się wiadomości o
skutku audyencyi, lecz do tąd
mi nieodebrawszy mniemam
iż iescze niebyłeś tam, życzem
się aby dawnieyszy zasiad
Swoiski więcey pisał o bezpo-
średnio – napisz też mi na
biedy kortesi bez zachodzenia
Mojey osobistey pilności
uniałby pozwoli do Wiednia
przyiechać ieżeliby się wcza
udało, pełnemy są o ukła-
nowieniu Pary, bo to wiele
od cholerycznej y gradacyi tak
się będę musiał zabawić
będzie – dobrze napisz mi
co tam nowego, y iak ci
się w twoim biurze powodzi:
Humanieckiemu Władysławy y pa-
więdz że dwa listy do niego
pisałem – dziś odbieramy da-

Rozumowię, z tamtąd pisze do
Bumiowie y zaraz do Rzeszowa
gdzie aż do święta mamy
zbawiennej — całujemy się
wszyscy najserdeczniej, ko-
chający ojciec Józef —

8 8bri 822 Medyka

Moie dziécię!
W niedzielę powróciliśmy z Łani-
cina, y pewny byłem że od ciebie
zastanę listy, bo spodziewałem się
że wszystkiem 900 fl. k.m. iescze
20 7bra ci przesłanych coś na-
piszesz, a przytem kiedy ostat-
ni List twoy z kamizelkami
odebrany iescze 24 7bris dato-
wanym był, niemogłem wątpić
że raz [illegible] 14 dni,
przecie iakąś odezwą mię przy-
niesiesz, z tem wszystkiem nie-
maiąc nic do tąd od ciebie,
nadewszystko pytam iak się
masz? iak ci się powodzi?
y co tam słychać? tu wszy-
scy zdrowi y nic nowego niema-
ta się, wybieram na Seymik 18
t. m. przypadaiący — naprzeciw
[illegible] publiczność bardzo za-
smucona, y dla tego ani można
na powątpiewać, że na każdy
wypadek, iescze z przeciwnej stro-
ny wolentyi będzie potrzeba, y

246

y dla tego nadzieię mam, abyś się tam
pilnowała — co się tycze twego
postanowienia mi pierwszemu pi-
sać sobie się obadwa niewolno
wierney — uwagi twoie wszystkie o
osoby tam będące a do piękney
płci należące, wolę mi nadzieię
że przy takim nastąpieniu się
niezapomniałabyś fałszywego zrobić
kroku — co do kwestyi ieszcze
uczynię i sobie uwagę, abyś przy
wybieraniu, oprócz [illegible]
wśrod [illegible] wyprobowała
w siedzeniu, aby nie tylko nie
była ciężka, ale y też miła
[illegible] moie [illegible] bo kobiety z
kapeluszami a [illegible] y pięk-
nie siedzą — matka w tem
mieyscu dodaie, aby nie [illegible]
kiem na przodzie, tak [illegible]
niż na [illegible] siedzeniu była.
List moy ostatni pisany był
do ciebie pod 27 Xbra, napisz
mi czyli odebrała —
w tem momencie [illegible] Brat
y Matka [illegible], są nad [illegible]
mi, które y [illegible]
nosi

z smakiem sam, y zastygły z
tykając się aby nieskosztował,
y aby do obiadu apetitu
nieposuty sobie, przecież
~~[illegible]~~ [illegible] y
pukając się [illegible], byle
mi tylko nieszkodziło, więcej
się, są to owoce długiego
stażu moich, pamiętay
jak zobaczysz, niewięcej
pożywać będziesz - że to
Ja!... bywaj zdrow, [illegible]
dobrze, y ucz się [illegible]
bie, wszystkich całuję [illegible]
nayserdeczniey - twoy ko-
chający Oyciec Józef -

Stolnikiewicze od wszystkich
nayserdeczniey ściskam -
Matka odpisze mu za tydzień,
nia, czy tylko nie [illegible]
[illegible]? -

18.10.1822

18 8bra 822 Lwow

249

62

Moie dzieci!

Martwi mnie mocno iż od listu twego
z daty 24 7bra do tąd żadney nie odbieram
wiadomosci – ieżeli nieprzewidziane wypad-
ki w tem utrzymuiecie, to bądź pew-
ny że niewiadomość o twym zdrowiu
dalszą dotkliwszą mi iest, iak nie-
danie się przyiazdu – ia tu na seym
17 t. m. przyiechałem, ale rozpoczął
się zwyczaynym iak dawniey sposobem
z tą tylko różnicą, iż komissarz dzie-
tkomnością powodowany, porzucił się, że
wartę honorową nie przy iego domu,
lecz stanowym umieszczoną, z tamtąd
miał wiwaty, y tam odbierał powin-
szowania, mowy wszystkie zagaiły
seym. Dz: skończył swoją zgodnie daw-
niey tym mówiąc, a przeszłoroczna gło-
wa wyobrażenia do potrzeby zastoso-
wana, a z iego sposobem wewnętrz-
nym myślenia niezgadzająca się,
zapędziła się w analizacyą ~~owey~~
bardziey do dziejów świata, iak do
obecnych dotycząc y. t. p. przeczytasz ie
w Gazecie, to znaydziesz y więcey do
mówienia etc. Nayważnieyszym przed-
miotem seymu iest utworzenie insty-
tutu medycznego zdania się szczęśliwie
dzieląc, a temi osobiście nie tylko każde-
go dotyczę, co nikt [illegible] dowiesz się poź-
niey – teraz tylko ozdrowia, iż i [illegible]
starzec się tak mocno na zubożeniu

[illegible]

y niemożności powstania podupłem, a prze-
cież armia przyjechała pospołem domiesz-
kalnego podatku utrzymywać się ma-
jąca cobyś - Obiady seymowe dają
Pierwszy Zaszczepio slanow Stad: y Wi-
mar, Gubernator zaś na cały czas sey-
mu wieczory, proszony iestem na to
wszystko, y przyznam się że dość
dobrze żyją zaś a wieczory y tiwne
y świetne Gospodarstwo swą grzecz-
nością bardzo uprzeymieyszą, za to
też y seym tego cóż tuczniejszy
iak tak coś - Spowie tego duże y Guber-
nator obiady na kilkadziesiąt osob.
Jadąc tu do Lwowa iadłem z iakimi
iegomością obiad w Gwadluy, który
dość zgrabny y mowny y zważny
znaydzie dzikimi do Wiennicow: powia-
dałem mu że Panna nie będzie słaba,
zaczął się i tłumaczyć się że iey
poskromiałem, wyznał że iest iey mi-
łośnikiem, a gdyby się udało o nią a
nawet naszemu temu pokazał go-
tow nawet: chyba żeby Panna nie
miała chybić w Tenczu dopiero
poznałem że czuł zakochał się. - Kochani
20go t. m. wyjedziemy do Wiednia
przed wyiazdem może go y nie będę
widział, y to mnie bardzo boli, wyie-
dam z Uszycem Tarnowskiem, y kiedyś
że to nie wygodniey będzie, bierze

z sobą 2000 ʒł. W. te ci oddać, zupełnie
potrzebna, chociażo tego, resztę za-
trzymasz na czynsz dla was, pen-
syą tak zwyczaynie wypłacony mo-
ty Garalbrzewie: nie ołbyni z tobą two-
ie do pogodzenia, teraz czas, owszem
y niesposobności nie pozwalaiące mi, tak
czynić ulgę sobie wiemu, nie mogę i
przy naymniey wspomnieniu: Oczekiwaniu
przywiozła tu wiadomość o twoich cię-
[illegible] niedostatku, y nieukontentowaniu
z kontynuacyi zaczętego zawodu, Pisz
hor to nieukontentowanie przypisywał
sercu w więzach może będącemu, y
kurat mi zgadywać Benedyktowy to serc
przedmiotem, którą się uwięzić, ci uje-
dynastrem D. on mniemał O. gdy był
opowiadał mi konwersacye z tobą
miane, y dane ci sposobienie, a z tego
dziekiem [illegible] wnosić mogę, iż ćwiczeń
nie chowało, powodujesz się do przeko-
nania, iż tylko na woli, y na dobrze
swoich możesz być szczęśliwym, po-
mimo tego chwała się, a biego[illegible]-
owca postępiosz, iż się przymuszam
do zawodu nie będziesz tego w twym
Gwoicy, a do tego nawet potrzebow[illegible]
twojem niedopowiadam – piszę tak
tyle w tem przedmiocie dawniey nie-
chcę, tu już powtarzać, oddałem
nawet wszystko był twoiey woli, y
teraz oddaję, tego iednak opuścić
nie mogę, że wielu z uczciwem żyła
to był o ciebie, a nawet y Piwna,

y pewny iestem że gorliwość pochodzi
z wszędzie na dowód twojey w którym
teraz iesteś z niejakiey pewności miał
y niepomyślnt — Moie rady dawane
ci były ze serca oycowskiego, były
z owocem planu do twoiego szczęścia
y całego domu dążące, niepodobna
się tak iak chcesz, day Boże abyś
niepożałował, lecz niedaway tego po-
znać światu, bo to zmnieyszyła szacu-
nek dla ciebie, ia zawsze niezodmien-
nym dla ciebie będę, y zrobię co
tylko zdołam — pomówmy się przytem
z tobą, czyli że [illegible]
nie ze skutkiem twojey swobody, a
w tenczas rozumem byś zapobiegnął
[illegible] y [illegible] rozumowi
y rozsądkowi dogodniey — bądź
przytem zawsze spokojny y pewny
że y moie przywiązanie y chęci
naylepsze są, y że niemogę się na
ciebie gniewać, a nawet [illegible]
[illegible] się, abyś mi nie zmarnował
y to sobie trzeba abyś widział
że moia szczera nayprzychylniejsza [illegible]
[illegible] przedziwny twoy przyjaciel
[illegible] mi przytoczenia [illegible] na twoi
[illegible], wprawie [illegible] zdania
abyś pomścił — a kiedy ci już powiem
że ia trzeba dam, zawsze [illegible]
byś się [illegible], ale [illegible]
[illegible] — całuję cię przytem

[illegible]

24.10.1822

24 8bri 822 Medyka — 253

(63)

Moie Dzieci!

Na pierwszy list twoy za Recipisem od-
pisałem z Lwowa, drugi powróciwszy
do domu zastałem, a trzeci z dnia
12 8bra N. 66 powiadaiący z korzyści
ią: do sąd dla wyprawienia Kortunia
z Biczyckim odebrałem — Kortuni ciotka
nie dnia 20go t. m. wyiechał, y iuż
go list twoy nie zastał — Kortuni ma
zlecenia powiedzieć ci wszystko, co
by nasze nieporozumienie wyiaśniło,
a tobie spokoyność przywiodło inoyto,
albowiem papier trudne y zawsze
wiele do rozwiązania zostawuiące
porozumienie — czyli widobie na-
sze zgadzaią się lub nie! zawsze ten
za nayważnieyszy przedmiot uwa-
żam twoią pomyślność y spokoyność
lecz pamiętay słowa Xięcia Biskupa
Warmińskiego, że, ten Pan zdawien
mowi, kto przebył na swoim, ty
zaś świat cały napełniasz narze-
kaniami y wzdychaniami, a iżeli
może życzysz, iż przeto staniesz się
kiedyś politowania celem, ktoż mo-
że tęskniący, że nie posiadasz szczęścia,
niegodna ofiara — czyż nie można,
żeby tak było, gdyż to wszystko był
w swoim sercu zachlapił, a nawet

o wprowadz

254

o upodobaniu sobie w twoim tamo odło-
o pomyślnych dla siebie widokach gąż-
dut, a gdyby się wszystko nieudawało,
na tenczas z tobą ociec za przyczynę
niemożności dalszego służenia dawszy
podziękował — tem sposobem y rozumiem,
żebyś był szczęśliwszy, y mnie zgryzoty
oszczędził — ludzi y to nayprzewrotn
osoby pytają się z niezrozumieniem
o ciebie, y nawet tłumaczyć ci się ka-
zać, a to rozwierzeba moie serce,
drudzy wołają na mnie, weź go z
tamtąd, na co go przymuszać, on
tylko wolę twoią pełni, a nawet
ktu niemiemi poznać mi dają, że nie
wystarczam twoim potrzebom — w
oczach ich sercem bywam smutnym
y nieukontentowanym, a z tych podczas
nawet się tłumaczyć niemogę, abym
tobie nieszkodził — Wszakże dawno
już pisałem abyś zrobił z sobą co
ci się podoba, ni ani mego serca
ani twoiego do szkoły wystawiły dla cie-
bie niezawodnie, lecz day Boże aby
lepiey było! uważaj twoią iednak
na to zwierzchni wnętrze, że wasz iest
czwoco, że systemezya moie pewdzi-
wie kiej pazyosku, a to co ci bierze do
moge

mogę, może się ze stanu niezdolności po-
trzeby nieużywać — wiesz mi że nie
wiesz czego przyniesz, a za nieszczę-
ściwości setne, których może teraz
doświadczasz, a znacznie niemniejsze,
znajdziesz przy Roli szczęście —
Żenić się chcesz? y tego było dobrze,
nigdy ci niebroniłem y nie bronię —
ale pamiętay, kiedy się do swoiey
zrobiemy, aby wszystkie ludzie do
tego będą, pamiętay na wszystkie po-
ustawiczne utrzymanie się y zawsze pro-
przybywające wydatki y edukacya
następców, bo wiktorii o głodzie
nie trwało będzie — tem czasem na
Boga y przywiązanie dziecinne za-
klinam cię, podnieś głowę twoją,
rozwesel serce, ponoś się przystoy-
nie y ostrożnie, aby ci ludzie nie
skarżyli, a wszystko dobrze będzie,
ni się na ciebie niegniewam, y
kocham cię serdecznie, a nawet bę-
kam się abym się niezmartwił, że
kiedy przecie raz należy się nam
porozumieć, niemogę zataić przed
Tobą mego ukaprienia — moja choro-
ba nałogowa [illegible], może
my [illegible], mowa iako wiktorii
dzięki

256

dzięcy siebie, temu tylko rozumu zawdzię-
podoba, a na tem iak z twego pisma
do mnie widzi y pro memoria wyczy-
tałem, nie bluduję Tobie – Moie kocha-
ne dziecie uspokoy się, pamiętay
na siebie, na nas, y ludzi którzy
wszystko uważaią, by pewnie nie-
masz szczerszego przyiaciela iako y
ia, zaraz [illegible] nieszczęśliwszym(?)
[illegible] gdybyś mógł, zaraz bieży do
siebie, lecz kiedy to być niemoże,
to iak tu przyjedziesz, poiadamy,
poznasz stan interessów, y co zech-
cesz, to zrobisz. – Dąbski(?) ieżeli
to ci powiedział, co mnie mówił
dawał ci bardzo zdrowe rady, lecz
nierozumiem dla czego, do tak wiel-
kiego zaufania z nim przyszedłeś –
o Rezultatach seymu pewnie się u-
wiadomił [illegible] – z innych [illegible]
których(?) [illegible] ponowi, maią mówić o po-
zwoleniu wysłania deputacyi, za propo-
nowałem aby [illegible] do tego
wzięli, lecz sądzi [illegible]
niechcą, się porwać na tem godnym(?)
mężu – Proszę się kłaniay mu y
[illegible], ia dziś do Bazona(?) osobny
list na pocztę piszę – na deputata
ex clero R.G. obrali księdza kanclerza
[illegible]

ad 24.10.1822

Dobkowskiego, — Karetę chciałam
sprowadzić mi tańsza, lecz nie
niemu z tego że droższa, byle trwa-
ła, widzisz mi że muszę zaczynać
od redukcyi wydatków, bo czasy cię-
żkie przykre, a nas jeszcze przerażają
dwie czarne Klęski y Nieszczęścia.
Jeszcze cię tak zaklinam y bła-
gam wypogodź twoie czoło, y
uzbroy się więcey filozofiją,
które tak iak się zdadza, ale
nie iak chcemy brać należy przy
pogodniey myśli, pewnie daley
zajdziesz, y wszystko lepiey pój-
dzie, a kiedy się twoy ołtarzowy
oddaszli woli, zacor być ???
będę spokoynym — cierpliwość
wszystko zwycięża —
U nas z wszelkich rozmawiamy wieści o
Bukowiny osadach, wiele z tego u
wynikniesz, niektórzy którzy co
nadzieją emigracyi powyprzeda-
wali się z Bydła y sprzętów, y
pod zimę niemali, do tego więc
iskać niespokoyność y zbuntowanie
między niemi wiec, Rząd nie
zaradza

zarządza temu oszukaństwie, a Zwierz-
chności niemcowie mając w nim moc
przez Cyrkuły władzę swoję, nie-
mogą zaradzić — nasze gromady
skompletowały od Dziedziców, robiąc
na nowo osadki bez karania, y uży-
wają się, a ta na to oboyętnie
patrzy i nawet, nie spodziewają-
cy żadney pomocy z Cyrkułu —
ja tamte relacjonowałem y nie bez
gruntownych przyczyn, ciekawości
o twoim gubernium!
O przybyciu tam [illegible], napisz,
czar swoj miał nowego? a
nadewszystko o sobie — Chcesz
twoy nie powinien być ciekawy
odpowiedzi na zapytanie na-
robioną tem jest często naj-
gładniejszy byleś go poznał.
Bernhard kłania się najpokor-
niey, czyli już ... twego-
całuję was ... najser-
deczniey z serca kochający
Oyciec Józef —

28 8bri 822 Międzyrz.

Moie dziecie!

Odebrałem list twoy N. 67. y niepoymuię dla
czego z moich odpowiedzi niemożesz się prze
konać, iż listy twoie za recepissem dochodzą
rąk moich, a chociaż zachowanie się
twoie przy audyencyi, na zupełną po
chwałę zasługuie; przecież o skuteczney
pomyślności podchlebiać sobie niemożna
-ieżeli dobrze wypadnie? zasłużysz się
dobrze rodzicielstwu y potomkom, w każ
dym iednak przypadku nienależy się dis
gustować, y owszem podwoić starania,
aby o prawdziwey swey wartości, y za
poznaniu nas, niewątpliwych przekonać
- gdyby tylko, iak piszesz, wygrana by
ła bardzoby mi się dało wierzyć -
kiedy tam torlur, y iak stanął? na
pisze mi - oraz o twoim zdrowiu y
powodzeniu w biurze? donieś - iestżeś
się na wszystko cokolwiek u ciebie w
tego zaklinam y proszę, niespokoy się,
wypogodź humor, dążeniu twoie wszy
stkie, niech będą do iednego celu, a
romansowe uroienia, y szukania ia
kieyś spokoyności (: ktora niegdzie
indziey, iak w głowie człowieka mie
ka:) wyrzuć z myśli; wierz mi że
szczęście uśmiecha się do ciebie wy
trwałości y oraz same ie przy po
wadzą ci = Bobrowski powracaiąc
z Seymu, iadł u mnie Obiad, iest to
człowiek genialny, giętki a przecie po
siadaiący

260

posiadający zaufanie Obywateli, powiadał
że po porzuceniu Dąbskiego do stanu ak-
alności, Naczelnik kraju proponował mu
to miejsce, a gdy w tenczas niezdawało
mu się przyjąć, później więc kiedy J-
[illegible] Naczelnik kraju był w Wiedniu,
pisał na ręce Dąbskiego list y offiaro-
wał swoie usługi z kondycyą przy-
siu w czasie do stanu pensyi, teraz zo-
więzuie się zagadka, dla czego Guberna-
tor gdy ~~[illegible]~~ oświadczył pragnienie,
mieć szczęście pracowania pod nim,
mu nieodpowiedział - rząd na swoie
zasady wspierający się na pewnym ra-
chunku z mądrości pochodzącym, jest to
warunek interes zyskać ludzi zdolnych
y zaufanych w Obywatelstwie, bo przez
przywiązywanie ich na swoią stronę,
pewno wpływa na publiczną opinią,
przeciwia się - dla tego niepowinno cię
odstręczać ni Gubernatora, ni twego
Szefa odmówienie, przy cierpliwości
y przekonaniu że możesz być użytecz-
nym, przyjdzie y na ciebie kolej, tak-
żem na miejscu, co moim zdaniem
niezawodnie lepiey będzie, z tem wszystkim
okazyi nigdy zaniedbywać nienależy-
kiedy mi zmorze mito z tobą, skoro za po-
mocą pióra rozmawiać się, y uwagę
twoią na znakomitsze rzeczy zwracać
nie od rzeczy będzie, że mowę Jąsior-
da Kirsztjan na Seymie miana, po-
tożbiorą wezmę - lecz się nad tem zasta-
nawiam, co z iego mowy tylko potępiać
mogłem

mogłem, to do tey skromny wolęßi, nutem
a pan prez zastanawiał się, iż on nie
pojmuje, dla czego go ta godność po-
tkała; do talentów szczegolnieyszych,
y cnoty nie poczuwa się, a zatem
nic innego, iak sprawiedliwość
Monarchi do tego zaszczytu powołała
go, bo on będąc organem stanów,
przymuszony był często pisać y przed-
stawiać prawdy, y chociaż oycowskie
serce Monarchi poruszone temi praw-
dami, wzruszało y smuciło się, prze-
cież przez wzgląd na przeszłe klęski
y wyniszczone siły skarbu, nie mo-
gąc do tych przedstawień przychylić
się, tem ~~przyjemnieyszy~~ zamiłowanie
prawdy udowodnia, że iego do tey po-
wołał godności etc: uważ więc iak
obłudna wystawa szczery! iedni wcale
ma wyrazy tey mowy co do słowa
iemi mogliby tłumaczyć, za obe god-
ności ani się starałem ani szukałem,
pisałem y mówiłem za wami, a chcąc
by iestem, do was należę – etc: uważ
więc co to iest moc wymowy, y iak
niepospolita mowcy zdolność! ia co praw-
dzie pozwolam na to, że wymowa
mowcy naylepsza iest, przecież gdyby
odemnie żądano, takich dwuznacznych
wyrazów niepozwoliłbym ??? ciekawy
iestem był prożek wysłuchania kredytowego
który

ktory od Naczelnika Kraju miał pochodzić,
ciekawsze ieszcze uwagi są śladu Korespon-
na niego zrobione, a naywiększym więcey zo-
bić uwagę tych przez Naczelnika, kto
o tem pisze; trzebaby położyć —
Komissarzem seymu był Dzieduszycki, przewo-
szym, Zamojewski drugim, o trzecim z
Pierwszych Stanów Hrabia Stadnicki —
wybór tych osób, zasadza się na liście
Ministra z woli Monarchy do Guberna-
tora pisanym w takim brzmieniu, iż
znaiąc słabość zdrowia iego y obawia-
dzając go, na każdy nieprzewidziany
przypadek, mianowanie osób do seymu,
podług upodobania Gubernatora własney
woli zostawia; takoż ten wielki nie-
szanowany, y żywiały Kray zasługi
na to, aby dla dobra Monarchy piele-
gnowano iego zdrowie — proszę się kła-
niay się Hrabinie y Stolnikom. nayprędzey
y pamiętay że 24 p. m. są Imieniny
Dzięcia, trzeba ubyrzić obadwa u niego by-
li, ia przyiadę pewnie do niego — 2000 f.
przez Korbutia posłałem, nie poymuię
dla czego by ci z Kasy tylko 1008 zł w zło-
to, kiedy 2000 zł w. za mną dałeś, a
900 zł srebrem, 2250 zł w. czynią —
Com ci napisał zachoway dla siebie,
bo ia dla was tylko żyię, y obu-
was serdecznie ściskam ściskam ko-
chaiący Ociec Józef —

Matka y siostry zdrowie ściskaią was
serdecznie —

6.11.1822

No 41. Medyka 6. 9bris 822.

Moie Dzieci!

List twoy No 44 z debitatem niebyłeś
szczerze czytem y bez dowiadowania
tego, zadziwię uczucia, tatwo ci po-
twadzowal — męki moie z wyrodkiem
konstantym ciąał pomnażają, bo
wszystko moie, szkody, przełożenia,
żadnego skutku niebiorą, ale w
wszystkim na złości zdaje mi się
robić, a nawet cierpienia y do-
kuka żadnego ucierzenia na win-
mitobi, do którego się niebierze y
w niczem dopomagać niechce, a
nawet niemówię, za te parę nie-
dziel już 3150 f w [illegible], a ost-
atniey kampaniey każda ze-
szyje już y tey niecierpi, ołowie
to pari na tem że ma do gra-
cu iachać, lecz kiedy się dowia-
duje, że y w wiedniu ma uspor-
ne mitości, niemoge się wide-
kać, aby się tam nieupadlon.

Dziad

o Lwowskich niedostatkach już nie
niewspomina, a pełen tajemnicy
wiąże w kturey niewiedzieć gdzie,
a nawet ludzi y officyalistów
buntuje, y w intrygi wcia-
ga, lada bagatela podoba mu
się, a zatem gotów dać skarby
gdyby je miał, na przypadek
mey śmierci ograniczyłem go
w zarządzie, a tobie zalecam
na miłość Boga y Ojca, abyś
po mey śmierci to wypełnił, co
w Testamencie zalecam, wszystko
to dla własnego jego dobra po-
trzeba czynić, tem bardziey że
on zdaje mi się nawet mie-
derangowaną głowę, a niema
nadziei aby kiedybądź poprawił się.
Ja Zadbym mi, już to raz widział,
y nagadał się z Tobą, y dla tego
wszystkiem ciebie nie wypiszę, ta-

oza

Tylko abyś powstaniu twemu sta-
rał się naygorliwiey odpowiadać.
Zawsze będąc tu, chciał tylko
tegoś wrażenia, a o zaniesieniu
prawie zapomniał. Urszula pa-
niusiay przysłać - Gazete te
same pamiętay zaprenumerowa-
wać - Ja ucieszony wraz z serdecz-
y z mojey zgryzoty z wyiad-
kiem, odjazdem spowodowaną y tako-
go osłabienia nerwów, że cała
okazyja przepuściła mnie o
te choroby - u nas spadły
śniegi y ziemia zamarzła tak
że kartofli nawet niepowy-
kopywano, y bardzo wiele a
nawet ja niedostałem
pod zimę, a uprawionek wiosn.
nianych wcale nieporobili,
do tego powiedz tu powietrze
na Bydło

266

w Zachach w Szygadowie prawie przez
to 50 sztuk padło, w Branowie
Kilkanaście a nawet w Dworze
1. a 8 sztuk w Tarasowie, w
Starzawie na wsi 12 sztuk, a
w Sąsiedztwie jeszcze gorzej,
Zarazę tą woły z wołopryg-
ły zaprowadziły, y lub ieszcze
wszelkiej pracy zadaję sobie
Bracy nie co z tego będzie,
ściskaię cię najserdeczniej z
serca kochający Ojciec

Józef -

ad 6.11.1822

Naimilszą bezimienniką więc z wyg-
dem sukcessyi trwa, wczoray był
P. Michał odmieniony y potowarz
wsi Brzezian, spokoyny ia na
to iestem niepoczuwaiąc się do
niczego z tem wszystkiem
trzeba sobie wszystko po-
przypominać, ia sądzę że
y ty będziesz pytany, więc
należy sobie wszystko y tym
co byli przytem przytomni
przypomnieć - takie maią
kadni kiedy w Brzezianach
zaczołeś gospodarować, ia
wiem że zaraz iak tylko
do Sambora pierwszy raz
przyiachałeś, gdzieś dwa razy
był, także y pamiętam
żeś Wieloszczyzny posłał mnie,
a ia ciebie posłałem y na
to świadectwo Rossyiskie

268

a Skrzetuski y Mariński
byli przy odebraniu listu.
Równie ważna okoliczność
obsigilacyja, y resigillacyja
skrzynki u Raba, y co
się w pugilaresie znalaz
to, oraz ile w oryginale
pieniędzy.

12.11.1822

12 9bris 822 Krzywcza 269

(66)

Moie dziatki!

Odebrałem listy twoie No 68. 69. y Kostusia z dzie-
siątego pisany, lecz sam nie mogłem czybym wam
mógł odpisać, — co do interesu fabrycznego
iak nowiec wypadnie, o to się tylko postaram
ażeby, ieżeli negatywa tu przy nie przychodzi
ta rezolucya, tam odbierze y tam popłaci zawsze
wszakże kiedy tam podano, tam może być
y powinna rezolucya być wydana — co
niezadługo się, tem mniey będę żałować, bo
Jaka 9000 f. c. m. bardzoby mi się przydała więc
dość źle się stało żeś gadał, że mają
wolę tylko pretensye, kiedy iesteś w Kan-
cellaryi, a ieżeli masz rozum, ta swo
podchlebiające do iakich domysłów da-
leś przecho powód, przetłoczonych zaś
twoich wcale nie mogłeś obowiązać,
gdy nie z chęci, lecz z przymusu
obrałeś sobie ten zawód — chwaliłeś się,
że rodaków obowiązałeś sobie, y ia
to pochwalam, przecież ieszcze ważniey-
szym by dla ciebie było, obowiązanie
sobie tych, co los twoy stanowić
maią, ia uważam że ty w lubieyszy-
cie sentymentów błąkasz się, mniey
zważaiąc na to, coby przyzwoi-
tszey dopomagało — rób iak chcesz
iak sobie pościelisz, tak się wyśpisz
dla mnie mieyscie choć ten wzgląd
żebyście mnie na pośmiewisko na
starość nie puścili, podobno macie mnie
za szczura, y sądzicie że mnie może
my niewyczerpane, bez uwagi że oycz-
nie w całym kraiu ~~[illegible]~~ teraz
niebrały zmnieyszyły się, że w 6ciu latach
dwoie gradobicia y tyle ognie mniey
pińdzem, y że tak goły, [illegible] teraz ważny

[illegible]

om niebyłem, pierwiey od wyiazdu Matki z kraiu co wam zostawiła, y co kosztu wziął 15750 Rynskich przesłałem wam, a z tego dla nas tylko potrzebiam, karta, Twoie dziełanne, Lampa y Ołarz y tak krzywione, więc y nas wam tak wysyłał przez to 4000 zł. w. wynosi, a z tem wszystkiem by 3000 zł. wiecie zadatek, tam ten zas syte niepowinien by kosztowali — kiedy wszystko i go, dawniałem mu 2000 zł. przemarszem na iego stancyę 750 zł. na pensyą 150 iego kosztowna, za co mi o wydatkach dłużnych przynaymniey niepowiedział — od tąd więc niepozwalam więcey mu obadwoch na rok iak 6000 zł. w. y z tego wszystko co się wam tyczę macie zostąpić, tj. wyiowszy niespodziane przypadki: y z tego korepetytorowi, kiedy będzie potrzebniey, odzież, z gotą wszystkiego, iak nie można mieć lepsze, a coż ten robi, co y tego lekarstwa, ? a może się utrzymywał — wierzcie mi że u nas Dobitey wsi trzeba, a nawet zadka iest aby 3000 zł. w. czystego na liczy przynosiła — uważaycie przytem że, y siostrzy wasze dorosłe, bo, dość niespokoyna że ciało się nie niebiera, a gdyby to nastąpiło, to y biedney wyprawy, może mieć za to sprawić — a uważać wiedzieć gazeta, biorą moią niemożność, przeciez nie mogę pomoc, z tąd się zaczyna przychodzić

że oświadczasz się całe życie dawno sło-
cyi, ia przecie wiem że to nietylko nie
przyspieszy twoią pomocyi, ale nawet
dowodzi, że szczegołowe musisz mieć
wyobrażenie, o niepotrzebnych naszych
skarbach, daj Boże abyś nigdy tego
niepożałował — z kartką nadto się
spieszyłeś, luboś pisałem że dla tego
pieniędzy posyłam, byś mając przyjaciel-
mogł z okazyi tamnoszy korzystać, ko-
leta ieszcze nieprzybyła, bez iżby
przekładna, nasze skromności, względ
na złe czasy, niepozwolą takiey bez
zastanowienia się używać — pienię-
dzy coś, z pierwszym dzierżawnym
przyślę, pamiętay iednak że grosz
ubogi — gdybyś na nas patrzał, y
znał miejscowe okoliczności, pewny
iestem, żebyś lepiey oszczędzał, bądź
pewny, że gdybyśmy na miejscu byli, nie
moglibyśmy ci tyle dać, ia to robię tylko
w nadziei porozumienia się, zrobie-
nia tobie szczęścia, a nam pociechi.
korbusiowi przeczytay ten list, niech
wie y on iako stać, y niech się
nieważy na żaden sposob więcey iak-
by, kosztu nam przynosić — y napisz
mi potem iak mu to przeczytasz.
ani konta niezwarzie się, ani kazać
rzemieślnikom robić, płacić zawsze
to się bierze, takie za fortepian co
musiałem płacić na końcu — dzieci
nauczycie mnie bardzo ważna, soz

rutnością, jeżeli tak będziecie tworzyć,
to niewzruszeni dla swego o wywyż-
szenie starać się, na taki sposób,
może trzeba będzie gdzie się przywią-
zać pomimo starości — ja widzę że
ludzie oszczędnie, a przecież przy-
x stoynie żyć umieją, a wy w
otchłani rozrzutności zapędza-
cie się — bywajcie zdrowi, szczę-
śliwi y rozumniejsi, nieustannie
będziesz pisał wasszym kocha-
jącym Ojcem — Józef

Z rzemieślnikami wpośród tańcowa-
łej, mnie się to obstaluje, y
zaraz za wszystko płacić —
fortepianu szukać taniego, wszak
że Gospodynia iak Matka moia
obiecywała swoy fortepian,
także w wszystkich artykułach
szukać oszczędności ia tu już
zacząłem od redukcyi wielu
przedmiotów —

Jstotnie omyliłem się nie Pinkas, ale
Bérem wbił mi ukłaga, który umiał
mieć od Barona Hauss: lub Opiekacki
że obgadał mnie — o Lewickiego także
niepotrzebnie zabiłem komesogo, bo on tylko
mi powiadał, co iest stary, że ... który

x [illegible]

15.11.1822

18 9bri 822 niedziela

2773

617

Moie d. Matki!

List do was pisałem w dniu 12 t. m.
y ten zawierał kwitancyą na listy twoie
N° 68 y 69. Dziś zaś odebrałem N°
70 y przy tem odpisuię [illegible]
zaczynam na oddzielnie 800 fl. W.
przysyłasz tak wiele y tak często
pieniędzy, iż od 8go 7bra 821. 1675 fl.
przesłałeś, rozumiemesz że nie
tylko potrzebom naszym wygodze-
niu, ale nawet w zapasie kilka
tysięcy złotych mieć będziemie
od przypadku nieprzewidzianego
a przecież wszystko niewygodny
to. Wam, ale zawsze długi z pie-
niędzy przez konstantego po-
ślubnych dopiero zapłaciłeś się
poznaię prawdziwie tego y
mocno zmartwię się mieszka-
nie że ia słabszy Więc posiadam
nieznaczne względu y na moie
potrzeby, y więcej niż miesięcz-
nie, w których [illegible] sam
dla zapomogów [illegible] nie tylko dołączę
na bieżący koszty zbioru zapo-
wać nieszczęty ale dla siebie ten
ruch już dawno zupełnie przed-
stawiaią się do mego listu pod
N° 2. m.

pierwszy, niepozwalam na rok
więcey iak 6000 złł na obudowa-
nia roku, kosztu dla tego co
rawniey z tobą expensy porów-
witem, bo wydatki ekonomiczney
nady Kasztelanica korrespondencye etc. są expen-
sa tobie niepotrzebne, a przytem
rozumie się że 1500 złł na wikt
wchodzą do tych 6000 osobnie
przeznaczonych należą, a tak
tylko 1500 złł na cały rok mieć
ma — mieć więc oszczędzaiąc do
tego się stosuje, bo pewnie więc-
cey nie dam, y iak niespodziewa-
na y znakomita iest ta nad-
zwyczayna wasza expensa, tak
długo ubyć się, pomimo tu na-
leżnie, powiedz przyczyn kosztom
temu y listy mu zawsze może-
szyka, bo zawsze do obudowa-
nia pisze; żeby ratowania swoia
do ekonomiczności pohamować, a na-
dewszystko strzeż się przesady
y [illegible] w [illegible], tak iak
o [illegible] tam, pokazywanych
powiadał, które ma [illegible] tysięcy

dukatów kopytowni, do ciebie raz
Boży tylko wie, cobym miał gdzie-
[illegible] odpowiedzi ieden [illegible] na twe blama-
czenie się, dość będzie gdy się odwo-
łam na twe wyznania, i czyiś
woli [illegible] – ile to to [illegible],
wasz możnie mieć domysłów [illegible]
na biednego oyca żalów. Twoie po-
mieszani, gdy się zapamiętał [illegible]. były
twoie pracie iest zdolny do przy-
śpieszenia [illegible], a gdyby ta [illegible]
byłaby do przekonania, oyciec
pewnieby za wolą twoią poszedł,
y niepotrzebowałbyś iego woli
pełnić, y przed całym światem
[illegible], że [illegible], że by ani
czytasz, ani myślisz, gdybyś tylko
na to, co się na kończeniu po-
bliższym dzieje, y co nas czeka
uwagę
zwrócił, pewnie żałowałbyś zgła-
[illegible] ci [illegible] dla Ciebie wska-
zała, a tak y dziedzice mię sponiżył,
y mnie na obmowę nie wystawiał-
li co się [illegible] oddały, pół
po nich, a Professorom [illegible] zu-
pełnie [illegible], Dziedziców zaś przy-
na względem poddanych co już ban-
dziły

276

podumywaiąc, a tak coż mi więcey
zostało? gdybym ia był widział
świata, sam bym się był poia-
rzył. Ty mowisz o Przyiaciołach
a ia sądzę że żadnych nie masz,
bo ci żaden przypadek nie powiedzia-
łem dziś ktory y mnie to po-
wiedział, że reflexye ci rzucił
iakie okropne będą, gdy nayszcz-
twego [illegible] przedstawiam będzie-
[illegible] Przyiacielami bym co
[illegible] do ciebie mowił, y to
też nad tobą lituie, a [illegible]
ład aby ci zadecydował, y tak
pewnieyszy będę, bo twoia wa-
lecz [illegible] ich [illegible] twoie
tam będę dla ciebie [illegible]
[illegible] się zawsze [illegible] ci [illegible]
[illegible], ci tylko bym radaby
dobrze, a do tego dobędę [illegible]
wskazałeś mi [illegible] — po-
[illegible] się tylko o [illegible] [illegible]
rowanych że y [illegible] y [illegible]
[illegible] się [illegible] [illegible] —
ia sądzę że [illegible] [illegible] o [illegible]
[illegible] nieszczęśliwy kiedy na świecie

ne

7.

na szczęśliwe stworzenie zasłużę
sobie, — a zeby cię oświadczyć
mogło życie niepotrzeba wszystkiego
tylko szukaj tamczego, ale:
I dopiero daj sobie wprzód tego,
dziwuję się — zmitujecie się nie
wynajdując w sobie Pani swe
którego niemasz, y pamiętając
że zmysł czułości czasu siłę
by niema złożoney miło—
Rachunki wasze nic będą dla
tych cukrów — tak uważam
że żądania moje nadto, a te
nie nieszczęśliwe, pozwolicie wy
się, może za pewno — miłosierny
jeszcze cię drogiy, które nas oprz
zutem, by się dogrzały wszy-
two sobie co chcesz to będą
mógł widzieć się, tak day Boże
abyś tego nie czuła — [illegible]
[illegible] oświadcz moy [illegible]
Katarzynowiczowi też samo, y
pozdrów ostatniego też [illegible]
Twoy list — [illegible] ci więcey
ale większa wolałaś na mnie,
a do tego tyle mam teraz [illegible]
[illegible]mowie

a sam niewiem co piszę
do ciebie y nie poznasz nic, y
delirium odchodzi, iestem blisko
przed skończeniem iednak
proszę was reflektuycie
się y poprawcie się, y
bywaycie zdrowi y szczęśli-
wi -

Józef

22 9bri 822 Brzeżany

Moie dziecię!

Wracaiąc w wieczor dowiedziałem się, iż Interes familiyny przeszedł pro opinione do tego co z nami w Lwowie sędziował, to co mi powiadano muszę wierzyć, bo powiadaiący ten mąż godny y na źrodło prawne [illegible] z ktorym [illegible] odwoływał się — wszelkich ten postępowania sposob y nowy y niepoięty iest, a dla tego wybiię się o skutku, proszę cię, że to się tylko stanie, aby uczuli, że tu nie nieprzychodziło y tam wszystkie Sądy y Porty pospłaci! — w Interes ochrona pospieszy się z tąd Alba niewiele tu ukazu pro oppinione, bo ta Ranowiecy się za interesem ponoszona była, tylko po prostu przysłania akta

280

zasadli, y ta juz poszty, co
mozna robic, y co sie stanie
radbym wcześnie wiedzieć, dru-
gie iego prosby tam oddalam
nie, o co radbym wiedzieć, co
kocz sobotę biczrhowała, z
Walira y Lozbem z tylu
z Lubomirskiemi Szlachetka
w Siedrzeniu pozywano y do-
bize tamiquama, zgota ku
porządny u Commendanta
lub Chanka Kosztowacie mo-
że? — o sobie y kosztach
Donieście mi, napiszcie co
swoiego y bywaycie zdrowi
y szczęśliwi, życzy z serca
kochaiący Oyciec Józef —
Nam tu reklamacyie z iney u-
banim sekunsznie wiele Amba-
sadorzy koptwa robią, y Bóg wie
co z tego będzie. —

Onegdaj prezydent był, ten co
wszystkie Cybentow robił, , da
wałem mu koni, zamiast
Todziejszaszej nowem laczit ch.

2821

1822.

u [illegible] na

[illegible]

10 Xbri 822 w niedzielę

Moie dziatki!

Po wycierpianey cięzkiey chorobie, zastał
mnie list twoy z daty 29. p. m. N. 72
w Lorku – Bogu dzięki ucieszony ies-
tem, iż już Tarz po pokoju, y inny
się zajęci interessami – Struktura y dzi-
ieci są przy tobie, y całuią was
serdecznie – w tym tygodniu wysz
ły znowu 500 Zł – pamiętay jed-
nak, iż zapłacone 750 Zł za własn
ych do ~~Dom~~ ostatniego niech będą wrachowa
ne do tego antecypacyi, y z tego
co przesyłam będzie z nawiązką powin
no coś bydź w zapasie, iak się
będziecie oszczędzać, to wam pewnie
wystarczy, niekiedy wyrzekaiących
w nadzwyczaynym rokiem, byle czysto, y
bez oszczępania, to wszędzie można
się pokazać, owszem zła, a przy dzisiey
szym niedostatku, nic y zbytki
Dotykaią przypadki – do tego na nies
częście mnie wszystkie prawie za
wodzą kredytory y ... się niewdzię
niedowierzona prawdziwie rzecz, dla
czego wtenczas wiadomy aż tu świat
isie pro opinione – y co do tego dał
powód? Warta byś ... wszędzie –
iubym koniecznie rad, aby wiado
mość o przeciwnym wypadku tu nie
przychodziła, y aby tam gdzie podano
odebrać rezolucyą, y Tarz pospieszyć
przynajmniey

odiełaby się sposobnosć uważania —
niespoinyełnosć ku niemu wraz nieugina
y owszem powinnaby zrzucić do gor-
liwszych usiłowań starania się zwa-
żniejszemi w oczach urzędu y ludzi —
dawno juz pewnie dowiedziałeś się
o zgonie Gubernatora Wyra Sradkiego
z Jeniałnosci, y acz nam był (niewdzię-
dla czego) przeciwnym; pomimo niemo-
głem talentom jego nieposwięcić lit-
ka tez, tem bardziey że sława ta dla
[illegible] pewnie dotkliwą będzie, a
w czasie przy teraznieyszym wsprze
zaiadłym tego Ministra y osobistego
nieprzyjaciela oględać umysł był on
ku na rewizyi, a taka jego zemsta
[illegible] sława publicznych wszędzie
domu naszego była, niesnorna w tak-
tem uprzedzeniu, żadney sprawiedli-
wosci po nim spodziewać się, do dosci
ci przyjął jego antecessorek y te dodać
potrzeba, że już skończył ten
Goslinowskiej dwóch wartkim asy-
stut — etc: tu to pisz u siebie, y niech
dy niepokaz po sobie, że to wiesz,
bo niektóre wo mi się nie zdaje, ale y
szkodzić może — kiedy już w nieszcze-
sciu familiji niemozna nic nadzieji
wypadać, abyś przynaymniey o po-
lepszeniu siebie pomyślał, y abyś mógł
tu z czasem przyjechać — koniecznie
nagadać, aby się lepiey applikował, bo
żadnego

odczytaniu w nim nie postrzegałam, przy-
czem się świegotliwości nieporządnej,
słowa brak rozumku oznaczającej odrzucającej
a razem w odwołaniu się na autorów
znać ich cytuje, ale nie jak rzeczy
zane znać, tylko sobie przypomi-
nane: bo to w młodym dziecięciu takie
zapominanie się naganne jest —
Y niech pamięta że azyatyczne wia-
domości, wprzód idące, przed gruntownemi
o własnej ziemi się z kilku nie
historyjkach, bywał często w Her-
manowiczach, y może to dało okaz-
zyię do gadania — Panna Kamińska
idzie za Synowego Hrabiego Kami-
ńskiego — Kogo ter nam obiecują
na Gubernatora? y kiedy Prezydent
przyjedzie? radbym wiedział, y aby
z obadwoma stadem się tam po-
znał — ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

z którego każda mieć będzie ukontentowanie,
[illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] —
Nowego [illegible] wiele napisze
[illegible], nadewszystko o sobie y
powodzeniu w waszych zamo-
dach — [illegible] y [illegible]
[illegible] [illegible], y [illegible]
Edwardowi y [illegible]

[illegible]

d. 13 Xbri 822 w Podgórzu

Moie dziatki!

Wysyłam deliżansem 200 Złp. P. n. dico
Dwieście Złotych R. m. czyli 500 zł
walutą, y powtarzam to, co mie-
siąc z pensyi kwartalnie tylko od-
kładaj należycie, aby za następ-
ne znowu przysłanie było z każ-
dego iego stancyę y wikt zapła-
cić — powtarzam przytym, ażeby
koniecznie się starać, iż ieżeliby
wiadomy interes familiyny
nie udał się, ten już tu nie-
powracał, a zatem tam takey
postępował y co należeć będzie
zapłacić, aby tu żadna nie-
przyszła wiadomość, tymcza-
sem iednak radbym przecie wie-
dział, iak rzeczy stoią, y czy-
li ów, co miał pro oppinio-
ne, dał takową, lub bez żadne-
go pośrednictwa relacyą? —
Ciekawy także iestem, iak
się

288

to stało, iż pro[?] zelutkiowe [?]siato [?] — ia mam domysły, iż z tąd do tego była okazya [?]list moy z daty 10 Xbra t. z. [?] odebrałeś? napisz, takie napisz mi obadwa o sobie iak się wam powodzi, y iakie wasze nadzieje? Rozumie[?] mi trzebaby koniecznie z tai[?] [?] obernąć się — a by iak też w zawodzie twoim postę[?]pujesz, y iakie [?] z [?] twoimi stopniami — Ja Bogu Dzięki zdrowszy, lecz i[?] z pokoju niewychodzę — Czas u nas bardzo ciężkie — y zboża mało, ziemniaki wielka, a podatki niezmierne, dobrego nadzwyczaynego koszta z [?] [?] [?] chorób po wsiach, bardzo się czuć daje —

z okazyi następuiących świąt y zawsze wszyscy iak ta serdeczny życzemy wam abyście szczęśliwszemi byli, iak do tey [illegible], lecz pamiętaycie że człowiek powinien pomagać swemu szczęściu y o nie się starać – Matka y Siostry z Niedzieli z tego odjeżdżaią do Krzywczy, ia zaś dopiero na Święta tam odjadę, gdzie Stryiostwa spodziewamy się – bywaycie zdrowi y szczęśliwi

Wasz kochaiący Oyciec
Józef.

Mama i Alezia poiechały do Kożubowiec a ia zostałam przy Papie, który, Bogu dzięki powrócił już do zdrowia, korzystam więc z okazyi i pozwolenia Papy, abym do was choć kilka liter nabazgrała, Nadewszystko martwi to nas wszystkich, iż nic na nasze ostatnie listy nie odpisujecie, Kostuś iak odiechał to tak rozbisał się iż nawet Papie zapomniał kaftaników przysłać dla zdrowia

290

tak potrzebne, Hyblowi obiecał książki iakieś, niedotrzymać iest szpetnie, a kiedy nima to potrzeba było przynaymniey coś napisać, takie uchybnienia i Papa źle bierze, i twierdzi że o takim człowieku opi,, nia, iaką za młodu dał ~~...~~ o sobie, rośnie aż do zgonu, — Całuię was iak nayserdeczniey was kochaiąca Siostra

Teofila

26.12.1822

26 Xbri 822 Wrzywie 291

(71)

Moie Dzieci!

Zatrwożeni bardzo twoiey słabością chwała Bogu że pierwsze lepiey iesteś, nadzieiemy się abyś lepszego zdrowia szanował, y okazyią podobnych słabości nie podniesiał w sobie. Ju iesteś 1822 Xbra [illegible] wysłatem 500 Złp W. Delicansa napisz, czy odebrał — [illegible] [illegible] niema się tylko uczyć a do przepisów iakie ustanowione będą dla [illegible] [illegible] [illegible] się stosować y na nie się nie [illegible] [illegible] — [illegible] familii [illegible] iesteś w czasie Seymu [illegible] z opinii nadworney [illegible], przyszedł był [illegible] [illegible]

pro opinione, y zdaie się, iż
opinija dana, y też prawie
nieodbita — Żabiełłski stanowi,
czy mniema, że możnaby
przez Mielczyńska naprawić
rzeczy, czy niemożnaby do
tego Księcia Kalaczyńskiego
użyć, lub tego będziesz wy-
stat — całujemy was obo,
iż najserdeczniej z Syna
kochający Rodzice

Józefowie —

Stryjaszek was całuje —

ie

mie

nsow,

by

wić

de

hiej;

smy,

obo,

rua